



GLASILO ZBORNICE  
ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE  
NEGE SLOVENIJE – ZVEZE  
STROKOVNIH DRUŠTEV  
MEDICINSKIH SESTER,  
BABIC IN ZDRAVSTVENIH  
TEHNIKOV SLOVENIJE

## Uvodnik

Mi to zmoremo

Irena Potočar, predstavnica  
zdravstvenih tehnikov v Upravnem  
odboru Zbornice – Zveze

## Delo Zbornice – Zveze

Za nami je 35. Skupščina  
Zbornice – Zveze

Povabilo na 18. Simpozij  
zdravstvene in babiške nege  
Prispevek zdravstvene nege in  
babištva k trajnostnemu  
razvoju družbe

Profesionalna podoba izvajalcev  
zdravstvene in babiške nege  
ter oskrbe

## Etika

Prenovljen in v slovenščino  
preveden Kodeks etike  
Mednarodnega sveta  
medicinskih sester (ICN)  
Razširjanje kodeksa etike  
Mednarodnega sveta  
medicinskih sester



*dr. Štepanovič*

NEPRECENLJIVO STROKOVNO  
ZNANJE IN TOPEL ČLOVEŠKI POGLED

# UTRIP



## GLAVNA UREDNICA:

Monika Azman

## ODGOVORNA UREDNICA:

Ksenija Pirš

## UREDNIŠKI ODBOR:

Mag. Andreja Krajnc, Suzana Hobot, Marjeta Berkopec, Anita Prelec, Irena Keršič

## STROKOVNA RECENZIJA:

Anita Prelec

## LEKTORIRANJE:

Jelica Žalig Grce

## NAKLADA:

15.700 izvodov

## NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ob železnici 30 a, Ljubljana

Tel. št.: 01 544 5480

F.: 01 544 5481

## TRR Zbornice – Zveze pri NLB, d. d.,

poslovalnica Tavčarjeva, Ljubljana  
številka: SI56 0201 5025 8761 480

## OGLASI:

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Tel. št.: 01 544 5480

F.: 01 544 5481

trzenje@zbornica-zveza.si

## OBLIKOVANJE IN PRIPRAVA ZA TISK:

Barbara Kralj, PRELOM d. o. o.

www.prelom.si

## TISK:

Salomon d. o. o.

## SPLETNA STRAN ZBORNICE – ZVEZE:

www.zbornica-zveza.si

Utrip (online)

## ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:

utrip@zbornica-zveza.si

## SPREMEMBO SVOJIH OSEBNIH PODATKOV (naslov, priimek ...)

## POŠLJITE NA NASLOV:

clanarina@zbornica-zveza.si

ISSN 1581-3738

Revija izide 6-krat letno.

Datum izida: 5. 4. 2022

## Fotografije za naslovnico:

doc. dr. Darja Ščepanovič, viš.  
fiziot., častna članica Zbornice –  
Zveze za leto 2022

(Vir: arhiv Zbornice – Zveze)



ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –  
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC  
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE



PRISPEVEK  
ZDRAVSTVENE  
NEGE IN  
BABIŠTVA K  
TRAJNOSTNEMU  
RAZVOJU  
DRUŽBE

18.

SIMPOZIJ  
ZDRAVSTVENE IN  
BABIŠKE NEGE  
SLOVENIJE



13. maj 2022 – Kongresni center Brdo, Brdo pri Kranju



Program si lahko ogledate preko povezave s QR kodo.

Simpozij bomo izvedli v skladu s takratnimi epidemiološkimi priporočili.

Strokovno-organizacijski odbor



◊

IRENA POTOČAR,  
PREDSTAVNICA ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V UPRAVNEM ODBORU  
ZBORNICE - ZVEZE

*Mi TO ZMOREMO!*

---

# *Spoštovani člani, članice Zbornice – Zveze, kolegi, kolegice, sodelavci in sodelavke.*



---

Zdi se, da smo končno prišli do težko pričakovane točke, ko bo covid, vsaj za nekaj mesecev, v zatonu. Mislili smo, da se nam na tem planetu kaj hujšega ne more več zgoditi, pa smo se ušтели. Na vzhodu Evrope ne daleč od nas divja grozovita vojna in to v času, ko človek niti pomislil ne bi, da je to sploh možno. Ubijajo nedolžne civiliste, otroke, rušijo bolnišnice, zgodovinsko pomembne stavbe ... mi pa nemočno opazujemo in upamo, da se bo ta vojna čim prej končala.

*Tudi v zdravstvu smo po covidu začeli spet postavljati stvari v stare okvire s ciljem, da bi lahko normalno izvajali zdravstveno nego. Pri tem smo takoj naleteli na kruto realnost, saj verjetno po vseh zavodih ugotavljate, kakšen manko medicinskih sester imamo v Sloveniji.*

Pri tem pomanjkanju nismo nič drugačni kot drugi, primerljivi zdravstveni sistemi v evropskem in svetovnem prostoru. Ker se Zbornica – Zveza zaveda, da so kadrovske standardi in normativi v zdravstveni in babiški negi ključnega pomena, se je predsednica Monika Ažman s sodelavci zelo angažirala, da bi bili potrjeni na ministrstvu za zdravje. Pri tem so se povezali z vsemi sindikati, ki vključujejo izvajalce zdravstvene in babiške nege, in tako skupaj opolnomočeni nastopajo na političnem parketu. Držimo pesti, da bi jim uspelo.

Ne smemo pa pozabiti, da smo tudi medicinske sestre, zdravstvene tehnice in tehniki zdravstvene nege, ki so nam v zavodih priznane kompetence in pristojnosti diplomirane medicinske sestre na podlagi prehodnih določil 38. člena novele Zakona o zdravstveni dejavnosti – ZZDej-K, zelo pripomogle k delovnemu procesu v zdravstveni negi. S prakso, pridobljenim znanjem in delovnimi izkušnjami smo zamašili marsikatero luknjo pri pomanjkanju diplomiranih medicinskih sester.

*Prav smo prišle tudi v času covida, saj smo v intenzivnih terapijah ob povečanem številu življenjsko ogroženih bolnikov ter kljub številnim drugim obremenitvam s svojim in požrtvovalnim delom sodelavk ter sodelavcev uspeli vsem bolnikom zagotoviti ustrezno zdravstveno oskrbo. Tako smo znova dokazali, da smo sposobni in da tudi delovne izkušnje nekaj veljajo.*

Postopki za podelitev licence za strokovno področje za kolege in kolegice, ki se uvrščajo v prvo skupino izvajalcev ter ne opravljajo preizkusa, so se zaključili 17. 12. 2021.

Druga skupina izvajalcev pa moramo za podelitev licence za strokovno področje še opraviti preizkus strokovne usposobljenosti.

Tudi jaz sem med tistimi, ki moramo opraviti izpit. Gradivo je že predstavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze pod rubriko register in licence. Tam so navedeni vsi podatki, ki jih potrebujemo za oddajo prijavnice ter drugih dokazil. Navedeni so tudi izpitni roki, na katere se lahko prijavimo. Po plačilu (izpita in upravne takse) in prijavi na izpit boste dobili tudi dostop do spletne učilnice Moodle, kjer so posnetki predavanj, drsnice predavateljev in izpitna vprašanja. Izpit bomo opravljali pisno in ustno. Pisni del izpita bo potekal v spletnem okolju. Po uspešno opravljenem pisnem delu bo še ustni del, ki bo potekal na sedežu Zbornice – Zveze.

*Mislím, da nam je Zbornica – Zveza s postopki in pripravljenim gradivom šla zelo na roke, mi pa bomo tudi dokazali, da zmoremo. Torej drage kolegice, kolegi – ničesar se vam ni treba bati. MI TO ZMOREMO!*

2

POVABILO NA 18. SIMPOZIJ  
ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE  
PRISPEVEK ZDRAVSTVENE NEGE  
IN BABIŠTVA K TRAJNOSTNEMU  
RAZVOJU DRUŽBE



3

MI TO ZMOREMO

20

ZA NAMI JE 35. SKUPŠČINA  
ZBORNICE – ZVEZE

21

ČASTNA ČLANICA  
ZBORNICE – ZVEZE ZA  
LETO 2022

DOC. DR. DARIJA  
ŠČEPANOVIČ

# UTRIP

30

PRENOVLJEN IN V SLOVENŠČINO PREVEDEN  
KODEKS ETIKE MEDNARODNEGA SVETA  
MEDICINSKIH SESTER (ICN)  
RAZŠIRJANJE KODEKSA ETIKE  
MEDNARODNEGA SVETA MEDICINSKIH  
SESTER

36

PRVA DOKTORICA ZNANOSTI  
NA DOKTORSKEM STUDIJSKEM  
PROGRAMU ZDRAVSTVENA NEGA NA  
UNIVERZI V MARIBORU, FAKULTETI  
ZA ZDRAVSTVENE VEDE, DR. NATAŠA  
MLINAR RELJIČ

78

IZR. PROF. DR. MATEJA  
LORBER, NOVA DEKANICA  
FAKULTETE ZA ZDRAVSTVENE  
VEDE UNIVERZE V MARIBORU





**UVODNIK**

- 3 Mi to zmoremo!

**DELO ZBORNICE – ZVEZE**

- 8 Februar, marec 2022
- 14 Bojani Zemljič v slovo
- 15 Knjižici "Profesionalna podoba izvajalcev zdravstvene in babiške nege ter oskrbe" na pot, regijska strokovna društva
- 16 Obvestilo o dopolnilnem razpisu za volitve Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji
- 16 Obvestilo o razpisu volitev Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji
- 17 Obvestilo o razpisu volitev Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v družinski medicini
- 17 Razpis za podelitev priznanj za dosežke na ožjem strokovnem področju zdravstvene nege v zobozdravstveni dejavnosti
- 18 Razpis za podelitev priznanj za dosežke na ožjem strokovnem področju Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji
- 18 Povabilo k sodelovanju v uredniškem odboru Utripa
- 20 Za nami je 35. Skupščina Zbornice – Zveze
- 21 Obrazložitev predloga za častno članico Zbornice – Zveze za leto 2018

**JAVNA POOBLASTILA**

- 23 Obvestilo o preizkusu strokovne usposobljenosti iz 38. člena ZZDej-K

**NOVICE IZ ICN**

- 26 Mednarodni svet medicinskih sester sporoča, da je najpomembnejše zaščititi medicinske sestre in druge zdravstvene delavce v Ukrajini ter zagotoviti njihovo varnost
- 28 Skupaj zmoremo, Sekcija študentov zdravstvene in babiške nege

**ETIKA**

- 30 Prenovljen in v slovenščino preveden Kodeks etike Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN)
- 31 Razširjanje kodeksa etike mednarodnega sveta medicinskih sester
- 33 Iz dela Častnega razsodišča I. stopnje
- 34 Zahteva za javno opravičilo za žaljive izjave in opravičilo

**AKTUALNO**

- 36 Prva doktorica znanosti na doktorskem študijskem programu Zdravstvena nega na Univerzi v Mariboru, Fakulteti za zdravstvene vede dr. Nataša Mlinar Reljič

**IZ ZGODOVINE**

- 39 Logotip Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri Zbornici – Zvezi

**PREDSTAVLJAMO VAM**

- 41 Obiskala nas je predsednica ...
- 43 Moja izkušnja v centru intenzivne medicine

- 44 30. Svetovni dan bolnikov, praznovanje v Splošni bolnišnici Murska Sobota
- 46 Življenje s Huntingtonovo boleznijo v SVZ Hrastovec
- 48 Aktualna tema »pravice do pozabe«, izpostavljena na zaključni mednarodni konferenci projekta iPAAC JA s področja raka
- 50 Zdravstvena pismenost, povezana z demenco, pri slovenskih mladostnikih
- 52 Vsak človek z demenco potrebuje objem

**ŽIVLJENJE MEDICINSKE SESTRE**

- 54 Intervju z Marinko Krašovic

**IZ DRUŠTEV**

- 57 SDMSBZT Koroške: V spomin Bojani Zemljič
- 58 SDMSBZT Koroške: Ta urica na teden je samo zame ...
- 60 SDMSBZT Koper: V spomin Alenki
- 61 SDMSBZT Koper: Razpis za podelitev priznanja srebrni znak za leto 2022
- 62 SDMSBZT Koper: Pohod na spodmole Veli Badin – ušesa Istre
- 63 DMSBZT Ptuj-Ormož: Strokovno izobraževanje »Ko konflikt postane igra« z rednim in volilnim občnim zborom
- 65 DMSBZT Gorenjske: Klinični večer Pomen vitamina D na vsakodnevno življenje
- 66 DMSBZT Gorenjske: Literarni večer s pisateljem Tadejem Golobom Pazite se siničk!
- 67 DMSBZT Gorenjske: Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo
- 68 DMSBZT Gorenjske: Tečaj teka na smučeh
- 69 DMSBZT Ljubljana: Sprejem v dom ostarelih
- 71 DMSBZT Ljubljana: Besednica v bežigraski knjižnici
- 72 DMSBZT Celje: Žička kartuzija in Stolpnik
- 73 DMSBZT Maribor: Obravnava pacienta v covidni IT
- 75 DMSBZT Maribor: 8. marec smo proslavili z odprtjem razstave Florence Nightingale v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja Dornava
- 77 DMSBZT Maribor: V upanju, da nam bo druženje spet naklonjeno

**IZ DELA ZDRAVSTVENIH ŠOL**

- 78 Izr. prof. dr. Mateja Lorber, nova dekanica Univerze v Mariboru, Fakultete za zdravstvene vede
- 80 Visoka zdravstvena šola Celje: XII. Stiki zdravstvene nege
- 82 Srednja zdravstvena šola Jesenice: V spomin Miri Jazbinšek
- 83 Naj dijak Slovenije prihaja iz Zagorja

**ŽIVIMO ZDRAVO**

- 84 Kako zeleni so naši pašniki?

**NAGRADNA IGRA**

- 90 Povabilo motoristom in motoristkam zdravstvene in babiške nege

**NAGRADNA KRIŽANKA Tosama d. o. o.****IZOBRAŽEVANJA**



Anita Prelec  
Monika Ažman

## SOLIDARNOST #POMAGAM ZA MIR

Kar viharna sta bila oba meseca, tako v strokovnem kot tudi v družbenem okolju. Medtem ko nam sporočate, da se v kliničnih okoljih delovni procesi počasi vračajo v nekdanji delovni ritem, in da se (tudi družbeno) življenje vrača v stare tirnice, smo to začutili tudi v strokovnih službah Zbornice – Zveze. Strokovna srečanja so se iz spletnih preselila v »živa« srečanja in številčno dobro obiskani dogodki nam povedo, kako velik primanjkljaj smo imeli na tem področju, predvsem v smislu druženja. Če smo še februarja navijali za naše športnike na zimskih olimpijskih igrah, marca za kolesarje na dirkah po Italiji in Franciji ter nepremagljive skakalke in skakalce v skokih in poletih, smo obnemeli ob začetku spopadov v evropskem prostoru. Čut solidarnosti med ljudmi, tudi med zdravstvenimi delavci, je neprecenljiv. Ponosni smo na akcijo #Pomagam za mir pod taktirko študentov zdravstvene nege in babištva ter donacij regijskih strokovnih društev, strokovnih sekcij in strokovnih služb Zbornice – Zveze. Mi to zmoremo!

### 2. 2. 2022

Predsednica je zaprosila za sestanek ministra za zdravje Janeza Poklukarja v zvezi s pogodbo o javnem pooblastilu Zbornice – Zveze. Drugi del sestanka se je nanašal na usklajevanja kadrovskih standardov in normativov, kjer se je sestanku pridružila predsednica Sindikata zdravstva in socialnega varstva Irena Ilešič Čujovič. Minister je želel dodatna pojasnila o izračunu kadra v enotah intenzivne terapije,



kjer je predlagal normativ štiri izvajalce zdravstvene nege na posteljo, namesto predlaganih šestih.

Sestanku delovne skupine za zgodovino v zdravstveni in babiški negi, ki je potekala po dolgem času v živo v prostorih Zbornice – Zveze, se je pridružil Bor Zavrl, ki je predstavil magistrsko nalogo Slovenske medicinske sestre v osrednji Sloveniji v obdobju 1919–1945. Izdajo zgodovinsko pomembne monografije smo umestili v vsebinski načrt Zbornice – Zveze za 2022.

### 3. 2. 2022

Izvršna direktorica in predsednica Zbornice – Zveze sta se udeležili sestanka na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije, kjer jih je sprejela direktorica zavoda doc. dr. Tatjana Mlakar s sodelavci. Na sestanku je potekala razprava o možnosti širitve dela diplomirane medicinske sestre v ambulantni družinske medicine. Predsednica je poudarila, da je naša strokovna organizacija že v preteklosti predlagala nekatere aktivnosti (predpisovanje tehničnih pripomočkov) in da seveda širitev kompetenc pri medicinskih sestrah, po zgledu razvitih držav, podpira, da pa morajo sočasno potekati tudi priprave na specializacijo s tega področja, ker brez dodatnega izobraževanja in usposabljanja širitev kompetenc ne moremo izvesti, prav tako ne brez uvajanja dodatnega kadra v ambulante družinske medicine. Vsemu temu mora slediti tudi ustrezno plačilo.

Na sestanku se je on-line sestala Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni in babiški negi, kjer so potekale priprave na projekt varnosti pri delu, ki ga bo DS za nenasilje v zdravstveni in babiški negi skupaj z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti izvedla letos.

### 4. 2. 2022

Monika Ažman se je udeležila sestanka vodstva EFN v spletnem okolju.

### 9. 2. 2022

Skladno z dogovorom z ministrom za zdravje je na Zbornici – Zvezi potekal usklajevalni sestanek DS za pripravo kadrovskih standardov in normativov v ZBN s predstavniki enot intenzivne terapije in predstavniki bolnišničnega dela sestavljalcev dokumenta.

V spletnem okolju je potekala 15. seja Upravnega odbora Zbornice – Zveze. Člani so pregledali in sprejeli zapisnik

14. seja UO z dne 12. 1. 2022. Nato je sledilo poročanje o aktivnostih med 14. in 15. sejo, ki so bile raznolike, z različnimi deležniki. S sklepom so potrdili prejemnico priznanja častna članica Zbornice – Zveze za leto 2022, doc. dr. Darijo Ščepanovič. Doc. dr. Branko Bregar je članom UO predstavil analizo strategije ZBN 2011 do 2020. Ob tem je bil sprejet sklep, da se ustanovi nova skupina za pripravo nacionalne strategije zdravstvene in babiške nege 2022–2030, vodenje te pa prevzame doc. dr. Branko Bregar. Člani UO so se strinjali z objavo anketnega vprašalnika v e-novicah o duhovnosti v zdravstvu. S finančnimi sredstvi so podprli odpravo študentov zdravstvenih strok v Gambijo, Gano in Indijo.

### 10. 2. 2022

Preko spletne platforme je potekala seja Častnega razsodišča I. stopnje. Udeležila se je tudi predsednica Zbornice – Zveze.

### 14. 2. 2022

Glede na intenzivno preračunavanje kadra, usklajevanje med podatki, pridobljenimi iz kategorizacije, in uveljavljenimi mednarodnimi priporočili je bila sklicana nujna seja RSKZBN za bolnišnično raven, kjer sta Monika Ažman in doc. dr. Vesna Zupančič (MZ) poročali o aktivnostih na sestankih z ministrom za zdravje in navzoče na seji zaprosili za posredovanje podatkov, zbranih iz kategorizacije potreb za bolnišnične oddelke za leta 2017, 2018, 2019.

### 15. 2. 2022

Predsednica Zbornice – Zveze je prejela povabilo na Posvet slovenskega zdravstva v luči aktualnih epidemioloških razmer, ki je potekal na Brdu pri Kranju. Na posvet je bila vabljen tudi mag. Zdenka Mrak, predstavnica zdravstvene in babiške nege v Zdravstvenem svetu. Posvet je potekal v smeri sproščanja ukrepov, vezanih na obvladovanje epidemije covid-19. Predsednica je ob tem opozorila na nepravilnosti, povezane z množičnim testiranjem, ki lahko dajejo tudi lažne rezultate.

V spletnem okolju je potekala 13. seja Odbora strokovnih sekcij. Najpomembnejša točka je bila izvolitev poslancev za 35. redno skupščino Zbornice – Zveze. Nataša Piletič in Anita Prelec sta poročali o najaktualnejših dogodkih med dvema sejama odbora strokovnih sekcij in se zahvalili delovni skupini za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege



Slovenije za njihovo delo in dosežek pri prvem poimenovanju ulice v Novem mestu po med. sestri Mariji Tomšič. Pri tem je Irena Keršič povedala, da so dali pobudo za poimenovanje ulic po med. sestrah tudi na Jesenicah in v Novi Gorici. Pove, da bodo v prihodnosti organizirali tudi izobraževanja s področja arhiviranja.

### 16. 2. 2022

Predsednica Monika Ažman se je kot stalna vabljen članica udeležila redne on-line seje RSKZBN. Med drugim je poročala o intenzivnih usklajevanjih z ministrom za zdravje za sprejem kadrovskih standardov in normativov v ZBN.

### 22. 2. 2022

Monika Ažman je obiskala Splošno bolnišnico Slovenj Gradec, kjer se je sestala z vodstvom bolnišnice. Z zanimanjem si je ogledala enoto intenzivne terapije, covidni oddelek ter spoznala tudi delo robota, ki dostavlja naročena zdravila iz lekarne na bolnišnične oddelke.



V popoldanskih urah je Monika Ažman sodelovala v intervjuju na VTV – Velenjski televizijski studio v oddaji: Dober večer gospa, predsednica. Posnetek si lahko ogledate preko povezave s QR kodo.

### 23. 2. 2022

Skoraj dva meseca sta že minila od prednovoletne svečanosti, kjer smo se zahvalili posameznikom in skupinam za njihov prispevek in prepoznavnost v letu 2021. Epidemiološke razmere nam niso dovoljevale srečanj v živo, a nekega lepega popoldneva smo si utrgali nekaj ur in izročili zahvalo pevskega zboru LA VITA, ki je s pesmijo in veličastnim

### Druženje z zborom LA VITA

(Fotografija: Arhiv Zbornice – Zveze)

nastopom na televizijskem odru ponosno zastopal poklica medicinskih sester in babic. Regijskemu društvu MSBZT Maribor smo hvaležni za topel sprejem in pogostitev.

### 24. 2. 2022

Tudi ta dan se je odvil še eden izmed usklajevalnih sestankov z ministrom za zdravje na temo kadrovskih standardov in normativov v ZBN.

### 2. 3. 2022

V prostorih Zbornice – Zveze je potekala 16. seja Upravnega odbora. Pregledali in sprejeli so zapisnik 15. seje UO z dne 9. 2. 2022. Sodelavci Računovodske hiše Unija so predstavili finančno poročilo Zbornice – Zveze za 2021 in finančni načrt Zbornice – Zveze za 2022, ki so ga člani UO tudi potrdili.



Pregledali so tudi načrt dela za leto 2022, ki ga je v dopolnitev in potrditev poslala Monika Ažman. Pregledali so še preliminarni program 18.

Simpozija zdravstvene in babiške nege, ki bo 13. maja na Brdu pri Kranju. Program in programsko knjižico si lahko ogledate preko povezave s QR kodo.

### 4. 3. 2022

Na Brdu pri Kranju smo organizirali posvet o članstvu, kamor smo povabili vse predsednike regijskih strokovnih društev, strokovne Sekcije študentov zdravstvene nege in babištva, strokovne Sekcije medicinskih sester v managementu in vodstvo Zbornice – Zveze. Pregledali smo podatke o gibanju

članstva v zadnjem 5-letnem obdobju, prevetrili aktivnosti v društvih in prisluhnili mladim, kakšno organizacijo si želijo in kaj od nje pričakujejo.



Posvet Zbornice – Zveze  
(Fotografija: Arhiv Zbornice – Zveze)

### 5. 3. 2022

Predsednica Zbornice – Zveze se je udeležila volilnega občnega zbora DMSBZT Ptuj-Ormož. Iskrene čestitke dosedanji predsednici Tanji Ribič Vidovič, ki so jo članice in člani na občnem zboru potrdili še za en nov štiriletni mandat.

### 7. 3. 2022

Monika Ažman in Andrej Vojnovič sta se udeležila on-line sestanka, ki ga je sklicalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti zaradi osnutka predloga Pravilnika o strokovnem izpitu za strokovne sodelavce na področju socialnega varstva in spremembe na področju napredovanja v naziv.

Sestanek je bil sklican z namenom seznanitve s predlogom vsebine dopolnilnega izpita na področju socialnega varstva za strokovne sodelavce. S predlogom, da bi strokovni sodelavci, ki opravljajo zdravstveno varstvo (tudi dipl. medicinske sestre), opravljali dopolnilni izpit na področju socialnega varstva, se nismo strinjali. Menimo, da za to ni dejanske pravne podlage in da dopolnilni izpit ne more biti pogoj za delovanje oziroma napredovanje v naziv. Prav tako smo navedli, da uvedba dopolnilnega izpita pomeni slabši položaj nasproti ostalim strokovnim sodelavcem, ker bi to pomenilo opravljanje dveh strokovnih izpitov. Podali smo pobudo, da se vsebina iz dopolnilnega izpita, ki se nanaša na vsebine s področja socialnega varstva, vključi v vsebine, potrebne za vzdrževanje licence za samostojno delo, ki ga dipl. medicinske sestre opravljajo na sedem let.

### 8. 3. 2022

Na Jesenicah so s slovesnostjo zaznamovali 40 let delovanja Centra za hemodializo v Splošni bolnišnici Jesenice. Za paciente je bila to pomembna pridobitev, razmere tako zanje kot za zdravstveno osebje pa so bile včasih precej drugačne od današnjih. Slovesnosti se je udeležila tudi Monika Ažman.

### 9. 3. 2022

Sestala se je posebna delovna skupina za usklajevanje kadrovskih standardov in normativov s področja psihiatrične zdravstvene nege. V popoldanskih urah pa še celotna delovna skupina za kadrovske standarde in normative, ki je primerjala vseslovenske podatke na ravni bolnišnične dejavnosti.

Potekala je 2. seja Nadzornega odbora Zbornice – Zveze (NO). Člani Nadzornega odbora so se seznanili in potrdili finančno poročilo Zbornice – Zveze za leto 2021. So pa pri finančnem načrtu za leto 2022 predlagali nekatere spremembe in vrnitev finančnega načrta članom UO. V nadaljevanju so se zato 9. 3. na korespondenčni seji sestali tako člani UO in NO in sprejeti finančni načrt za leto 2022 skupaj s finančnim poročilom za leto 2021 predlagali v sprejem poslancem 35. Skupščine Zbornice – Zveze.

### 10. in 11. 3. 2022

Monika Ažman, Draga Štromajer in Ana Tomec so se udeležile Zdravstvenega razvojnega foruma, ki je letos potekal v Portorožu z naslovom Edini vir resnice. Predsednica je v svojem predavanju **Bi nas moralo skrbeti – kaj kažejo**

podatki zdravstvene in babiške nege? predstavila informacije globalnih organizacij in tudi analizo domačega trga dela, ki so bile za vse udeležence zelo zanimive. V okrogli mizi se je skupaj z drugimi sogovorniki dotaknila pričakovanj in potreb uporabnikov storitev.

### 11. 3. 2022

ZD Ljubljana je pod okriljem Ministrstva za zdravje v letu 2021 začel izvajati mednarodni projekt **Ocena izkušenj in izidov zdravstvene oskrbe pacientov s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi v ambulantah družinske medicine v Sloveniji** – PaRIS (Patient-Reported Indicator Survey). Predstavitve projekta so se med drugim udeležili predstavniki Ministrstva za zdravje, Medicinske fakultete UL, NIJZ, Mestne občine Ljubljana, predsednik Združenja zdravnikov družinske medicine, zastopnica pacientovih pravic in mag. Janez Kramar, podpredsednik Zbornice – Zveze.

### 14. 3. 2022

V hotelu Bernardin je potekal redni občni zbor DMSBZT Koper. Po izvedenem uradnem delu sta navzoče navdušila izredni profesor dr. Dan Podjed in stanovski kolega Aljoša Lapanja. Navzoče je v imenu vodstva Zbornice – Zveze pozdravila izvršna direktorica Anita Prelec.

### 15. 3. 2022

Potekala je 12. seja Statutarne komisije Zbornice – Zveze.

### 17. 3. 2022

Na pobudo Zdravniške zbornice Slovenije po skupnem sodelovanju v projektu nenasilje v zdravstvu smo se na sestanku v prostorih Zbornice – Zveze dogovorili o skupnih aktivnostih v letu 2022 – skupni izjavi za javnost in jesenskem posvetu ob mednarodnih dnevih nenasilja.



Sestanek DS z nenasilje v ZBN s predstavniki Zdravniške zbornice glede nasilja nad zdravstvenimi delavci  
(Fotografija: Arhiv Zbornice – Zveze)

Slovesno je bilo v Zrečah, kjer so se sestali reševalci in reševalke. V dvodnevni bogati strokovni program so z enoletno zamudo umestili tudi praznovanje 30-letnice delovanja strokovne sekcije. Zanimivo je bilo obujati spomine na začetke delovanja in hkrati občudovati izredne dosežke na tem strokovnem področju, ki so zares izjemni. V sklopu pestrega dogajanja so bile izpeljane tudi volitve za predsednika in člane IO strokovne sekcije. Danijela Andoljška je v vlogi predsednika zamenjal Thomas Gern. Danijelu zahvala za vse opravljeno delo, Thomasu pa srečno in uspešno skupaj z ekipo v naslednjem štiriletnem obdobju od 2022 do 2026.

### 18. 3. 2011

Minister za zdravje Janez Poklukar je sprejel simbolično plaketo Svetovne zdravstvene organizacije v imenu vseh predstavnikov zdravstvenih in socialnih zavodov. Plaketa je izraz



Občni zbor DMSBZT Koper  
(Fotografija: Arhiv Zbornice – Zveze)





hvaležnosti vsem zaposlenim v zdravstvu in socialni negi za opravljeno delo in vložen trud med pandemijo covid-19 in tudi zahvala za predanost delu in zavezanost v naporih za izboljšanje zdravja in oskrbe. Dogodka se je udeležila tudi Monika Ažman.

### 22. 3. 2022

Minister za zdravje Janez Poklukar je sklical vse deležnike, ki so sodelovali pri pripravi kadrovskega standarda in normativov za področje zdravstvene in babiške nege s strani Ministrstva za zdravje, socialnih partnerjev in Zbornice – Zveze. Razšli smo se z obljubo ministra, da bodo na MZ pripravili še dodatne izračune o potrebah po kadrih in finančne posledice le teh ter nato sklical tiste strokovnjake s posameznih področij, kjer bi potreboval še kakršnakoli pojasnila. Do zaključka redakcije (dne 4. 4. 2022) dodatnega sestanka ni bilo.

### 23. 3. 2022

Potekala je redna seja RSKZBN. Razprava je bila usmerjena v aktualne dogodke, predvsem pregovornosti o sprejemu kadrovskega standarda in normativov, ki se žal ne premaknejo z mrtve točke.

### 24. 3. 2022

Robertina Benkovič, predsedujoča RSKZBN za primarno raven, je sklicala delovno skupino, ki je po dveh letih spet potekala v prostorih ZD Ljubljana. V razpravi je bilo veliko časa posvečenega plačnim nesorazmerjem, kjer je potek dogodkov zadnjih pogajanj povzela predsednica Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije Slavica Mencinger, predsednica Zbornice – Zveze pa je povzela dogajanja v preteklih dveh mesecih na področju kadrovskega standarda in normativov ter pobudo Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki je v sodelovanju s skupino zdravnikov družinske medicine pripravil pobudo o širitvi kompetenc dipl. medicinskih sester v ambulanti družinske medicine.

### Podelitev priznanja SZO na MZ (Fotografija: Arhiv Ministrstva za zdravje)

Gimnazija Ormož je v letošnjem šolskem letu vpisala prvo generacijo dijakov oddelka zdravstvena nega. Na oddelek so tako na gimnaziji kot v lokalnem okolju izredno ponosni, saj se potrebe lokalnega okolja po zdravstvenih delavcih hitro večajo. Na slovesnost, ki so jo pripravili dijaki Gimnazije Ormož, sta bili povabljeni tudi ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Simona Kustec in predsednica Zbornice – Zveze. Obe sta mladim dijakom zaželeli uspešno izobraževanje.

Anita Prelec se je v prijetnem okolju hotela Vivat udeležila rednega občnega zbora Društva MSBZT Pomurje in se v pozdravnem nagovoru zahvalila vsem članom za njihov prispevek v delovnih okoljih med in po epidemiji.

### 28. 3. 2022

V Plečnikovi dvorani Hotela Four Points by Sheraton v Ljubljani je potekala 35. Skupščina Zbornice – Zveze, več o tem preberite v nadaljevanju.

### 31. 3. 2022

Ta dan je potekal Vodstveni pregled na Zbornici – Zvezi kot priprava na zunanjo presojo certifikata kakovosti ISO 9001: 2015.

Pomlad je tisti letni čas, ko vse brsti in buhti. Želeli bi si, da bi brstelo dobro in ne zlo, da bi se ljudje povezovali in ne razdruževali, da bi se znali skupaj poveseliti in na volitvah prav odločiti. No ja, če kaj bi si želeli, da bi se rojevalo novo znanje, nove priložnosti. Koliko vsega je bilo samo v minulih dveh mesecih storjenega na področju kadrovskega standarda in normativov, ste prebrali. Dokumentov na to temo vse od leta 2005 se je nabralo za obsežen »fascikel« in čas, zares skrajni čas je, da dokument sprejme tudi minister za zdravje!

# BOJANI ZEMLJIČ

## *v slovo*



Slovenj Gradec, 14. 2. 2022



*Spoštovana strokovna kolegica, cenjena medicinska sestra, dolgoletna predsednica regijskega društva Slovenj Gradec (danes Koroške), aktivna članica strokovne organizacije Zbornice – Zveze, draga Bojana Zemljič, cenjeni njeni nekdanji sodelavci in tudi prijatelji,*

v tem hitrem utripu posebnega epidemičnega časa zares nismo pomislili na to, da nas bo dosegla žalostna vest, da se bomo morali za vedno raziti. Prezgodaj. Mnogo prezgodaj. Še zlasti zato, ker smo se na zadnji volilni skupščini, lanskega poletja, skupaj veselili tvoje izvolitve na mesto članice častnega razsodišča Zbornice– Zveze.

Izbrati poklic medicinske sestre, pomeni izbrati poseben način življenja, poslanstvo in predanost. Za tvoje poklicno življenje, draga Bojana, bi lahko preprosto rekli, da si bila poklicana, da je poklic izbral tebe. Tudi zato, ker bi se po zaključeni gimnaziji lahko vpisala na katerikoli študij, a zagotovo ni naključje, da si izbrala prav študij zdravstvene nege. Splošna bolnišnica Slovenj Gradec pa je bila desetletja tvoj drugi dom. Vsa aktivna poklicna leta predana stroki, pacientom, sodelavcem in tudi stanovski organizaciji.

Vsi, ki smo tesno povezani z zdravstveno nego in aktivnim delovanjem v stanovski organizaciji, vemo, da vodenje regijskega strokovnega društva ne pomeni le slediti stroki, jo razvijati, povezovati najrazličnejša telesa, sodelavce, strokovnjake, pripravljati strokovna srečanja, pisati strokovne članke, vlagati pobude in predloge, organizirati strokovne ekskurzije doma in v tujini, se povzpeti konec tedna še na ponosnega slovenskega vršaca, voščiti za praznike, se zahvaliti aktivnim in upokojenim članom in še in še, pomeni popolno predanost, ki je ne zmore vsak. Ti si to zmogla in kot peta predsednica regijskega društva Koroške društvo naredila zelo prepoznavno.

Predanost regiji si vedno tesno povezovala tudi z aktivnostmi, ki so se odvijale v Ljubljani v okviru krovne organizacije. Tvoje ideje in smeje misli, še zlasti, kadar je šlo za pomembne odločitve Zbornice – Zveze, so zabeležene v vseh zapisih Odbora regijskih strokovnih društev in skupščinskih gradivih.

Spoštovana Bojana, tvoje bogato strokovno, organizacijsko, mentorsko delo, stik z lokalno skupnostjo so in bodo za vedno zaznamovali zdravstveno nego ne samo na Koroškem, ampak tudi v celotnem slovenskem prostoru. Najvišje priznanje Zbornice – Zveze **zlati znak**, ki si ga prejela leta 2000, je le skromna zahvala za vse tvoje opravljeno delo v stanovski organizaciji. Regijsko strokovno društvo Koroške ni izgubilo le predane in aktivne članice, izredne predsednice, izgubili so/smo dragoceno prijateljico, odločno aktivistko, neustrašno borko za ustrezen položaj zdravstvene nege v zdravstvenem varstvu in družbi nasploh, odlično sogovornico, Človeka, Človeka in pol z veliko začetnico.

V imenu Zbornice – Zveze, v imenu 16.000 medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije se ti danes še zadnjič iskreno zahvaljujem. Tvoji družini, prijateljem in nekdanjim sodelavcem izrekam iskreno sožalje, tebi, spoštovana Bojana, pa globok priklon – tvojemu delu in tvoji osebnosti.

*Monika Ažman, predsednica Zbornice – Zveze*



## *Spoštovane članice in člani regijskih strokovnih društev,*

pravijo, da obleka naredi človeka. Pa ga res? So mogoče oblačila tihi nezavedni sporočevalci, ki o nas govorijo, kdo smo? Kaj pa ... če je v resnici človek tisti, ki s svojimi osebnostnimi značilnostmi, s svojo karizmo in svojimi vrednotami naredi obleko?

Zunanji videz je tisti, na podlagi katerega si drugi ustvarijo prvi vtis o nas. S komunikacijo, s socialnimi veščinami, z empatičnimi medsebojnimi odnosi, s sprejemanjem raznolikosti posameznikov, s čustveno inteligenco in še bi lahko naštevali pa svojo podobo celostno oblikujemo.

Pred vami je knjižica z naslovom *Profesionalna podoba izvajalcev zdravstvene in babiške nege ter oskrbe*, kjer so zajeti številni dejavniki, ki opisujejo celotni vidik profesionalne podobe medicinske sestre, tehnika zdravstvene nege, babice ter bolničarja-negovalca.

Bodimo ponosni na to, kdo smo in ne pozabimo, da tudi s svojo lastno profesionalno podobo krepimo ugled svojega poklica.

Regijska strokovna društva smo zato podprla prizadevanja na področju opolnomočenja in seznanitve naših članov s pričujočo publikacijo, ki je priloga tega Utripa.

Metka Plesničar,  
koordinatorica dejavnosti regijskih strokovnih društev

*Plesničar*





ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –  
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC  
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE



Sekcija medicinskih sester  
in zdravstvenih tehnikov  
v kardiologiji in angiologiji

### OBVESTILO O DOPOLNILNEM RAZPISU ZA VOLITVE SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V KARDIOLOGIJI IN ANGIOLOGIJI

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji na podlagi 15. člena Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije razpisuje **dopolnilni razpis** za volitve za štiriletno mandatno obdobje (2022–2026) za:

- **Člana oz. članice izvršilnega odbora strokovne sekcije (dve mesti)**, ki predstavljata **primorsko in osrednjeslovensko regijo**.

Na razpis se lahko prijavijo tudi **kandidati/kandidatke iz drugih regij**, njihova kandidatura pa se upošteva, če na razpis ni bila oddana ustrezna kandidatura kandidatov/kandidatk iz primorske in osrednjeslovenske regije.

Pri izbiri članov izvršnega odbora sekcije se tako upoštevata regijski in strokovni princip.

Vloge s potrebnimi dokazili pošljite **do vključno 8. maja 2022** na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana s pripisom: »Volitve Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji – NE ODPIRAJ«. Če kandidaturu pošljete priporočeno po pošti, se za dan, ko Zbornica – Zveze prejme vlogo, šteje dan oddaje na pošto.

Volilna komisija bo pregledala vse prispеле kandidature in upoštevala samo tiste, ki bodo ustrezale razpisnim pogojem ter bodo prispеле v razpisanem roku.

Volitve bodo izvedene na dvodnevem strokovnem srečanju, ki bo 27. in 28. 5. 2022 v Termah Šmarješke Toplice.

**Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.**

Irena Trampuš, dipl. m. s.,

predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih  
tehnikov v kardiologiji in angiologiji



ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –  
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC  
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE



### OBVESTILO O RAZPISU VOLITEV ČLANOV/ČLANIC IZVRŠNEGA ODBORA SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER V ENTEROSTOMALNI TERAPIJI

Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji na podlagi 15. člena Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze in sklepa izvršnega odbora St. 37/21 razpisuje volitve za štiriletno mandatno obdobje 2022–2026 za:

- **člane/članice izvršnega odbora** (4 mesta – za področje Dolenjske, Gorenjske, Štajerske, Primorske).

Kandidati pošljejo kandidaturu na sedež volilne komisije do vključno **15. 4. 2022** v zaprti ovojnici s pripisom: »Volitve Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji - Ne odpiraj!« na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana. Če kandidaturu pošljete priporočeno po pošti, se za dan, ko Zbornica – Zveza prejme vlogo, šteje dan oddaje na pošto.

**Volitve bodo izvedene** na strokovnem srečanju, ki bo od 22. do 23. 4. 2022 v Termah Zreče.

Volilna komisija bo pregledala vse prispеле kandidature in upoštevala samo tiste, ki bodo ustrezale razpisnim pogojem ter bodo prispеле v razpisanem roku.

**Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.**

Renata Batas, dipl. m. s., ET

Predsednica Sekcije medicinskih sester v  
enterostomalni terapiji



ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –  
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC  
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE



### SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DRUŽINSKI MEDICINI

na podlagi 15. člena Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in sklepa izvršnega odbora sekcije št. 229/17/22 razpisuje volitve za štiriletno mandatno obdobje 2022–2026 za:

- predsednika/predsednico sekcije in
- člane/članice izvršnega odbora (8 mest).

Pri izbiri članov izvršnega odbora sekcije se upoštevatata regijski in strokovni princip. Posamezni kandidat/kandidatka lahko hkrati vloži kandidaturu za predsednika/predsednico in za člana/članico izvršnega odbora strokovne sekcije.

Kandidati pošljejo kandidaturu na sedež volilne komisije do vključno 26. 5. 2022 v zaprti ovojnici s pripisom: »**Volitve Sekcija MS in ZT v družinski medicini – Ne odpiraj!**« na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana.

Če kandidaturu pošljete priporočeno po pošti, se za dan, ko Zbornica – Zveze prejme vlogo, šteje dan oddaje na pošto.

**Volitve bodo izvedene** na strokovnem srečanju, ki bo 10. 6. 2022 na seminarju sekcije na Brdu pri Kranju.

**Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.**

Barbara Bukovnik,

predsednica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih  
tehnikov v družinski medicini



ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –  
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC  
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE



### RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ ZA DOSEŽKE NA OŽJEM STROKOVNEM PODROČJU ZDRAVSTVENE NEGE V ZOBOZDRAVSTVENI DEJAVNOSTI

Strokovna sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu bo letos podelila **dve priznanji za dosežke na ožjem strokovnem področju, in sicer priznanje na področju zdravstvene nege v zobozdravstveni dejavnosti in priznanje na področju zobozdravstvene vzgoje in preventive**. Priznanja bomo podelili na strokovnem srečanju, ki bo 23. in 24. 9. 2022 v Hotelu Bernardin v Portorožu.

Kriteriji za podelitev priznanja na ožjem strokovnem področju so:

- pomemben dosežek na ožjem strokovnem področju,
- pomemben prispevek k prepoznavanju ožjega strokovnega področja in strokovne sekcije,
- aktivno delovanje v strokovni sekciji,
- izražanje pripadnosti strokovni sekciji,
- skrb za razvoj stroke in izboljšanje obravnave pacientov na področju delovanja
- strokovne sekcije,
- najmanj 10-letno dela na ožjem strokovnem področju.

Predlog za dobitnika oz. dobitnico priznanja za dosežke na ožjem strokovnem področju mora vsebovati življenjepis kandidata oz. kandidatke in izpolnjen obrazec Zbornice – Zveze »Predlog za podelitev priznanja za dosežke na ožjem strokovnem področju« z utemeljitvijo po posameznih kriterijih ter lastnoročnim podpisom predlagatelja.

Prosimo, da predloge za dobitnike priznanj za dosežke na ožjem strokovnem področju zdravstvene nege v zobozdravstveni dejavnosti za leto 2022 pošljete na predpisanem obrazcu Zbornice – Zveze v zaprti ovojnici s priporočeno pošto na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana s pripisom »**NE ODPIRAJ!**« – Komisija za priznanja na ožjem strokovnem področju zdravstvene nege v zobozdravstveni dejavnosti do vključno 17. 6. 2022.

Če predlog za dobitnika priznanja pošljete priporočeno po pošti, se za dan, ko Zbornica – Zveza prejme vlogo, šteje dan oddaje na pošto.

Damjana Grubar, dipl. m. s.

Predsednica Strokovne sekcije medicinskih sester in  
zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu



ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE -  
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC  
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE



**OBVESTILO O RAZPISU ZA PODELITEV DO DVEH  
PRIZNANJ SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER IN  
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OFTALMOLOGIJI ZA  
DOSEŽKE NA OŽJEM STROKOVNEM PODROČJU ZA  
LETO 2022**

Na podlagi 4. člena Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije ter v skladu s Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze in na podlagi sklepa 6/2/2015 sprejetega sklepa seje 01/3/2022, 4. 2. 2022, Izvršilni odbor strokovne sekcije objavlja

**razpis za podelitev do dveh priznanj Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji za dosežke na ožjem strokovnem področju za leto 2022.**

Rok za prijavo kandidatov je 25. 4. 2022.

Celotno besedilo razpisa bo objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze (zavihek aktualni razpisi).

Andreja Marolt,  
predsednica strokovne sekcije



ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE -  
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC  
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

**POVABILO K  
SODELOVANJU**

Na podlagi določil Pravilnika o delovanju uredništev, informativnih, strokovnih in drugih publikacij Upravnega odbora Zbornice – Zveze vabi k sodelovanju:

- odgovornega urednika informativnega glasila UTRIP,
- člane uredništva informativnega glasila UTRIP (4).

Od odgovornega urednika pričakujemo:

- dobro poznavanje področja zdravstvene oziroma babiške nege,
- dobro poznavanje slovenskega in poznavanje enega tujega jezika,
- sposobnost oblikovanja besedil in poznavanje zahtevnejših prijemov v urejevalniku besedila,
- poznavanje medijev, zaželene so izkušnje v novinarskem delu,
- sposobnost timskega dela.

Odgovornega urednika in člane uredništva Utripa imenuje Upravni odbor Zbornice – Zveze za mandatno obdobje štirih let, maj 2022 – maj 2026. Vaše cenjene prijave pošljite najkasneje do ponedeljka, 2. 5. 2022 na naslov: Zbornica - Zveza, Ob železnici 30A, 1000 Ljubljana s pripisom: »Povabilo k sodelovanju – UTRIP!«

Monika Ažman,  
predsednica Zbornice - Zveze in  
uredniški odbor Utripa



# 35. Skupščina Zbornice – Zveze



# Za nami je 35. Skupščina Zbornice – Zveze



Anita Prelec

28. marca smo uspešno izpeljali že 35. Skupščino Zbornice – Zveze. Po svečanem delu, v katerem smo doc. dr. Dariji Ščepanović podelili častno članstvo v Zbornici – Zvezi za njen prispevek k razvoju zdravstvene nege in babištva v Sloveniji in v katerem nam je zapela odlična mlada gimnazijka Lina Kovač, smo delo nadaljevali po dnevnem redu, ki so ga poslanci in poslanke Zbornice – Zveze prejeli z vabilom na skupščino, in sicer:

- 
1. Uvodne besede (Anita Prelec, izvršna direktorica Zbornice – Zveze)
  2. Izvolitev organov 35. Skupščine Zbornice – Zveze (Anita Prelec)
  3. Poročilo verifikacijske komisije (Alenka Bijol, predsednica verifikacijske komisije)
  4. Poročila o delu Zbornice – Zveze za leto 2021 – predstavitev in sprejem
    - a) Poročilo o delu Zbornice – Zveze za leto 2021 (Monika Ažman)
    - b) Poročilo o finančnem poslovanju Zbornice – Zveze za leto 2021 (Barbara Košir, računovodska hiša Unija d.o.o.)
    - c) Poročilo Nadzornega odbora Zbornice – Zveze za leto 2021 (Sabina Vihtelič, članica nadzornega odbora)
  5. Načrt dela Zbornice – Zveze za leto 2022 – predstavitev in sprejem
    - a) Program dela Zbornice – Zveze za leto 2022 (Monika Ažman)
    - b) Finančni načrt Zbornice – Zveze za leto 2022 (Barbara Košir, Sabina Vihtelič)
  6. Pobude in predlogi
- 

Poročilo o delu Zbornice – Zveze za leto 2021 in Načrt dela Zbornice – Zveze za leto 2022 so poslanci prejeli na USB ključku. Delovno predsedstvo, ki so ga sestavljali Nataša Piletič, predsednica, Gordana Njenjić in Janez Kramar kot člana, je svojo vlogo odlično opravilo. Vodena razprava k vsaki točki dnevnega reda je bila dopolnjujoča k poročilom o opravljenem delu v 2021 in smelim načrtom za 2022. Po izčrpnem poročilu o delu za leto 2021 predsednice Monike Ažman, je Barbara Košir iz računovodske hiše Unija d. o. o. predstavila finančno poslovanje krovne organizacije, Sabina Vihtelič, članica Nadzornega odbora, pa poročilo, ki so ga pripravili člani Nadzornega odbora. Načrti za 2022, tako vsebinski kot finančni, so bili sprejeti z večino glasov poslancev in poslank. Nataša Piletič se je v imenu delovnega predsedstva zahvalila poslancem, da so izkazali zaupanje vsem, ki se bodo trudili do konca leta vse načrtovano in zapisano tudi udejanjiti.



# Obrazložitev predloga za častno članico Zbornice – Zveze za leto 2022

**doc. dr. Darija Šćepanović, viš. fiziot.**



Obrazložitev napisala: Darinka Klemenc

Če kdo, je doc. dr. Darija Šćepanović, viš. fiziot. (v nadaljevanju dr. Šćepanović) kot vodilna strokovnjakinja s področja fizioterapije zagotovo zaznamovala in s svojim dolgoletnim sodelovanjem obogatila zdravstveno in babiško nego v Sloveniji. Še več, v prizadevanjih za celostno obravnavo pacientov, še posebej pacientk, je pogosto združila tri samostojna strokovna področja v sistematično, holistično celoto. Tako so dolga leta sodelovanja zdravstvene nege, babiške nege in fizioterapije obrodila veliko skupnih sadov na številnih strokovnih področjih vseh treh strok.

Dr. Šćepanović je po zaključenem študiju fizioterapije na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani nadaljevala magistrski študij na University of East London v Angliji. Poklicno pot je začela na tedanjem Inštitutu RS za rehabilitacijo – Soča, jo nadaljevala na sedanji Zdravstveni fakulteti UL na Oddelku za fizioterapijo. Od leta 2011 je zaposlena na Ginekološki



kliniki UKC Ljubljana in trenutno opravlja vlogo vodje fizioterapije. Leta 2020 je na Fakulteti za organizacijske študije doktorirala s področja Menedžmenta kakovosti, za katerega ji je fakulteta podelila priznanje odličnosti za najboljšo doktorsko delo v študijskem letu 2019/2020.

Aktivna je v pedagoških procesih; tako je na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin na Jesenicah in na Zdravstveni fakulteti UL nosilka pri predmetih na študijskem programu prve stopnje Fizioterapija, Fizioterapija za zdravje ženske in Fizioterapija pri motnjah funkcije medeničnega dna.

Prav tako ji ni tuje raziskovalno delo. V obdobju od 2006 do 2008 je bila članica raziskovalne skupine v evropskem projektu Asia-Link EU Programme – URO Projekt. Je članica raziskovalne skupine v terciarnih razvojnih projektih UKC Ljubljana in članica delovne skupine Standardni postopki oskrbe akutne in kronične rane, Oskrba pacienta z izločalno stomo in Inkontinenca ter članica delovne skupine za pripravo programa Kontinenčni terapevt. Je raziskovalka pri projektih in programih Javne agencije za raziskovalno dejavnost RS. Področje njenega strokovnega in raziskovalnega dela je zdravje žensk, predvsem urinska in fekalna inkontinenca, ter zdravljenje mišično-skeletnih težav v nosečnosti in po porodu.

Bila je tudi članica delovne skupine Ministrstva za zdravje za izvajanje Strategije Vlade RS na področju spodbujanja telesne (gibalne) dejavnosti za krepitev zdravja. Je zunanja sodelavka pri nekaterih projektih Nacionalnega inštituta za zdravje in Ministrstva za zdravje. Eno mandatno obdobje je bila članica Razširjenega strokovnega kolegija za fizioterapijo pri Ministrstvu za zdravje.

Od leta 1999 je članica uredniškega odbora Fizioterapije – strokovne revije Združenja fizioterapevtov Slovenije. Je recenzentka za ameriško revijo Journal of Women's Health Physical Therapy (od 2009) in članica Združenja fizioterapevtov Slovenije, dve mandatni obdobji je bila predsednica Sekcije fizioterapevtov za zdravje žensk, ki deluje v okviru združenja in podpredsednica Mednarodnega združenja fizioterapevtov za zdravje žensk. Združenje fizioterapevtov Slovenije ji je leta 2019 podelilo zlato plaketo za strokovno organizacijske dosežke na področju fizioterapije. 2019 je kot soavtorica prejela prvo nagrado za najboljši plakat s področja fizioterapije za zdravje žensk, ki je bil predstavljen na svetovnem kongresu združenja fizioterapevtov.

Leta 2000 je v Angliji uspešno opravila specializacijo s področja kontinence. V tem obdobju se je začelo njeno sodelovanje z Zbornico zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezo strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Kot vabljen predavateljica je sodelovala na številnih strokovnih srečanjih, ki so jih

organizirale različne strokovne sekcije in regijska strokovna društva, bila je sourednica in članica uredniških odborov zbornikov strokovnih srečanj v organizaciji različnih strokovnih sekcij Zbornice – Zveze. Neprecenljiv je njen prispevek v vlogi članice znanstvenega odbora 17. bienalnega kongresa WCET – Svetovnega združenja enterostomalnih terapevtov, ki je v organizaciji Zbornice – Zveze leta 2008 potekal v Ljubljani in je bil prvi svetovni kongres medicinskih sester v naši državi z več kot 1500 udeleženci. Vrsto let je predavateljica v Šoli enterostomalne terapije UKC Ljubljana, vključena je tudi v program strokovnih izpopolnjevanj za pridobitev specialnega znanja s področja zdravstvene nege pacienta z motnjami v uriniranju. Večkrat je kot vabljen predavateljica predavala na simpozijih ali kongresih Zbornice – Zveze, dve leti je pisala tudi za Utrip v rubriko Živimo zdravo, kar prispeva h kreptivi oz. ohranjanju zdravja izvajalcev zdravstvene in babiške nege ter oskrbe po vsej državi.

**Dr. Ščepanović smo že zdavnaj sprejeli za »svojo kolegico«. Njen odlični strokovni potencial, nesebično posredovanje znanj in izkušenj tako študentom kot medicinskim sestram in bobicam v kliničnih okoljih, sodelovanje na številnih strokovnih dogodkih Zbornice – Zveze, sprejemanje druge zdravstvene stroke in njenih izvajalcev kot enakovredne in cenjene partnerice v zdravstvenih timih je le nekaj argumentov, da smo dr. Ščepanović hvaležni za njen veliki prispevek. Strokoven in topel človeški pogled z druge, sorodne strokovne plati predstavlja zdravo sožitje dveh strok, da o njenih prijaznih kolegijskih potezah, nikoli vzvišenih zaradi neprecenljivega strokovnega znanja, tudi zaradi izkušenj in sodelovanja v domačih in mednarodnih strokovnih vodah, ne govorimo. Našteto zagotovo ne pomeni vseh odlik, še mnogo jih je, ki kar kličejo, da dr. Ščepanović podelimo naziv častne članice naše organizacije. Dobrodošla in hvala, spoštovana Darija.**

# Obvestilo o preizkusu strokovne usposobljenosti iz 38. člena ZZDej-K

Več informacij z dostopom do gradiva na povezavi s QR kodo:



Zbornica – Zveza izvajalce zdravstvene dejavnosti ter izvajalce zdravstvene nege obvešča, da je **začela izvajati preizkuse strokovne usposobljenosti** za zdravstvene tehnike in tehnike zdravstvene nege (v nadaljnjem besedilu izvajalci) iz drugega odstavka 38. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti – ZZDej-K (Uradni list RS, št. 64/17, 73/19, 152/20 – ZUOOP, 203/20 – ZIUPOPĐVE in 112/21 – ZNUPZ, v nadaljnjem besedilu ZZDej-K).

Izvajalci, ki so zaključili izobraževanje po srednješolskem strokovnem izobraževalnem programu zdravstvena nega, v katerega je vpis potekal od vključno šolskega leta 1981/1982 in izpolnjujejo druge pogoje, opredeljene v drugem odstavku 38. člena ZZDej-K, v postopku podelitve licence najprej opravijo preizkus strokovne usposobljenosti pri Zbornici – Zvezi.

Izvajalec iz drugega odstavka 38. člena ZZDej-K za opravljanje preizkusa in podelitev licence Zbornici – Zvezi posreduje:

- prijavnico za preizkus strokovne usposobljenosti,
- izjavo izvajalca zdravstvene dejavnosti o izpolnjevanju pogojev po 38. členu ZZDej-K,
- potrdilo o plačilu stroškov preizkusa strokovne usposobljenosti oziroma izjavo izvajalca zdravstvene dejavnosti o kritju stroškov preizkusa strokovne usposobljenosti,
- potrdilo o plačilu upravne takse.

Vsi obrazci so objavljeni na spletni strani Zbornice – Zveze, zavihek *register in licence*, rubrika *preizkus strokovne usposobljenosti – 38. člen ZZDej-K*, povezava <https://www.zbornica-zveza.si/register-licence-javna-poblastila/licenca38-clen-zzdej-k/>.

**Pristop k preizkusu strokovne usposobljenosti je mogoč le ob posredovanju popolne prijave z vsemi dokazili.**

Strošek preizkusa **znaša 80 evrov** in se nakaže na račun Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze, Ob Železnici 30 A, 1000 Ljubljana, številka računa: SI56 0201 5025 8761 480, sklic 00 0601-087. Ministrstvo za zdravje je pojasnilo, da je strošek preizkusa strokovne usposobljenosti **strošek delodajalca**, pri katerem je zaposlen presegal kompetence (pojasnilo Ministrstva za zdravje št. 012-25/2019/94 z dne 8. 7. 2019 na vprašanja v zvezi z realizacijo 38. člena ZZDej-K). Kandidat, ki mu stroške preizkusa krije delodajalec, mora tako vlogi priložiti tudi kopijo izjave zavoda o kritju stroškov preizkusa.

Rok za podelitev licence za strokovno področje se izteče v **štirih (4) letih od sklenitve pogodbe** o zaposlitvi za **delovno mesto diplomirane medicinske sestre**. Minister za zdravje Aleš Šabeder je 16. 5. 2019 podal soglasje k dokumentu *Poklicne kompetence in aktivnosti*

izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege, večini izvajalcev pa se **rok za podelitev licence izteče že julija oziroma avgusta 2023**.

Pogoj za podelitev licence za strokovno področje je uspešno opravljen preizkus strokovne usposobljenosti. Zbornica – Zveza je Ministrstvu za zdravje predlagala, da se zakonski rok za podelitev licence iz 38/2. člena ZZDej-K zaradi epidemioloških razlogov **podaljša**, vendar rok za zdaj **ostaja nespremenjen**.

**Pomembna vprašanja in odgovori o preizkusu strokovne usposobljenosti.**

## 1. Kaj obsega preizkus strokovne usposobljenosti?

Preizkus strokovne usposobljenosti obsega **pisno** in **ustno** oziroma **praktično preverjanje znanja** izvajalca:

- a) s strokovnega **področja zdravstvene nege** in
- b) **obveznih vsebin** stalnega strokovnega izpopolnjevanja:
  - zakonodaja s področja zdravstva in poklicna etika,
  - temeljni postopki oživljanja ter
  - kakovost in varnost v zdravstvu.

## 2. Kaj obsega preizkus s strokovnega področja zdravstvene nege?

Preizkus s strokovnega področja zdravstvene nege obsega **osnovne vsebine s področja zdravstvene nege**, ki omogočajo sposobnost razumevanja in uporabe znanja in sposobnosti za izvajanje kompetenc in poklicnih aktivnosti diplomirane medicinske sestre na strokovnem področju podeljene licence.

Preizkus strokovne usposobljenosti s področja zdravstvene nege je preizkus iz **osnovnih vsebin zdravstvene nege**, saj vsi izvajalci, čeprav so jim kompetence priznane na različnih strokovnih področjih, pri pisnem ter ustnem oziroma praktičnem preizkusu znanja opravljajo preizkus **iz istih osnovnih vsebin zdravstvene nege**. Tako **ne gre za preizkus**, kjer bi se presojalo samo znanje s strokovnega področja, kjer so izvajalcu priznane kompetence diplomirane medicinske sestre.

## 3. Kje se izvajalci lahko seznanijo s študijskim gradivom ter vsebinami preizkusa?

Na spletni strani Zbornice – Zveze, povezava <https://www.zbornica-zveza.si/register-licence-javna-poblastila/licenca38-clen-zzdej-k/> je objavljeno **študijsko gradivo** za vse vsebine preizkusa, ki obsega priročnike ter prosojnice.

V spletni učilnici Moodle so objavljeni videoposnetki predavanj nekaterih vsebin preizkusa ter primeri najbolj pogostih izpitnih vprašanj. Do vsebin spletne učilnice Moodle izvajalci dostopajo z geslom, ki ga dobijo na elektronski naslov po posredovanju popolne prijave na preizkus.

#### 4. Kaj je izvajalcem lahko v pomoč pri študiju vsebin preizkusa?

Priročniki za nekatere vsebine preizkusa (npr. področje zakonodaje s področja zdravstva) so obsežni. Izvajalcem so pri študiju gradiva v pomoč **prosojnice** iz posameznih vsebin ter primeri **najbolj pogostih izpitnih vprašanj** iz posameznih vsebin, ki so objavljeni v spletni učilnici.

Na pisnem ter ustnem oziroma praktičnem preizkusu so lahko tudi vprašanja iz drugih vsebin, ki ne bodo zajeta v izboru objavljenih najbolj pogostih izpitnih vprašanj oziroma so vprašanja zastavljena na drug način, vseeno pa so prosojnice ter objavljena vprašanja v pomoč pri prepoznavi vsebin, na katerih bo pri preizkusu strokovne usposobljenosti največji poudarek.

#### 5. Kako poteka preizkus strokovne usposobljenosti?

**Pisno preverjanje znanja** poteka v spletni učilnici (Moodle) ali namenskih sistemih za ocenjevanje znanja, izpitne naloge so praviloma **izbirnega tipa** (naloge, kjer izvajalec med ponujenimi odgovori izbere pravega). Izvajalci, ki se bodo prijavili na preizkus, bodo imeli pred opravljanjem pisnega preizkusa možnost **predhodnega testiranja izpitnega okolja** (poskusni pisni izpit).

Pisno preverjanje znanja traja **največ 120 minut** in je uspešno opravljeno, če izvajalec doseže vsaj 60-odstotni uspeh.

Uspešno opravljen pisni del preverjanja znanja je pogoj za pristop k **ustnemu** oziroma praktičnemu preverjanju znanja kandidata, ki poteka v prostorih Zbornice – Zveze, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana pred tričlansko izpitno komisijo. Ustno oziroma praktično preverjanje znanja lahko poteka iz vseh vsebin preizkusa strokovne usposobljenosti, posebni poudarek pa je na obvezni vsebini temeljni postopki oživljanja.

Uspeh izvajalca na preizkusu strokovne usposobljenosti se ocenjuje z »opravil« ali »ni opravil«. **Ustno preverjanje znanja** traja največ **30 minut** in je uspešno opravljeno, če izvajalec doseže vsaj 75-odstotni uspeh.

#### 6. Kakšno opremo mora izvajalec imeti za opravljanje pisnega dela preizkusa?

Izvajalec mora imeti naslednjo **zahtevano opremo** in **zahtevane funkcionalnosti** za opravljanje pisnega preverjanja znanja:

1. **osebni računalnik** opremljen z **zunanjo kamero, zvočnikom in mikrofonom**,
2. **internetno povezavo**,
3. **veljavni elektronski naslov**.
4. **PDF bralnik**.

#### 7. Kje bo potekal pisni del preizkusa, če izvajalec nima osebnega računalnika?

**Pisno preverjanje znanja** poteka v spletni učilnici (Moodle) ali namenskih sistemih za ocenjevanje znanja. Izvajalec **pisni del preizkusa opravlja od doma**. Zbornica – Zveza bo objavila tudi navodila za pisno opravljanje preizkusa. Izvajalec, ki nima možnosti, da bi pisni del preizkusa opravljal od doma (npr. nima osebnega računalnika s kamero in mikrofonom), obvesti zbornico ter lahko pisni preizkus opravlja na sedežu Zbornice – Zveze.

#### 8. Kako izvajalec dostopa do spletne učilnice Moodle?

Izvajalec na prijavnici za preizkus strokovne usposobljenosti navede veljavni osebni elektronski naslov. Do vsebin spletne učilnice Moodle izvajalec dostopa z geslom, ki se mu posreduje na elektronski naslov po posredovanju popolne prijave na preizkus.

Izvajalce, ki nimate veljavnega osebnega elektronskega naslova, prosimo, da si **ustvarite ustrezen elektronski naslov** (Gmail, Yahoo, Hotmail ...). Izvajalce prosimo, da navedete **osebni elektronski naslov** in ne službenega elektronskega naslova.

#### 9. Kdaj bodo potekali preizkusi strokovne usposobljenosti v letu 2022?

**Pisni preizkusi strokovne usposobljenosti** bodo v letu 2022 potekali praviloma v naslednjih terminih (praviloma tretji četrtek v mesecu, ustno preverjanje znanja pa v četrtek, ki sledi):

- **19. maj** (ustno predvideno 26. maj),
- **16. junij** (ustno predvideno 23. junij),
- **15. september** (ustno predvideno 22. september),
- **20. oktober** (ustno predvideno 27. oktober),
- **17. november** (ustno predvideno 24. november),
- **8. december** (ustno predvideno 15. december).

Termini preizkusa strokovne usposobljenosti v letu 2023 bodo objavljeni proti koncu leta 2022. Pisni del preizkusa poteka preko spletnih povezav, ustni del pa na sedežu Zbornice – Zveze. Če je na posamezni termin prijavljenih večje število kandidatov, so za ustni del preizkusa lahko dodani še novi termini.

#### 10. Kolikokrat se lahko preizkus strokovne usposobljenosti opravlja?

Če izvajalec ne opravi uspešno preizkusa strokovne usposobljenosti, ga lahko **ponovno večkrat opravlja**. Za ponovno opravljanje izpita se ponovno plačajo stroški preizkusa v višini 80 evrov.

#### 11. Če je izvajalec pri pisnem delu preizkusa strokovno usposobljenosti neuspešen samo pri eni obvezni vsebini, ali je treba pisni del preizkusa opravljeni še enkrat iz vseh vsebin?

Pisno preverjanje znanja je uspešno opravljeno, če izvajalec doseže vsaj 60-odstotni uspeh. Vsaj 60-odstotni uspeh je **skupni uspeh**, ki ga izvajalec doseže **iz vseh vsebin preizkusa**, saj se strokovna področja zdravstvene nege ter posamezna obvezna vsebina **ne ocenjujejo samostojno in ločeno**. Izvajalec, ki ne doseže vsaj 60-odstotnega uspeha pri pisnem preverjanju znanja, ponovno opravlja pisni del preizkusa iz vseh zahtevanih vsebin (strokovno področje zdravstvene nege ter vse obvezne vsebine).

#### 12. Ali preizkus strokovne usposobljenosti poteka hkrati iz vseh vsebin?

Na posameznem pisnem ter ustnem preizkusu strokovne usposobljenosti se **hkrati opravlja preizkus** s strokovnega področja zdravstvene nege ter vseh obveznih vsebin.

Tako pisno preverjanje znanja poteka praviloma v **izpitnih nalogah izbirnega tipa** (naloge, kjer izvajalec med ponujenimi odgovori izbere pravega) **iz vseh vsebin preizkusa** strokovne usposobljenosti. Če izvajalec uspešno opravi pisni del preizkusa, **ustni oziroma praktični del preiz-**

kusa poteka iz vseh vsebin preizkusa pred izpitno komisijo na sedežu Zbornice – Zveze.

### 13. Kdo krije stroške preizkusa strokovne usposobljenosti?

Ministrstvo za zdravje je pojasnilo, da je strošek preizkusa strokovne usposobljenosti **strošek delodajalca**, pri katerem je zaposlen presegal kompetence. Kandidat, ki mu stroške preizkusa krije delodajalec, mora tako vlogi priložiti tudi kopijo **izjave zavoda o kritju stroškov preizkusa**. Poseben obrazec izjave delodajalca o kritju stroškov preizkusa, ki ga izpolni zavod, je objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze.

Če kandidatu zavod ne krije stroškov preizkusa, mora kandidat priložiti kopijo potrdila o plačilu stroškov preizkusa strokovne usposobljenosti.

### 14. Zakaj se plačuje tudi upravna taksa?

Upravna takse se plačuje v skladu s takšno tarifo Zakona o upravnih taksah za izdajo odločbe o podelitvi licence za strokovno področje. Strošek upravne takse za podelitev licence v višini **22,60 evra je prihodek proračuna Republike Slovenije** in se nakaže na račun Ministrstva za zdravje RS, Štefanova ulica 5,1000 Ljubljana, podračun JFP, številka računa: SI56 01100-1000315637, sklic: SI11 27111-7111002-71234 (za plačilo iz tujine: SWIFT: BSLJS2X, IBAN: SI56 01100-1000315637, Delivery account: SI11 27111-7111002-71234). Če upravne takse ne poravnata vlagatelj vloge, je pod namen vplačila treba vnesti ime in priimek vlagatelja vloge ter Zbornici – Zvezi posredovati kopijo dokazila o plačilu.

### 15. Kdo posreduje prijavnico za preizkus in druga zahtevana dokazila?

Prijavnico za preizkus strokovne usposobljenosti in druga dokazila ter priloge posreduje **kandidat**, ki se prijavlja na preizkus strokovne usposobljenosti.

### 16. Oprostitev opravljanja dela preizkusa strokovne usposobljenosti

Vsi izvajalci opravljajo preizkus strokovne usposobljenosti iz vseh zahtevanih vsebin (strokovno področje zdravstvene nege ter obveznih vsebin strokovne usposobljenosti). **Oprostitev dela preizkusa strokovne usposobljenosti zaradi udeležbe na strokovnem izpopolnjevanju iz obveznih vsebin oziroma pridobljenih dodatnih znanj ni mogoča.**

### 17. Do kdaj je treba opraviti preizkus strokovne usposobljenosti?

Rok za podelitev licence za strokovno področje se izteče v **štirih (4) letih od sklenitve pogodbe** o zaposlitvi za delovno mesto diplomirane medicinske sestre. Pogoj za podelitev licence za strokovno področje je uspešno opravljen preizkus strokovne usposobljenosti.

Izvajalci morate biti torej pozorni na **datum sklenitve pogodbe o zaposlitvi** za delovno mesto diplomirane medicinske sestre, saj od dne sklenitve pogodbe **teče rok za podelitev licence**. Za nekatere izvajalce se rok izteče že **julija oziroma avgusta 2023**. V tem roku mora izvajalec opraviti preizkus ter mu mora Zbornica – Zveza še podeliti licenco za strokovno področje.

### 18. Ali lahko zaradi razmer objektivne narave (bolezen, poškodba ...) izvajalec pristopi k preizkusu po poteku navedenega štiriletnega roka?

Štiriletni rok za podelitev licence za strokovno področje je rok, ki je določen z zakonom (drugi odstavek 38. člena ZZDej-K) ter ga ni **mogoče podaljšati**, tudi če izvajalec zaradi izrednih razmer ne bi mogel pristopiti k preizkusu.

Edina možnost za podaljšanje roka je, če se z zakonom, ki ga sprejme Državni zbor R Slovenije, podaljša rok, ki je določen v drugem odstavku 38. člena ZZDej-K. Zbornica – Zveza je ministrstvu že posredovala pobudo za podaljšanje zakonskega roka, saj se preizkusi zaradi izrednih razmer širjenja nalezljive bolezni covid-19 niso izvajali, izvajalci pa ste bili vključeni v izvajanje vseh ukrepov za obvladovanje in zajezitev širjenja nalezljive bolezni covid-19.

Ministrstvo za zdravje meni, da je v tem trenutku še prezgodaj razmišljati o podaljšanju roka, Zbornica – Zveza pa bo v drugi polovici leta 2022 ministrstvu ponovno posredovala pobudo za podaljšanje roka. Ker rok za opravljanje preizkusa ter podelitev licence za strokovno področje v tem trenutku ostaja nespremenjen, izvajalce prosimo za upoštevanje navedenega roka pri izbiri terminov preizkusa strokovne usposobljenosti.

### 19. Odjava od preizkusa strokovne usposobljenosti ter prijava na drug termin

Izvajalec se lahko odjavi od **pisnega dela preizkusa strokovne usposobljenosti najpozneje tri delovne dni pred dnem preizkusa strokovne usposobljenosti** ter pošlje predlog za določitev novega datuma opravljanja strokovne usposobljenosti. Odjava in **prestavitve ustnega dela preizkusa strokovne usposobljenosti ni mogoča**.

### 20. Ali mora izvajalec po uspešno opravljenem preizkusu oddati še vlogo za podelitev licence za strokovno področje?

Prijavnica za preizkus strokovne usposobljenosti je tudi vloga za podelitev licence za strokovno področje. Izvajalec s podpisom prijavnice izjavlja, da želi, da mu Zbornica – Zveza po uspešno opravljenem preizkusu strokovne usposobljenosti podeli licenco za strokovno področje, zato **posebna vloga za podelitev licence za strokovno področje ni potrebna**.

### Dodatne informacije:

Najpogostejša vprašanja in odgovori o preizkusu strokovne usposobljenosti so objavljeni na spletni strani Zbornice – Zveze, povezava <https://www.zbornica-zveza.si/register-licence-javna-poblastila/licenca-38-clen-zzdej-k/>. Ker se bodo pojasnila Zbornice – Zveze dopolnjevala in posodabljala, vas vabimo k ogledu zadnje verzije dokumenta.

Za dodatne informacije smo na voljo na e-naslovu: [register.licenca@zbornica-zveza.si](mailto:register.licenca@zbornica-zveza.si) ali v času uradnih ur po telefonu 01 544 54 80.

Pripravil:

Andrej Vojnovič, univ. dipl. prav.,  
služba za javna pooblastila

Monika Ažman,  
predsednica Zbornice – Zveze

# Mednarodni svet medicinskih sester sporoča, da je najpomembnejše zaščititi medicinske sestre in druge zdravstvene delavce v Ukrajini ter zagotoviti njihovo varnost



## INFORMACIJE ZA MEDIJE

Ženeva, Švica, 25. 2. 2022 – Mednarodni svet medicinskih sester (ICN) z več kot 130 včlanjenimi nacionalnimi združenji medicinskih sester z vsega sveta izraža solidarnost s prebivalci, medicinskimi sestrami in drugimi zdravstvenimi delavci, ki so se znašli sredi spopadov v Ukrajini. ICN sporoča, da je najpomembnejše zaščititi medicinske sestre in druge zdravstvene delavce ter zagotoviti njihovo varnost. Vsi, še posebej pa namerni napadi na zdravstvene delavce in zdravstvene ustanove, so v nasprotju z določili o varovanju zdravstvenih delavcev, ki so zapisana v mednarodnih predpisih in v Ženevski konvenciji, ter predstavljajo zločin proti človeštvu.

Na Mednarodnem svetu medicinskih sester smo v stiku s kolegi – delavci v zdravstveni negi na prizadetem območju. Po najboljših močeh se trudimo, da bi se povezali z medicinskimi sestrami v Ukrajini, jim ponudili pomoč, izkazali solidarnost ter delili njihova sporočila s svetom.



Predsednica ICN Pamela Cipriano je izjavila: »Izjemno smo zaskrbljeni zaradi razmer v Ukrajini, sočustvujemo z vsemi ljudmi sredi spopadov, vključno z medicinskimi sestrami in drugimi zdravstvenimi delavci, ki so spet v prvih bojnih vrstah še ene humanitarne krize.

*Najpomembnejše je zaščititi medicinske sestre in zdravstvene sisteme ter zagotoviti njihovo varnost, takšna so ne nazadnje določila mednarodnega prava. Pozivamo vse strani, ki so vpletene v spopad, ter mednarodno skupnost, da naredijo vse, kar je v njihovi moči za zagotovitev varnosti delavcev v zdravstveni negi, ki tvegajo življenje, da lahko pomagajo drugim. Dostop do zdravstvene oskrbe ter dostava humanitarne pomoči morata ostati prioriteta za vse vpletene – kot vidimo, so mesta napadena ter na deset tisoče ljudi razseljenih.«*



Izvršni direktor ICN Howard Catton je dodal: »Zelo smo zaskrbljeni zaradi razmer v Ukrajini, ponudili smo pomoč tamkajšnjim kolegom, ki delujejo v izredno kaotičnih ter strašljivih razmerah. Še naprej se bomo skušali povezati z njimi in zagotoviti, da svet sliši njihova sporočila.



Medicinske sestre in drugi zdravstveni delavci so delovna sila, ki predstavlja pomoč in spravo. Osnovna načela nepristranskosti zdravstvene oskrbe ter nevtralnosti zdravnikov in medicinskih sester so veliko močnejša od razlik med ljudmi. Vsak napad na bolnišnico ali drugo zdravstveno ustanovo ne krši le določil mednarodnega prava, temveč predstavlja tudi zločin proti človeštvu. Spomnimo, da so se načela sodobne zdravstvene nege oblikovala na Krimu, med krimsko vojno pred več kot 150 leti. S tem ko varujemo delo in nepristranskost medicinskih sester ter drugih zdravstvenih delavcev, ščitimo našo človečnost, ki se še naprej jasno izraža v skupnosti delavcev v zdravstveni negi po vsem svetu. Prejeli smo ogromno sporočil podpore svojih članov – nacionalnih združenj medicinskih sester, namenjenih ukrajinskim kolegom, predvsem je treba poudariti, da je podporo izrazilo tudi Združenje medicinskih sester Rusije.«

Nacionalna združenja medicinskih sester, vključno z Združenjem medicinskih sester Rusije, so izrazila podporo kolegom v Ukrajini.



Predsednica Združenja medicinskih sester Rusije Valentina Sarkisova je na ICN poslala naslednjo izjavo:

»Tako kot vsi delavci v zdravstveni negi po svetu smo tudi v Združenju medicinskih sester Rusije izredno zaskrbljeni za kolege v sosednji državi. Politika je daleč od zdravstvene nege, oboroženi spopadi pa v nasprotju z glavnim poslanstvom tega poklica. Nobena poklicna skupina ne spoštuje življenja in zdravja bolj od medicinskih sester. Tako kot ves svet tudi mi upamo, da se bodo vsi spopadi čim prej končali in da se kmalu vrne normalno življenje in mir. Prepričani smo, da politični spori ne morejo vplivati na poslanstvo zdravstvene nege. Z vsem srcem si želimo, da ne bi bilo izgubljeno nobeno življenje več ter da bi se medicinske sestre lahko spet posvečale svojim običajnim nalogam v varnem okolju.«

\*\*\*



Nagovor generalnega direktorja Svetovne zdravstvene organizacije dr. Tedrosa na Varnostnem svetu Združenih narodov glede #Ukraine 15. marec 2022

Ogledate si ga lahko preko povezave s QR kodo.

# #skupajzmoremo

V akciji so sodelovale zdravstvene fakultete: Ljubljana, Maribor, Jesenice, Novo mesto, Celje in Slovenj Gradec, Taborniški rod Luisa Adamiča Grosuplje, Srednja zdravstvena šola Ljubljana in Novo mesto





#pomagamzami





# Prenovljen in v slovenščino preveden Kodeks etike Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN)



Iz dela Častnega razsodišča I. stopnje pri Zbornici - Zvezi  
Helena Kristina Halbwachs, Darinka Klemenc

V Utripu ste bralke in bralci oktobra 2021 lahko prebrali informacijo o prenovljenem Kodeksu etike Mednarodnega sveta medicinskih sester – ICN (International Council of Nurses). ICN je zveza več kot 130 nacionalnih združenj medicinskih sester, ki predstavljajo več kot 27 milijonov medicinskih sester po vsem svetu. Ustanovljen leta 1899 predstavlja prvo in največjo mednarodna organizacija medicinskih sester na svetu. Zbornica – Zveza je članica ICN od 1929, takrat v okviru jugoslovanske zveze medicinskih sester, od leta 1993 pa je samostojna članica tega združenja. Dokumenti, ki jih izdaja ICN, predstavljajo pomembna vodila, strokovne in druge usmeritve medicinskim sestram po vsem svetu. Eden od dokumentov s spoštljivo zgodovino je tudi njihov Kodeks etike, ki ga je ICN prvič sprejel leta 1953. Od takrat je bil kodeks v različnih obdobjih prenovljen in ponovno potrjen, nazadnje pregledana in popravljena verzija leta 2021, ki smo jo na Zbornici – Zvezi tudi prevedli. Tako tudi v našem strokovnem združenju sledimo priporočilu ICN, zapisanem v zadnjem, posodobljenem kodeksu, ki se glasi:

## RAZŠIRJANJE KODEKSA ETIKE MEDNARODNEGA SVETA MEDICINSKIH SESTER

*Kodeks etike ICN mora biti za zagotavljanje učinkovitosti poznan in dostopen medicinskim sestram. Spodbujamo, da se razdeli izobraževalnim institucijam na področju zdravstvene nege, medicinskim sestram na delovnih mestih, v publikacijah zdravstvene nege in drugih množičnih medijih. Kodeks bi moral biti posredovan tudi drugim zdravstvenim strokovnjakom, splošni javnosti, uporabnikom in oblikovalcem (zdravstvenih) politik, organizacijam za človekove pravice ter delodajalcem medicinskih sester. Nacionalnim združenjem medicinskih sester se priporoča, da kodeks sprejmejo, ga prevedejo v jezik(e) okolja ali ga uporabljajo kot okvir za svoje kodekse etike v zdravstveni negi.*

Po kar nekaj truda tako profesionalne prevajalke kot tudi dodatnega »piljenja« besedila s strani obeh avtoric tega prispevka smo ga, upajmo, uspešno prevedli tudi v slovenski jezik. S tem omogočamo lažjo dostopnost dokumenta slovenski strokovni (in splošni) javnosti. V prihodnosti v Častnem razsodišču I. stopnje načrtujemo tudi prenovno svojega obstoječega Kodeksa etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije in s tem zadostitvi tako lastni želji po posodobitvi svojega kodeksa kot priporočilom ICN.

Človek se mora vse od svojega obstoja odločati med dobrim in slabim, med lastnimi interesi in interesi drugih, med prejemanjem in dajanjem. Čeprav so se sistemi načel in vrednot tekom tisočletij pod vplivom različnih kultur in drugih dejavnikov močno preoblikovali, pa osnovno vprašanje ostaja enako – kako razlikovati med dobrim in slabim, med tistim, kar je prav in kar ni prav, med tistim, kar bi morali storiti in kar bi morali opustiti. Dogodki zadnjih let so naše sisteme vrednot in načel verjetno pretresli bolj, kot se sploh zavedamo. Valovi beguncev z različnih koncev sveta, pojav epidemije, ekološke katastrofe, vojna na pragu Evrope in mnogi drugi pojavi so nas začeli kot družbo močno skrbeti, žal tudi razdvajati, kar je očitno že ob bežnem pogledu na socialna omrežja. Pojavi v družbi se odražajo tudi v zdravstveni negi, morda še toliko bolj, ker se nas opisana problematika v naših delovnih okoljih pogosto neposredno dotakne. Ob tem sta naša poklicna etika, naš sistem načel tista ključna navigatorja, ki nam omogočata varno plutje v razburkanem morju etičnih dilem, problemov, dvomov in težkih odločitev. Pomagata razlikovati med dobrim in slabim, med prav in narobe. Pri tem se lahko naslonimo prav na »navigacijske pripomočke«, kot je Kodeks etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije ter Kodeks etike za babice Slovenije. Zdaj se jima pridružuje tudi prenovljeni in v slovenski jezik prevedeni Kodeks etike Mednarodnega sveta medicinskih sester, ki postavlja nove, poglobljene okvire etičnega delovanja medicinskih sester in sprejemanja njihovih etičnih odločitev po vsem svetu.

Prenovljeni kodeks naslavlja štiri glavne elemente delovanja medicinskih sester. Ti elementi so: pacienti (ali drugi, ki potrebujejo zdravstveno nego), praksa, stroka in globalno zdravje. Pri vsakem izmed njih so v kodeksu opredeljena osnovna načela ter konkretna navodila za implementacijo teh načel

v prakso. Tako načela kot navodila odsevajo sodobno problematiko in uvajajo nove koncepte, ki si pri nas šele utirajo pot v prakso. Primer takšnega koncepta je **kulturna varnost**. Ta se **razlikuje od že znanega koncepta kulture varnosti**, ki zajema spremljanje kakovosti zdravstvene obravnave, naslavljanje varnostnih odklonov in učenja iz napak. *Kulturna varnost pomeni, da se pacient počuti varnega, ne glede na svoje kulturno, etnično, socialno ter ekonomsko ozadje in ne glede na svoja prepričanja, vrednote ter življenjski stil. Pomeni, da se pacient, takšen kot je, počuti sprejetega in varnega ter se ne boji diskriminacije.*

Naslednji novejši koncept je **koncept na dokazih informirane prakse**. Ta sodobni koncept se **razlikuje od že dobro poznane prakse »z dokazi podprta praksa«** v tem, da je *močnejše osredotočen na osebnost in ozadje pacienta. Dokazi iz raziskav naj bi se dopolnili z vrednotami pacientov, njihovimi željami in okoliščinami, poleg tega pa je treba upoštevati tudi pridobljene klinične izkušnje.*

Vrednote in obveznosti, zapisane v prenovljenem kodeksu, veljajo za medicinske sestre v vseh okoljih, v vseh vlogah in na vseh področjih njihovega delovanja v svetovnem merilu. Ali kot so zapisali v Kodeksu etike ICN: »Etične dolžnosti in vrednote zdravstvene nege se nanašajo na vse oblike storitev zdravstvene nege in vse vloge: na medicinske sestre v neposredni praksi, učitelje, študente, raziskovalce, vodje, oblikovalce politik in druge. Te obveznosti in vrednote so tudi vodila strokovnih združenj.« Zagotovo tudi naše strokovne organizacije Zbornice – Zveze. In s to popotnico z veseljem predajamo prenovljeni Kodeks etike ICN v življenje.

\* \* \*

Morda na koncu še pojasnilo: za strokovno, predvsem pa etično delovanje medicinskih sester v Republiki Sloveniji v praksi predvsem veljajo načela, zapisana v Kodeksu etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije, po teh vsebinah v primeru kršenja etičnih načel kodeksa presoja tudi častno razsodišče Zbornice – Zveze. Prav pa je, da poznamo tudi kodeks etike na svetovni ravni, zato smo ga tudi prevedli. Njegove vsebine bomo skušali smiselno upoštevati pri prenovi svojega, slovenskega kodeksa in pojasnilo velja le zato, da ne bi zaradi več kodeksov nastala kakršnakoli zmeda.



# Iz dela Častnega razsodišča I. stopnje



Darinka Klemenc v sodelovanju s članicami in članom ČR I. stopnje  
in pravno službo Zbornice – Zveze

Gospa A. B. se obrača na Častno razsodišče I. stopnje, kjer opisuje, da je ob obisku svojca v socialnovarstvenem zavodu opazila, da mu je krvni tlak izmerila administratorka, kuharica ga je preoblekla in pri tem ni uporabila niti zaves niti zaprla vrat. Opozarja tudi na upoštevanje kodeksa etike pri izvajalcih teh in sorodnih opravil.

Častno razsodišče (ČR) I. stopnje v sodelovanju s pravno službo Zbornice – Zveze (ker ne gre samo za etični vidik, ampak tudi za pravni) odgovarja – objavljamo zelo skrajšan odgovor.

Zaradi pomanjkanja izvajalcev zdravstvene nege (TZN, dipl. m. s., bolničar-negovalec) v domovih starejših izvajajo zdravstveno oskrbo in včasih, žal, tudi zdravstveno nego (npr. merjenje krvnega tlaka, telesne temperature, dajanje zdravil ...) izvajalci s področja socialnega varstva, torej ne zdravstveni delavci. V teh primerih gre za kršitev **Zakona o zdravstveni dejavnosti**, ki določa, da zdravstveno dejavnost lahko opravljajo samo zdravstveni delavci, in **Zakona o pacientovih pravicah**, ki določa pravico oskrbovanca/stanovaleca/pacienta do kakovostne in varne zdravstvene obravnave. Stanovalec bi moral biti seznanjen tudi z identiteto izvajalca oziroma je dolžnost izvajalca zdravstvene ali socialne oskrbe, da se mu predstavi (predstavitvena priponka, razpoznavna delovna obleka).

Poleg izvajalcev zdravstvene nege in oskrbe, ki delujejo po Kodeksu etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije, morajo

nezdravstveni delavci v socialnovarstvenih zavodih in drugje (socialni oskrbovalci in drugi) pri svojem delu upoštevati **Kodeks etičnih načel v socialnem varstvu**, varovati zasebnost, dostojanstvo in avtonomijo posameznika. Zbornica – Zveza si močno prizadeva opozarjati na problematiko, ki jo gospa A. B. omenja; izvaja tudi strokovne nadzore s svetovanjem, organizirajo se izobraževanja iz poklicne etike tudi za izvajalce s področja socialnega varstva, stalno se opozarja na kadrovske manko v zdravstvenih in socialnovarstvenih zavodih.

Originalni odgovor gospe A. B. je veliko daljši; poglobljeni odgovor, kot rečeno skupaj s pravno službo, je zahteval kar precej našega časa, znanja in truda, saj se skozi problematiko (in tudi odgovor) tesno prepletata etični in pravni vidik. Upamo, da smo s povzetkom odgovora opozorili na ključne etične in zakonske vsebine, ki naj bodo v vseh okoljih rdeča nit našega delovanja.

*Članice in člani Zbornice – Zveze Častnega razsodišča I. stopnje vabimo, da se nam oglasite s svojimi razmišljanji, vprašanji, etičnimi dilemami ali samo s kakšnim zanimivim razmišljanjem – lahko tudi osebnim, vezanim na področje poklicne etike. Veseli bomo vašega sodelovanja.*



Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –  
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in  
zdravstvenih tehnikov Slovenije

### Onkološki inštitut Ljubljana

Andreja Uštar, univ. dipl. ekon., generalna direktorica  
Andrej Krušič, dr. med.

austar@onko-i.si  
akrusic@onko-i.si

### Zdravniška zbornica Slovenije

Prof. dr. Bojana Beović, dr. med., predsednica

Bojana.Beovic@zzs-mcs.si

Ljubljana, 1. 4. 2022

### ZADEVA: Zahteva za javno opravičilo za žaljive izjave dr. Andreja Krušiča, navedene v časniku Reporter

Spoštovani,

z razočaranjem smo prebrali članek z naslovom »Lene kot fukse?! Poglejte, kako se je na medicinske sestre spravil anesteziolog z Onkološkega inštituta« ([članek](#)), objavljen na spletni strani Reporter.si dne 31. 3. 2022. Menimo, da je do medicinskih sester žaljiv zapis dr. Krušiča na Facebooku, ki je bil povod za članek, neprimeren in nedopusten, zato zahtevamo javno opravičilo dr. Krušiča in Onkološkega inštituta Ljubljana, v katerem je dr. Krušič zaposlen, ter Zdravniške zbornice Slovenije, katere član je. Javno opravičilo pričakujemo povsod, kjer je bil zapis objavljen oziroma so se nanj sklicevali.

Prepričani smo, da moramo kot del enotnega zdravstvenega tima medsebojno komunicirati spoštljivo, dostojanstveno in nežaljivo. Tovrstno žaljenje je diskreditiranje celotne poklicne skupine, kar je nesprejemljivo.

S spoštovanjem,

Monika Ažman,

predsednica Zbornice – Zveze

**MONIKA** Digitalno podpisal  
MONIKA AŽMAN  
**AŽMAN** Datum: 2022.0401  
12:33:34 +02'00

Poslati:

- Naslovnikom po e-pošti

V vednost:

- Nenad Glücks, Reporter, po e-pošti, na e-naslov: [nenad.glucks@reporter.si](mailto:nenad.glucks@reporter.si)



Ob železnici 30 a | 1000 Ljubljana | T: 01 544 54 80 | [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si)

Spoštovani,

V vednost vam pošiljam javno opravičilo zaradi mojega nedavnega komentarja na družabnem omrežju Facebook, ki sem ga poslal medicinskim sestram na Onkološkem inštitutu. Enako opravičilo izrekam Zbornici zdravstvene in babiške nege in ga lahko posredujete svojim članicam.

Nad tem, kje vse je bil moj komentar povzet, žal nimam nadzora, bom pa opravičilo poslal še na revijo Reporter.

Lep pozdrav Andrej Krušič

---

Spoštovani,

z povezavi z vašim dopisom vam sporočamo, da na Onkološkem inštitutu Ljubljana obžalujemo neprimeren komentar našega zdravnika dr. Andreja Krušiča na družbenem omrežju Facebook in da smo z njim takoj opravili pogovor. Dr. Krušič nas je danes seznanil z javnim opravičilom, ki ga je izrekel vsem medicinskim sestram. Na Onkološkem inštitutu se zavedamo, da je za kakovostno obravnavo bolnikov potrebno dobro sodelovanje in timsko delo vseh poklicnih skupin, zato si vseskozi prizadevamo za prijazno, spoštljivo in strpno medsebojno komunikacijo.

Lep pozdrav,

Andreja Uštar, univ. dipl. ekon., generalna direktorica

Onkološki inštitut Ljubljana, Zaloška 2, SI-1000 Ljubljana

Tel: +386 1 5879 111, [www.onko-i.si](http://www.onko-i.si)

Prva doktorica znanosti  
na doktorskem študijskem  
programu Zdravstvena nega na  
Univerzi v Mariboru,  
Fakulteti za zdravstvene vede  
dr. NATAŠA MLINAR RELJIĆ,  
dipl. m. s., mag. zdrav. in soc.  
manag.



Prof. Dr (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske) Majda Pajnikhar  
in Andreja Bjelan

Še eden, pomemben in zgodovinski dan v razvoju fakultete, je bila sreda, 15. december 2021. Dr. Nataša Mlinar Reljič je iz prve generacije vpisanih študentov in prva študentka, ki je zagovarjala doktorsko disertacijo na prvem doktorskem študijskem programu Zdravstvena nega na Univerzi v Mariboru, Fakulteti za zdravstvene vede (v nadaljevanju UM FZV) in v Sloveniji. Na fakulteti smo zelo ponosni in veseli, da smo bogatejši za novo doktorico znanosti s področja zdravstvene nege. Dr. Nataša Mlinar Reljič je zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom *»Pomen, razumevanje in doživljanje duhovne oskrbe starejših oseb, obolelih za demenco, v socialnovarstvenih zavodih«*. Je rezultat večletnega raziskovalnega dela, strokovnih izkušenj in njene zavezanosti k celostni, humani in skrbni obravnavi starejših z demenco, ki bivajo v institucionalnem varstvu. Gre za izjemen prispevek znanja za zdravstveno nego in posebej zdravstveno nego starejših z demenco. Glavni fokus doktorske disertacije je pomen in zavedanje duhovnosti starejših ljudi, kar je morda premalo poudarjeno pri obravnavi starejših ljudi.

Fotografija 1: Viš. predav. dr. Nataša Mlinar Reljič (Arhiv UM in UM FZV)

Fotografija 2: (Od leve proti desni): Prof. dr. Zdravko Kačič, rektor UM, viš. predav. dr. Nataša Mlinar Reljič, izr. prof. dr. Mateja Lorber, dekanica FZV (Arhiv UM in UM FZV)

Natašina doktorska disertacija je prišla ob pravem času, ker se družba vse bolj stara in zdravstvena nega potrebuje jedro znanja za obravnavo ranljivih starejših ljudi. Z omenjeno disertacijo je odprla novo področje v zdravstveni negi in zdravstvu, ki je tudi zaradi epidemije še kako aktualno. Obenem pa je postavila velik mejnik, saj je izobraževanje v zdravstveni negi po vertikali na UM FZV s tem prvič dobilo svoj epilog. Doktorsko disertacijo, ki je edinstvena po vsebini, je pripravila pod mentorstvom profesorice Majde Pajnkhar in somentorstvom profesorice Blanke Kores Plesničar. Prvi doktorski program zdravstvene nege na UM FZV je bil sicer razpisan leta 2016, na fakulteto pa je to prineslo nov zagon in pospešilo znanstvenoraziskovalno delo.

Nataša Mlinar Reljič, sicer predstojnica Katedre za zdravstveno nego na UM FZV, se med študenti na fakulteti zelo dobro počuti, saj jo to delo izpolnjuje, a po duši je in bo vedno medicinska sestra, ki se s študenti rada vrača tudi v klinično okolje.

Kot poudarja dr. Mlinar Reljič, se je v doktorski disertaciji dotaknila dveh tabu tem, ki se jim ljudje še vedno raje izogibajo. O demenci se v zadnjem obdobju sicer veliko govori, družba počasi postaja odprta, a še vedno predstavlja neko stigmo. Pri demenci lahko v zadnjem času govorimo o pravi epidemiji, pri čemer so tudi napovedi slabe in ne kaže, da bi se stanje izboljševalo, zato je toliko bolj pomembno, da se tej temi posveča pozornost že na samem študiju zdravstvene nege na vseh stopnjah.

Medtem je v času epidemije toliko bolj prišla do izraza duhovnost. *»Ljudje smo se začeli več pogovarjati, zavedati smo se začeli, da je tudi duhovnost del nas, da je to vidik, ki je pomemben. Ljudje so v času epidemije in največjih omejitev umirali zaradi osamljenosti, zaradi pomanjkanja stikov in objemov, pristnih človeških kontaktov. Čeprav so se v domovih zelo trudili z moderno tehnologijo in različnimi video klici, pa ni to enako objemu bližnjega,«* še dodaja.

Duhovna oskrba je po njenih besedah v zdravstveni negi še vedno precej spregledana. *»Tukaj je treba narediti premik, kajti človek ima tudi duhovne potrebe, ki jih ne moremo zanemariti. Človek pride v zdravstveni sistem kot celota in kot takega ga moramo tudi videti. Na razpolago je veliko znanstvenih dokazov, da lahko duhovna oskrba zelo pripomore in vpliva na sam potek bolezni in ne nazadnje tudi na počutje zdravega človeka.*



*Kdo drug bi bil torej bolj primeren, da naslavlja te duhovne potrebe pacienta kot pa medicinska sestra? Medicinska sestra je ob pacientu 24 ur in ga najbolj dobro pozna. Zdravnik je s pacientom kratek čas, medicinska sestra pa z njim vzpostavi pristen, medsebojni stik. Velikokrat se pacienti najbolj zaupajo prav medicinski sestri.» Kljub vsemu imajo medicinske sestre danes še vedno pomisleke, ali to sploh sodi v okvir njihovega dela in ali so za področje duhovnosti sploh dovolj usposobljene. Na UM FZV si tako vseskozi prizadevajo, da bi študenti dobili ta znanja, zato so v svoj kurikulum kot izbirni predmet vključili vsebine duhovne oskrbe.*

Doktorska disertacija Nataše Mlinar Reljić je pomembna tudi za razvoj same znanstvene discipline, saj gre za korak naprej v razvoju poklica in zdravstvene nege kot znanstvene discipline. Čeprav si veliko študentov zdravstvene nege želi čim prej zagotoviti zaposlitev, pa je na drugi strani vse več študentov, ki jih zanima nadaljevanje študija, gradnja kariere in profesionalni razvoj. Zanimanje za študij na 2. in 3. stopnji UM FZV je tako zelo veliko. Kot poudarja dr. Mlinar Reljićeva, je kader, ki izhaja iz UM FZV zelo iskan tako doma kot v tujini, obenem pa so izobražene medicinske sestre velika podpora in pomoč pacientom in njihovim družinam.

### **Obvestilo**

*Spoštovani,  
naslednja številka Utripa  
je dvojna (junij/julij)  
in izide  
v prvih dneh junija 2022.*

*Prispevke sprejemamo  
do 20. maja.*

*Uredništvo*

# Čestitka

*Vse si, kar je.*

*Tvoje misli, tvoje življenje.*

*Uresničitev tvojih sanj.*

*Vse si, kar izbereš, da boš.*

*Neomejen si, kakor neskončno veselje.*

*Spoštovana dr. Nataša Mlinar Reljić,*

*iskreno čestitamo ob pomembnem*

*osebnem ter poklicnem uspehu, ob*

*doktorskem nazivu na strokovnem*

*področju zdravstvene nege.*

*Ob tej priložnosti se zahvaljujemo za*

*neprecenljive in dragocene trenutke*

*na naših poteh osebne rasti, v okviru*

*delavnic, kjer s svojim znanjem s*

*področja duhovnega sveta izboljšuješ*

*življenja mnogih ljudi.*

*V imenu Društva medicinskih sester,  
babic in zdravstvenih tehnikov Maribor  
Ksenija Pirš, predsednica*



Logotip Delovne skupine  
za ohranjanje zgodovine  
zdravstvene in babiške nege pri  
Zbornici – Zvezi



Irena Keršič

Darinka Klemenc, članica Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege in nekdanja predsednica strokovne organizacije, je že 2018 predlagala, da bi tudi delovna skupina imela – po vzoru strokovnih sekcij in regijskih strokovnih društev – svoj logotip t. j. grafični element, ki označuje blagovno znamko, zavedajoč se, da delovna skupina postaja prepoznavna v okviru strokovne organizacije in zunaj nje.

Na 14. seji Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege, ki je bila 5. 11. 2019, je bil predlog sprejet in posredovan Zbornici – Zvezi. Dogovorjeno je bilo, da oblikovalka z dolgoletnimi izkušnjami Barbara Kralj iz podjetja za grafično oblikovanje Prelom d.o.o. pripravi tri predloge na podlagi ključnih besed, ki bi bile podlaga za izdelavo osnutka: zgodovina, patina, prepoznavnost delovne skupine znotraj Zbornice – Zveze, ura, strokovna organizacija skozi čas ...

14. 2. 2022 nam je oblikovalka poslala tri osnutke podobe, ki bi lahko predstavljali logotip delovne skupine. Vsi trije osnutki so se naslanjali na simbol časa v povezavi z logotipom Zbornice – Zveze in so imeli naslov:

1. »Odsev podobe Zbornice – Zveze skozi čas ...«
2. »Čas je gibljiva podoba večnosti ...« (Platon)
3. »Kakor pesek skozi peščeno uro, takšni so tudi dnevi našega življenja« (Macdonald Carey)

Članice delovne skupine so izbrale osnutek »Odsev podobe Zbornice – Zveze skozi čas ...« v barvni različici, horizontalni in vertikalni postavitvi in predlagale izvedbo, če je možno, na treh podlagah: beli, sivi in pinki (barva Zbornice – Zveze).

Izbrani logotip z naslovom »Odsev podobe Zbornice – Zveze skozi čas ...« prikazuje obrnjeno žepno uro s kazalci na verižici. Ura se dotika logotipa Zbornice – Zveze, kar simbolizira delovanje delovne skupine pod okriljem strokovne organizacije. Ura simbolizira osnovno dejavnost delovne skupine, raziskovanje preteklosti obeh poklicnih skupin, kazalci ponašajo vpogled v preteklost z namenom razumeti sedanost in prihodnost zdravstvene in babiške nege. Verižica, na eni

strani zaključena, simbolizira začetek nekega delovanja v preteklosti. Ob slikovni predstavitvi je besedilo »Delovna skupina za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege«, ki je po načrtu oblikovalke zasnovano v dveh situacijah – v horizontalni in vertikalni obliki, ker se tako lahko lažje aplicira na raznovrstne dimenzije. Tako sta ohranjeni obe postavitvi in se lahko uporablja samo horizontalna postavitev kot primarna, če pa bo boljše ali lepše videti pokončna/vertikalna postavitev, se uporabi ta. Logotip se uporablja v treh barvnih različicah: beli, barvi Zbornice – Zveze Pantone 246 C in sivi podlagi, ob tem, da je siva barva definirana kot 50-% črna.

Od 22. 2. 2022 Delovna skupina za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri Zbornici – Zvezi v predstavitvene namene uporablja svoj logotip.





## Obiskala nas je predsednica ...



Jelena Čubra, Janja Pungartnik

Intenzivna enota covid-19  
(Fotografija: Arhiv splošne bolnišnice Slovenj Gradec)



Splošno bolnišnico Slovenj Gradec je 22. februarja letos obiskala predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Monika Ažman.

Svoj delovni obisk je začela s sestankom z vodstvom zavoda – Janezom Lavretom, dr. med., direktorjem bolnišnice, dr. Natalijo Krajnc, dr. med., strokovno direktorico bolnišnice in pomočnico direktorja za področje zdravstvene, babiške nege in oskrbe Jeleno Čubro, mag. zdr. nege. Predsednici Zbornice – Zveze je bilo predstavljeno delovanje zavoda v času epidemije, organizacija dodatnih delovišč za potrebe zdravljenja pacientov, obolelih za covidom-19, kadrovske in organizacijske aktivnosti na področju zdravstvene nege.

V nadaljevanju si je ogledala oddelek za anesteziologijo in intenzivno medicino operativnih strok, kjer so ji zaposleni oddelek tudi predstavili. Sledil je obisk oddelka za zdravljenje pacientov, obolelih za covidom-19, kjer se je na ta dan zdravilo 29 pacientov. Ogled oddelka je bil ravno v času robotske dostave zdravil iz lekarne. V bolnišnici smo že pred časom začeli razmišljati o uvedbi robotov, ki bi predvsem pri prevozu zdravil in hrane razbremenili osebje in v drugi polovici februarja smo prvega, za prevoz zdravil, poskusno zagnali. Z rezultati testiranja smo v bolnišnici izjemno zadovoljni. Robot, izdelan v Južni Koreji in dodelan z znanjem podjetja iz Avstrije in ravskega podjetja Viptronik, zdaj že dnevno obratuje, pri tem pa uvajamo še določene manjše popravke. Sledil je obisk in ogled enote za intenzivno interno medicino – covid-19 intenzivne enote, kjer smo na ta dan zdravili dva covidna bolnika.

Prejeli smo številne pohvale za urejenost bolnišnice, predanost vseh zaposlenih v dobro razvoja zdravstvene in babiške nege ter skrbi za paciente, ki so nam zaupani.



Donirane sladke dobrote Zbornice – Zveze



Sestanek z vodstvom Splošne bolnišnice SG



Pred spominsko vitrino Strokovnega društva MSBZT Koroške



Oddelek za anesteziologijo in intenzivno medicino operativnih strok

(Fotografije: Arhiv splošne bolnišnice Slovenj Gradec)



# Moja izkušnja v centru intenzivne medicine



Anita Hribar

V življenju pridejo obdobja, ko nastopi čas za nove korake, novo okolje in priložnosti. Čas, da greš naprej. Čas covid v SB Novo mesto mi je ponudil drugačno delovno okolje, ki sem ga sicer vajena. Po 19 letih dela v endoskopskem centru so me povabili v enoto, v kateri veljajo drugačne navade, drugačen sistem dela, v center intenzivne medicine.

Prvi dnevi so bili kar precej naporni, kajti vsako jutro sem se zavedala, da vstopam v enoto, kjer poteka zdravljenje najbolj kritično bolnih in se bijejo bitke za življenje. Kljub vsemu sem si želela, da bi svoje delo dobro opravljala. Ko upaš, da si že ujel dinamiko njihovega dela, se srečaš z novimi posegi, novimi aparaturami in novimi specifičnimi medicinsko-tehničnimi pripomočki. Obenem sem občudovala, kako izkušen kader imamo v bolnišnici, ki odgovorno organizira delo in se dogovarja o stanju pacienta, ki se zelo hitro spreminja. Glede na to, da smo bili novi sodelavci, je bilo zaznati, da so kljub težkemu delu vedno pripravljene pomagati, z mano sodelovati, se pogovarjati in biti potrpežljivi pri posegih, ki sem jih spoznavala. Največji izziv mi je bila hitra presoja bolnikove situacije in moje ukrepanje. Včasih imaš dejansko občutek, da se lahko o življenju in smrti odloči v enem trenutku in če tega zamudiš, se časa ne da zavrteti nazaj.

Ob tem se spomnim svojega najtežjega trenutka, ki ga ne bom pozabila. Spremlstvo intubiranega pacienta v Ljubljano, na preiskavo urgentna gastroskopija. Čeprav to področje precej poznam, je bila moja stalna misel v reševalnem vozilu, kaj če se zgodi kaj nepredvidljivega. Zaupanje v zdravnikovo znanje in izkušnje ter v reševalca je zmanjšalo moj občutek tesnobe.

Vsakega pacientovega napredka in odpusta iz centra za intenzivno medicino na oddelek sem se razveselila. To so resnično zgodbe s srečnim koncem, ko se pacient prebudi iz kome, se po intubaciji zavede, ko vidiš hvaležnost v njegovih očeh, ko vidiš, da ti je res hvaležen za vsako malenkost, že za vsak požirek vode in stisk roke. To mi je res veliko pomenilo. Rada bi pohvalila svoje starejše kolegice, ki so nam postavile res dobre temelje, da delamo tako, kot je treba. V centru za intenzivno medicino pa smo kljub obilici dela spletli tudi nekaj prijateljskih vezi. Čeprav so medicinske sestre v delovnem času stroge, natančne, strokovne, so se v prostem času pokazale kot resnične prijateljice, česar zagotovo ne bom nikoli pozabila.

Na tej točki se iskreno zahvaljujem vsem kolegicam, kolegom, tako sestrskemu kot zdravniškemu osebju, fizioterapevtom in čistilkam za vse priložnosti in nove izkušnje, pridobljene v vašem/našem centru intenzivne terapije.



Karla Vesel  
(Fotografija: Anita Hribar)

Anita Hribar  
(Fotografija: Karla Vesel)

# 30. svetovni dan bolnikov

## Praznovanje v Splošni bolnišnici Murska Sobota



Metka Lipič Baligač



Svetovni dan bolnikov se po vsem svetu praznuje od leta 1992 na praznik lurske Matere božje, na obletnico njenega prvega prikazanja pastirici Bernardki Soubirous v Lurdu 11. februarja leta 1858. Lurd, francosko romarsko središče, je približno 140 let kraj, ki ga vsako leto obišče na milijone romarjev, največ med njimi je bolnikov.

Pobuda za praznovanje dneva bolnikov naj bi v javni zavesti krepila položaj bolnih in invalidov. Praznovanja potekajo po vsem svetu, ne glede na veroizpoved bolnega človeka.

Tudi v bolnišnici ga praznujemo vsako leto, letos bo praznovanje še vedno pod ukrepi, ki nam jih narekuje epidemija. Tako se je praznovalo brez bolnikov, pa vendar zanje in za njihove bolečine in trpljenje.

Duhovna oskrba je zelo pomembna. Pri svojem delu se vsi zdravstveni delavci srečujemo s težko bolnimi, umirajočimi in njihovimi svojci. Soočamo se z njihovimi stiskami, strahovi in osamljenostjo. Velikokrat se pri tem zanašamo na naučeno znanje, ki pa nikakor ni dovolj. Svoje delo opravljamo rutinsko, včasih tudi dopustimo, da nas bolniki in njihovi svojci »iztirijo« in se ne zavedamo, da prosijo samo za lepo besedo, ki je izrečena iskreno in ne samo zaradi formalnosti.

Velikokrat se zgodi, da v hitrem tempu življenja pozabljamo na duhovnost. V današnjem svetu je pomembno, da se učimo in naučimo zelo hitro, v najkrajšem času osvojimo nova znanja in delamo, kar se da dobro. A pri tem pozabljamo, da je znanost potrebna, ni pa vsemogočna. Duhovnosti se ne moremo naučiti.

Zaradi neozdravljive bolezni se človek morda prvič sreča sam s sabo. Če bolnika gledamo samo z vidika bolezni, delamo profesionalno napako, ker gre človek kot oseba mimo nas.

Pri razumevanju duhovnosti se moramo zavedati, da duhovnost ni vezana na vero, medtem ko vsaka vera temelji na duhovnosti. Bolniki in njihovi svojci se obračajo na nas, ker nam zaupajo. Izražajo strah pred obstoječim in strah pred svetom, v katerega stopajo in ga ne poznajo. Potrebujejo podporo, zato jim moramo dati možnost, da se odprejo in

spregovorijo. Ni treba, da smo svetovalci, ampak je dovolj, da smo z njimi.

Naša naloga je, da jih na poti, po kateri hodijo, podpremo. Vsakega človeka je strah trpljenja. Duhovna oskrba je tista, ki pomaga trpljenje osmisliti in najti upanje sredi obupa. In sredi trpljenja so skrb, sočutje in odgovornost pomembni dejavniki, v katerih bolnik najde tolažbo in moč.

Zavedajmo se, da si bolnik ne želi pomilovanja, ampak naj začuti najprej ljubezen in prisotnost svojih najbližjih. Zato je velikokrat dovolj, da bolnega človeka obiščemo, poslušamo ali pa ob njem le mirno in tiho sedimo.

Svetovni dan bolnikov praznujemo z bolniki in z zaposlenimi od leta 2002. V teh letih se je zvrstilo veliko duhovnikov, leta 2017 je bogoslužje daroval tudi Miro Šlibar, bolnišnični duhovnik iz Ljubljane, koordinator duhovne oskrbe v Sloveniji.

Ta praznovanja so vedno tudi posebna oblika prostovoljstva, saj so dijaki Srednje zdravstvene šole Murska Sobota pod vodstvom mentorice Saše Šabjan vključeni v duhovno oskrbo, tako da bolnike pospremiijo z oddelkov v kapelo in se z njimi udeležijo svete maše in druženja. Tako ob duhovni oskrbi raste v bolnišnici tudi ta oblika prostovoljstva mladih. Po maši je bilo vedno druženje ob dobrotah iz bolnišnične kuhinje, ko so duhovniki in bolniki izkoristili čas za stisk roke in prijazno besedo.

V duhovno oskrbo se uspešno vključujejo člani Skupine za duhovno oskrbo, saj vedno ob vsakem času pomagajo pri vsem, kar je povezano z duhovno oskrbo, pri maši pa berejo berilo in prošnje. Vedno se je maše udeležilo tudi vodstvo bolnišnice.

Posebej pa se je potreba po duhovni oskrbi pokazala v času epidemije, najbolj v enotah, kjer so bili hospitalizirani bolniki, zbolelih za covidom-19.

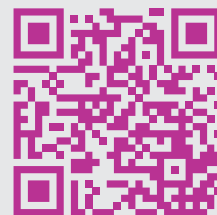
Duhovniki so pokazali veliko pripravljenost sodelovanja, naučili so se uporabe osebne varovalne opreme in prihajali redno k vsakemu bolniku, ki je izrazil željo in potrebo, ob vsakem času, tudi ponoči.

Ker je Prekmurje versko raznoliko področje, velja poudariti, da se v duhovno oskrbo bolnikov vključujejo tudi predstavniki evangeličanske in binkoštnice cerkve, glede na potrebe bolnikov pa tudi drugi. Duhovniki in drugi predstavniki veropripovedi med sabo lepo sodelujejo, tako je tudi na področju duhovne oskrbe v bolnišnici čutiti ekumenski duh.

*Kdor neguje bolnike, v svet prinaša Božji nasmeh, je zapisal papež Frančišek. Če se nežno obračamo k tistim, ki so potrebni nege, prinašamo upanje v nasprotje današnjega sveta.*

## Ste že odgovorili na anketo o zadovoljstvu z revijo UTRIP?

ANKETO LAHKO REŠITE PREKO POVEZAVE S QR KODO.



*Če ne želite prejemati tiskane verzije utripa in bi raje prejeli elektronsko verzijo, nam to sporočite na email: [clanarina@zbornica-zveza.si](mailto:clanarina@zbornica-zveza.si)*

# Življenje s Huntingtonovo boleznijo v SVZ Hrastovec



Rosana Turčin

Huntingtonova bolezen je redka dedna bolezen, ki nastane posledično zaradi postopnega umiranja možganskih celic. Je neozdravljiva neurodegenerativna bolezen, ki nenadoma spremeni življenje posamezniku in njegovi družini. Najpogosteje se bolezen začne med 30. in 50. letom starosti. Bolezen se najprej izrazi preko motoričnih, kognitivnih in psihiatričnih znakov (Lundbeck, 2017), poteka pa v zaporednih fazah.

V začetni fazi začnejo upadati intelektualne sposobnosti, pojavijo se osebnostne motnje, manjše težave z motoriko, nenormalno gibanje oči, občasne nekontrolirane kretnje rok, pojavi se čustveni stres. V poznejši fazi se pojavijo horea

(nenavadni gibi), distonija (nehotene mišične kontrakcije ali krči, ki povzročajo zvijajoče ali trzajoče zgbke ter nenavadne telesne položaje), hipokinezija (zmanjšana zmožnost izvajanja hotenih gibov) in rigidnost (okorelost zaradi povečane napetosti mišic). Manjši simptomi postajajo vedno bolj izraženi. Nato sledi srednja faza bolezn, v kateri so najbolj očitne progresivne motorične nenormalnosti, ki jim je pridruženo upadanje fine motorike. Pojavijo se tiki, tremor, mioklonus. Značilno je tudi dvigovanje obrvi, široko odpiranje oči, daljše strmenje v eno točko, nagibanje vratu nazaj in naprej, nestabilnost, neokretnost. V zadnji, pozni fazi pa pride do popolne odvisnosti od tuje pomoči, pojavi se disfagija (oteženo požiranje), kar postopoma vodi v nujno nastavitev perkutane endoskopske gastrostome (PEG). Značilno je tudi hujšanje (Kobal, 2015). Za Huntingtonovo bolezen, ki sodi med nevrološke bolezni, pa so značilne tudi psihiatrične motnje, kamor lahko prištejemo depresijo, blodnjavost, kompulzivno-obsesivno motnjo in razne psihotične motnje. Posamezniki, ki obolevajo za to boleznijo, so lahko razdražljivi, apatični, pride lahko tudi do delirija (Avsec & Flegar, 2016). Zdravila, ki so na voljo, do neke mere le upočasnijo napredovanje bolezn, vendar pa ne zmanjšajo telesnega, vedenjskega in duševnega upadanja (Mayo, 2014). Neizbežna je premestitev v ustrezno ustanovo v primeru, da je posameznik še v domači oskrbi (Kobal, 2015).



Grad v daljavi, SVZ Hrastovec, 13. 3. 2022  
(Fotografija: stanovalka SVZ Hrastovca)

Huntingtonova bolezen je neozdravljiva bolezen, ki v popolnosti spremeni življenje posameznika in njegovih svojcev. Svojci se težko sprijaznijo z napredujočo boleznijo, še posebej, če gre za mladega človeka ter njegovo zgodnjo namestitve v ustanovo/zavod. Vedno bolj je skrb vzbujajoče to, da nikoli ne vedo, kako hitro bo bolezen napredovala, in to jih potre. Svojci prav tako potrebujejo dodatno oporo in empatičen odnos ter občutek varnosti in razumevanja. Obstaja tudi nekaj organizacij, v katere se lahko svojci vključijo in tako prejmejo ustrezno podporo (Jančarič).

V SVZ Hrastovec skrbimo za stanovalce s Huntingtonovo boleznijo. Pri njihovi obravnavi sodeluje več strokovnjakov, kot so splošni zdravnik, nevrolog, psihiater, fizioterapevt in dietetičarka. Ključni pomen pa predstavljata zdravstvena nega in oskrba, ki sta zmeraj usmerjeni individualno. Gre predvsem za stanovalce, ki potrebujejo še več naše dodatne pozornosti in potrpežljivosti kot morda kateri drugi stanovalec. Vloga zaposlenih je predvsem ta, da pri stanovalcih čim dlje poskušamo ohraniti samostojnost in da smo do njih razumevajoči ter empatični.

Stanovalci, ki jih obravnavamo, imajo težave z govorom in motoriko, pojavi se distonija, rigidnost, horea, bradikinezija, tiki, tremor in mioklonus. Pogosto so pri stanovalcih prisotni padci, ki se večkrat končajo s poškodbami in predstavljajo veliko nevarnost. Postopoma stanovalci izgubijo nadzor nad hotenimi gibi in vedno bolj postajajo odvisni od pomoči drugih. Nato postopoma izgubijo tudi funkcijo govora in hoje, pojavijo se motnje požiranja. Pride tudi do inkontinence urina in blata.

V hitrem tempu, ki nam ga narekuje današnje življenje na splošno, je izredno pomembno, da se **ustavimo**, da se stvari lahko odvijajo počasi, tako kot bi moralo biti. Pri stanovalcu s Huntingtonovo boleznijo si moramo res vzeti čas, ko smo ob njem, se v celoti posvetiti samo njemu ter ga skrbno opazovati, poslušati in ga slišati tudi takrat, ko ne zmore govoriti, ter ga poskušati čim bolj razumeti in biti z njim potrpežljivi. Zaposleni sčasoma dojemamo to zahrbtno bolezen pri stanovalcih in si z njihovega vidika želimo samo, da bi bil tisti, ki nas neguje in oskrbuje, predvsem z nami potrpežljiv.

Prav tako pa nam soočanje s stanovalci, delo z njimi in razumevanje takšnih stanovalcev, vzbuja mešane občutke; saj če se samo za trenutek postavimo v njihovo kožo, lahko uvidimo, s kakšnimi ovirami in težavami se morajo spopadati vsakodnevno in jim ni lahko, če začutijo, da jim ne naklonimo dovolj časa. Pri vsakodnevem zadovoljevanju njihovih potreb je ključna velika mera razumljivosti in potrpežljivosti, saj se ne zmorejo sami kontrolirati, čeprav se morda vsega zelo dobro zavedajo. Pomembno je, da stanovalcu poklonimo svoj čas, da nam začne zaupati, da se počuti sprejetega, razumljenega in zadovoljnega. Če bi stanovalec zmozel kar koli reči, bi to najverjetneje bilo: »Bodi potrpežljiv z mano.« Tisti, ki pa zmore povedati, kako se počuti, pa nam bo tudi povedal, da nam je hvaležen.

Izrednega pomena pa je, da tudi mi predelamo ta občutja, ki nas prevevajo. Treba si je vzeti čas zase, da to sprejmemo, razumemo, in čas, da se lahko empatično posvetimo drugim in jim pomagamo po svojih najboljših močeh. To, da si vzamemo čas in pomagamo sebi ter drugim, je naša največja vrednost tako v poklicu kot tudi v življenju nasploh.

*»Najbolj dragoceno darilo,  
ki ga lahko daš sebi in drugim,  
je tvoj čas.«*

*(O. Wilde)*

#### **Literatura:**

Avsec, D., & Flegar, I., 2016. Gensko zdravljenje Huntingtonove bolezni. *Farmacevtski vestnik*, 67 (6) (374-379).

Jančarič, B., 2018. *Soočanje svojcev s Huntingtonovo boleznijo. Diplomsko delo: Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede.*

Kobal, J., 2015. *Paliativna oskrba bolnikov s Huntingtonovo boleznijo. Dostopno na: [https://www.kclj.si/dokumenti/paliativna\\_obravnava\\_HB.pdf](https://www.kclj.si/dokumenti/paliativna_obravnava_HB.pdf) (10.3. 2022).*

Lundbeck Pharma, d.o.o., 2017. *Huntingtonova bolezen Dostopno na: <https://www.lundbeck.com/si/patients/neurology> (10.3. 2022).*

Mayo Clinic, 2014. *Huntington's disease. Dostopno na: <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/huntingtons-disease/symptoms-causes/syc-20356117> (10.3. 2022).*





# Aktualna tema »pravice do pozabe«, izpostavljena na zaključni mednarodni konferenci projekta iPAAC JA s področja raka



Dr. Marjetka Jelenc

13. in 14. decembra 2021 je potekala mednarodna virtualna zaključna konferenca projekta skupnega ukrepanja Inovativno partnerstvo za boj proti raku (angl. Innovative Partnership for Action Against Cancer Joint Action – iPAAC JA), s katero se je projekt (Jelenc & Lipušček, 2018), ki ga je koordinirala Slovenija oz. Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) in na katero se je prijaviilo skoraj petsto udeležencev iz večine evropskih držav in zunaj Evrope, uspešno zaključil.

Konferenca, ki je bila zaradi pandemije COVIDA-19 in slabe epidemiološke slike jeseni v Sloveniji ter v številnih evropskih državah izvedena virtualno (vodena je bila iz Cankarjevega doma v Ljubljani), je predstavljala odlično priložnost za srečanje številnih deležnikov, ki se v evropskem prostoru ukvarjajo z obvladovanjem raka in ponudila možnost razprave o rezultatih projekta v luči izvajanja Evropskega načrta za premagovanje raka

(angl. *Europe's Beating Cancer Plan-EBCP*) in prihodnjih aktivnostih (Jelenc, et al., 2021). Slovenski minister za zdravje dr. Janez Poklukar je z uvodnim nagovorom zaključno konferenco projekta iPAAC JA uradno odprl. Dr. John Ryan, ki je sicer nadomeščal evropsko komisarko za zdravje in varnost hrane dr. Stello Kyriakides, je v svojem govoru osvetlil razvoj zdravstvenih politik raka na ravni Evropske unije (EU). Doc. dr. Tit Albreht iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje, sicer strokovni koordinator projekta iPAAC JA, je predstavil projekt ter njegove cilje in dosežke. Sledile so predstavitve vodij delovnih sklopov, ki so opisali svoje dosežke na področju preprečevanja raka, genomike pri obvladovanju raka, inovativnih terapij, izzivov pri obvladovanju raka, informacij o raku in registrov ter upravljanju celostne in celovite oskrbe raka. Po vsakem sklopu je potekala panelna razprava s sodelovanjem ključnih evropskih mnenjskih voditeljev s področja raka (Albreht, et al., 2021). Največ zanimanja je požel ključni izdelek projekta, inovativno in interaktivno orodje Implementacija trajnostnih ukrepov na področju obvladovanja raka (angl. *Roadmap on Implementation and Sustainability of Cancer Control Actions oz. skrajšano Roadmap*), ki je dostopen na spletni strani projekta iPAAC JA (<https://www.ipaac.eu/roadmap/>) in združuje izdelke projekta iPAAC JA ter projektov EPAAC in CANCON in številne dobre prakse držav članic.

»Pravica do pozabe« oz. »*angl. the right to be forgotten*« je bila vsekakor ena izmed najaktualnejših tem, izpostavljenih na konferenci, predstavila pa jo je Françoise Meunier iz Evropske koalicije pacientov z rakom (*angl. European Cancer Patient Coalition-ECPC*). Namreč posamezniki, ki so raka preboleli, pa četudi v zgodnjem otroštvu in se potem počutijo dobro, so brez znakov bolezni in živijo povsem normalno življenje, nimajo dostopa do bančnih posojil. Vendar razvite evropske države že spreminjajo svoja stališča ter zakonodajo in skušajo tem posameznikom, katerih število zaradi uspešnih novih načinov zdravljenja raka, presejalnih programov in z njihovo pomočjo zgodnja diagnostika raka, pomagati. Pravica do pozabe je nekakšna družbena pogodba med državo, bankami in zavarovalnicami, po kateri posameznik – pet let po končanem uspešnem zdravljenju raka pri otroku in deset let po uspešnem zdravljenju pri odraslem – ni več obremenjen z obvezo, da rak sporoči kot svoje bolezensko breme (Zajec, 2019). Prva je pravico do pozabe v Evropi uzakonila Francija, ki ji je kmalu sledila Belgija, nato Luksemburg. Uspešno pozdravljenemu posamezniku je na ta način omogočen dostop do bančnih posojil in s tem z drugimi državljani primerljivo življenje. Gospa Meunier iz ECPC je v svojem govoru priporočila uzakonitev pravice do pozabe tudi v drugih evropskih državah, ki bi jim morala slediti tudi Slovenija. Ganljiva je bila življenjska zgodba Jaka Cepca, diplomiranega pravnika iz Slovenije, ki se je odločil svoje poglede deliti z udeleženci in s tem jasno pokazati stisko, v kateri se znajdejo posamezniki v državi, kjer pravica do pozabe ni uzakonjena. Jaka Cepec je povedal, da je za rakom zbolel v otroških letih, pred mnogimi leti, a njegove finančne posledice še vedno občuti, kljub uspešno pozdravljeni bolezni. Danes ima družino, službo, a mu dostop do bančnih posojil ni omogočen. Podobno usodo delijo številni uspešno pozdravljeni posamezniki v Sloveniji in Evropi.

iPAAC JA, kot rečeno spada med projekte skupnega ukrepanja (*angl. Joint Action*), ki je poseben mehanizem financiranja iz sredstev programa Skupnosti na področju zdravja (*angl. Health Programme*). V projektih skupnega ukrepanja s področja raka sodelujejo zdravstveni delavci, medicinski strokovnjaki, predstavniki pacientov, predstavniki civilne družbe in nevladne organizacije, evropske države, predstavniki industrije ter drugi deležniki. Decembra 2021 zaključeni projekt iPAAC JA je združil 44 partnerskih organizacij iz 24 evropskih držav in strokovnjake iz številnih držav sveta. Ključni cilj projekta je bil razvoj inovativnih pristopov,

usmerjenih v napredek na področju obvladovanja raka, kot je to interaktivno orodje »*Roadmap*« (Jelenc & Lipušček, 2018).

Predstavnica slovenskega Ministrstva za zdravje (MZ) dr. Mojca Gobec je udeležence nagovorila v zaključni panelni diskusiji. MZ je namreč finančno podprlo tudi projekt iPAAC JA in s tem Sloveniji omogočilo vodenje še tretjega uspešno izvedenega evropskega projekta s področja raka (za projektoma European Partnership for Action Against Cancer-EPAAC in Cancer Control-CanCon, ki sta se zaključila v letih 2013 in 2017). V minulih desetih letih je MZ vedno podprlo strokovno sodelovanje Slovenije na projektih skupnega ukrepanja (Albreht & Jelenc, 2021) na področju raka in s tem pokazalo razumevanje in izkazalo podporo pri reševanju problematike velikega javnozdravstvenega problema, ki ga predstavlja rak, tako v Sloveniji kot v Evropi.

*Zaključna konferenca je bila organizirana v sklopu skupnega ukrepa Inovativno partnerstvo za boj proti raku (angl. Innovative Partnership for Action Against Cancer-iPAAC), ki je prejel sredstva Evropske unije prek Izvajalske agencije za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano (angl. Consumers, Health, Agriculture and Food Executive Agency-CHAFEA) Evropske komisije v okviru Zdravstvenega programa 2014–2020.*

### Literatura

Albreht, T. & Jelenc, M., 2021. *Koordinacija evropskih projektov s področja raka*. V: Vračko, P. (ur.), Kolar, U. (ur.). *Dosežki v javnem zdravju v Sloveniji*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, p. 166. Dostopno na: [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/e-publikacija\\_dosezki\\_javno\\_zdravje.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/e-publikacija_dosezki_javno_zdravje.pdf) (20.1.2022)

Albreht, T., Jelenc, M., Tse Yared, W. & Hribar, K., 2021. *Final Conference of the iPAAC JA - Cancer Control in Europe: finding sustainable solutions*. *OECD magazine*, 5(2), pp. 60-61.

Jelenc, M., Albreht, T. & Hribar, K., 2021. *Predstavitve novega Evropskega načrta premagovanja raka*. *Utrip*, 29(2), pp. 64-65. Dostopno na: <https://www.zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2021/04/UTRIP-April-Maj-2021.pdf> (7.2.2022)

Jelenc, M. & Lipušček, T., 2018. *Slovenija vodi tudi tretji evropski projekt s področja raka Joint Action iPAAC*. *Utrip*, 26(7), pp. 35-36. [https://www.zbornica-zveza.si/sites/default/files/publication\\_\\_\\_attachments/utrip\\_oktober\\_2018\\_splet.pdf](https://www.zbornica-zveza.si/sites/default/files/publication___attachments/utrip_oktober_2018_splet.pdf) (10.2.2022)

Zajec, D., 2019. *Francija in Belgija sta uzakonili pravico do pozabe, kajti ljudje, ki so premagali raka, doslej niso mogli dobiti niti dolgoročnega bančnega posojila*. Intervju z doc. dr. Titom Albrehtom. *Zdravstveni portal*. Dostopno na: <https://www.zdravstveniportal.si/zdravje/bolezni/435/rak-pravica-do-pozabe-tit-albreht> (19.1.2022)

# Zdravstvena pismenost, povezana z demenco, pri slovenskih mladostnikih



pred. mag. Brina Felc, dipl. univ. pravnica

Zdravstvena pismenost pomeni več med seboj povezanih sposobnosti, ki jih oseba potrebuje in uporablja z namenom, da na osnovi informacij zmanjša tveganje za kasnejši razvoj bolezni (Horvat, et al., 2018). Med vzroki za nastanek demence obstajajo spremenljivi dejavniki tveganja, na katere lahko vplivamo. V smernicah Svetovne zdravstvene organizacije je zapisano, da lahko zmanjšamo tveganje za razvoj demence z redno telesno dejavnostjo, izogibanjem kajenju in pitju škodljivih količin alkohola, z vzdrževanjem primerne telesne teže, uživanjem uravnotežene zdrave prehrane ter vzdrževanjem normalnega krvnega tlaka, holesterola in krvnega sladkorja (WHO, 2019). Razumevanje zdravja kot temeljnega za zdrav razvoj in uspešno odraščanje dijakov nenehno implementirajo slovenske zdrave šole (NIJZ, 2019).

Mladostniki imajo pozitiven odnos do resničnih in objektivnih zdravstvenih informacij in so dovetni za poučevanje o zdravem življenjskem slogu (Esmaeilzadeh, et al., 2018). Na osnovi zdravstvene pismenosti, povezane s spremenljivimi dejavniki tveganja za razvoj demence, pa lahko mladostnik sprejema odločitve, ki bodo zmanjšale njegovo tveganje za razvoj demence v odraslosti (WHO, 2019).

V okviru aktivnosti Združenja zahodnoštajerske pokrajine za pomoč pri demenci Spominčica Šentjur je jeseni 2019 potekala spletna raziskava o poznavanju demence in je obsegala tudi zdravstveno pismenost mladostnikov o tveganju za razvoj demence (Felc, et al., 2021). Potekala je pri 1128 dijakih nezdravstvenih srednjih šol v vseh slovenskih regijah. Izkazalo se je, da večina dijakov in dijakinj (77,8 %) pozna ukrepe za zmanjšanje tveganja za demenco. Ta ugotovitev je najverjetneje povezana z dejstvom, da je veliko šol v Slovenski mreži zdravih šol, ki izvaja kot del vzgojno-izobraževalnega procesa programe za promocijo zdravja na telesnem, duševnem, socialnem in okoljskem področju zdravja za učence, učitelje in starše (NIJZ, 2019). Izkazalo pa se je tudi, da je bil največji delež nepravilnih odgovorov glede zmanjšanja tveganja za demenco pri dijakih v srednjem poklicnem in srednjem strokovnem izobraževanju ( $p < 0,05$ ), kar je razvidno iz preglednice 1.

S poučevanjem, zasnovanim na upoštevanju pomanjkljivosti v zdravstveni pismenosti mladostnikov, bi tako zmanjševali tveganje za razvoj demence v njihovi odraslosti.

**Preglednica 1. Delež napačnih odgovorov o zmanjšanem tveganju za demenco glede na vrsto šole.**

Tveganje za demenco zmanjša	SPŠ (N=201)	SSŠ (N=140)	StrG (N=79)	SplG (N=695)	Skupaj (N=1128)	p vrednost
Redna fizična aktivnost.	15,9 %	17,1 %	16,5 %	14,1 %	15,1 %	0,750
Uživanje alkohola.	6,0 %	3,6 %	7,6 %	3,2 %	4,0 %	0,150
Vzdrževanje primerne telesne teže*.	40,3 %	37,9 %	25,3 %	27,9 %	30,9 %	< 0,05
Kajenje*.	10,0 %	3,6 %	7,6 %	2,4 %	4,1 %	< 0,05
Uživanje zdrave hrane.	13,9 %	14,3 %	13,9 %	10,9 %	12,1 %	0,495
Preudarna raba spleta in digitalnih tehnologij.	33,8 %	33,6 %	38,0 %	27,8 %	30,1 %	0,102

Opomba: \*Razlika med skupinami je statistično značilna pri stopnji značilnosti  $p < 0,05$ ; N = število anketiranih dijakov. SPŠ = Srednja poklicna šola; SSŠ = Srednja strokovna šola; StrG = Strokovna gimnazija; SplG= Splošna gimnazija.

Kot rešitev se ponuja še tesnejše sodelovanje med strokovnjaki zdravstvene nege, člani slovenskih društev za pomoč pri demenci in pedagogi, da bi uporabili optimalne možnosti za učenje o zdravem življenjskem slogu.

#### Viri:

Esmailzadeh, S., Ashrafi-rizi H., Shahrzadi L., et al., 2018. A survey on adolescent health information seeking behavior related to high-risk behaviors in a selected educational district in Isfahan. *PLoS ONE*, 13(11): e0206647. Dostopno na: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0206647> [9. 1. 2022].

Felc B., Felc, Z. & Oset, M., 2021. Znanje slovenskih mladostnikov o dejavnih tveganjih za demenco. Vzgoja in izobraževanje, 52 (1-2), pp. 39-45.

Horvat, N., Vidic, L., Vidmar, Š. & Kos, M., 2018. Zdravstvena pismenost in zdravstvena pismenost, povezana z zdravili. *Farm vestn*, 69 (3), pp. 195-210.

NIJZ, 2019. Slovenska mreža zdravih šol. Dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/slovenska-mreza-zdravih-sol> [9. 1. 2022].

World Health Organization (WHO), 2019. Risk reduction of cognitive decline and dementia. *WHO Guidelines*. 2019. Dostopno na: [https://www.who.int/mental\\_health/neurology/dementia/guidelines\\_risk\\_reduction/en/](https://www.who.int/mental_health/neurology/dementia/guidelines_risk_reduction/en/) [9. 1. 2022].

#### NAGRADNA KRIŽANKA TOSAMA d. o. o.

*Nagrajenke nagradne križanke  
Tosame d. o. o. februarske in marčevske  
številke Utripa so:*

*Urška Mravljak, 3320 Velenje*

*Nina Blažič, 8000 Novo mesto*

*Žiga Tomsič, 1000 Ljubljana*

*Katarina Demšar, 4228 Železniki*

*Marjana Andrejek, 9202 Mačkovci*

*Zdenka Glunec, 2212 Šentilj v Sl. Goricah*

*Geslo oz. pravilna rešitev  
nagradne križanke se glasi:*

**MEDICINSKI MED**

*Nagrade bomo izžrebanim poslali po pošti.*

# Vsak človek z demenco potrebuje objem



pred. mag. Brina Felc, dipl. univ. pravnica

Dvojezično ilustrirano knjižico »Vsak človek z demenco potrebuje objem« je izdalo in založilo Združenje zahodnoštajerske pokrajine za pomoč pri demenci Spominčica Šentjur (krajše Spominčica Šentjur). Dosegljiva je na spletni strani Spominčice Šentjur pod zavihkom E-KNJIGE, spremljajo jo prijazne besede Mojce Stopar, predsednice združenja »naj bo kot darilo in objem na daljavo vam, da boste v njej našli še dodatne odgovore na vprašanja, ki se vam zastavljajo ali ko vam jih zastavljajo drugi«. Knjižica je nastala z namenom, da bodo mladostnikom zapisane informacije o demenci koristile pri spopadanju z nerazumnim obnašanjem starih staršev in drugih ljudi z demenco.

Nastala je na osnovi raziskave, v kateri se je izkazalo, da pri polovici od 335 dijakov (54,7 %) s sorodnikom z demenco prevladuje negativen odnos do simptomov zaradi demence (preglednica 1) (Felc, et al., 2020). Le slaba četrtnina anketiranih dijakov (23,8 %) je izrazila pozitiven odnos do oseb z demenco z mnenjem, da potrebujejo razumevanje,

potrežljivost in pomoč, da bi lahko izvajali aktivnosti, v katerih še lahko sodelujejo, ter da je doživljanje sprememb zaradi demence lažje in manj boleče, ko se izobrazijo o demenci in jo sprejmejo.

Specialist nevrolog in klinični nevrofiziolog, eden od treh recenzentov, je zapisal: »Avtorice so pripravile prijetno in ravno prav strokovno besedilo o demenci, ki naj dijakom približa to bolezen in jim olajša razumevanje vedenja in funkcioniranja oseb z demenco. K pisanju je avtorice spodbudila raziskava, ki je pokazala prevlado negativnega odnosa dijakov do demence, kar je gotovo tudi posledica njihove premajhne izobraženosti o tej bolezni. Poznavanje dejstev in razumevanje simptomatike demence in doživljanja oseb z demenco je še posebej pomembno, če gre za sorodnike dijakov. Tu imajo mladi pomembno vlogo. Lahko so tem sorodnikom v neposredno oporo in pomoč. V koliko pa to ni potrebno, je s spoštljivim in prijaznim odnosom do njih in z vzdrževanjem rednih stikov veliko storjenega; to sorodnikom praviloma veliko pomeni in tudi pomaga pri ugodnejšem preživetju«.

Knjižica je nastala z namenom, da bodo mladostnikom zapisane informacije o demenci in spoštovanju pravic oseb z demenco koristile. Predvsem v času epidemije COVIDA-19, ko se ravno zdravje bolnikov z demenco slabša, ker ne morejo priti do zdravnika, ni jim mogoče urejevati zdravljenja, poleg tega so tudi socialno izolirani (Pirtošek, 2022). Morda bo vsebina knjižice spodbudila mladostnike, da bodo ob izpolnjenih pogojih za varno druženje objeli ljubljeno osebo z demenco in ji polepšali dan.



## Preglednica 1. Dijakovo/dijakinjino doživljanje sprememb zaradi demence pri sorodniku

Dijakovo/dijakinjino doživljanje sorodnikovih sprememb zaradi demence	Vzorec (N=335)	
	f	f %
Teško in boleče za svojece, dokler se ne izobrazijo o demenci in jo sprejmejo.	42	12,5 %
Srhljivo, saj se ne spomnijo preteklih dogodkov.	50	14,9 %
Žalostno, ker ne prepoznajo bližnjih in jih zamenjajo z umrlimi.	73	21,7 %
Naporno, ker znova in znova ponavljajo eno in isto.	30	8,9 %
Živijo v svojem svetu prividov, te obtožujejo po krivici.	12	3,6 %
Potrebujemo razumevanje, potrpežljivost in pomoč.	38	11,3 %
Boli, ko te stari starši ne prepoznajo več.	10	3,0 %
Strah, da te najožji svojci ne bodo več prepoznali.	5	1,5 %
Nima vpliva name.	54	16,1 %
Strah, da bom imel/a demenco sama ali moji starši.	4	1,2 %
Ne vem.	2	0,6 %
Brez odgovora.	56	16,7 %

Opombe: N: število dijakov s sorodnikom z demenco; f = frekvenčna porazdelitev; f % = odstotek frekvenčne porazdelitve.

**Viri:**

Felc, Z., Felc, B., (avtor, prevajalec), Kovše, K., (avtor, ilustrator), Stopar, M. (avtor, glavni urednik), 2020. Vsak človek z demenco potrebuje objem = Every person with dementia needs a hug. Sentjur: Združenje zahodnoštajerske pokrajine za pomoč pri demenci Spominčica: = The Association of Western Styrian Region for Help at Dementia Forget-me-not. 33 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 78167043]

Dostopno na: <http://www.spomincica-sentjur.si/index.php/e-knjige> [5. 2. 2022].

Felc, Z., Felc, B. & Leskošek, V., 2020. Poznavanje demence in odnos do ljudi z demenco med dijaki nezdravstvenih srednjih šol v Sloveniji. *Kakovostna starost : časopis za socialno gerontologijo in gerontagogiko*, 23 (4), pp. 46-63.

Udovč, L., 2022. Intervju z Zvezdanom Pirtoškom: Kako lahko sebi in drugim podarimo mir. Dostopno na: <https://n1info.si/poglabljeno/dr-zvezdan-pirtosek-kako-lahko-sebi-in-drugim-podarimo-mir/> [5. 2. 2022].

*Spoštovani člani,*

*če še ne prejemate aktualnih e novic*

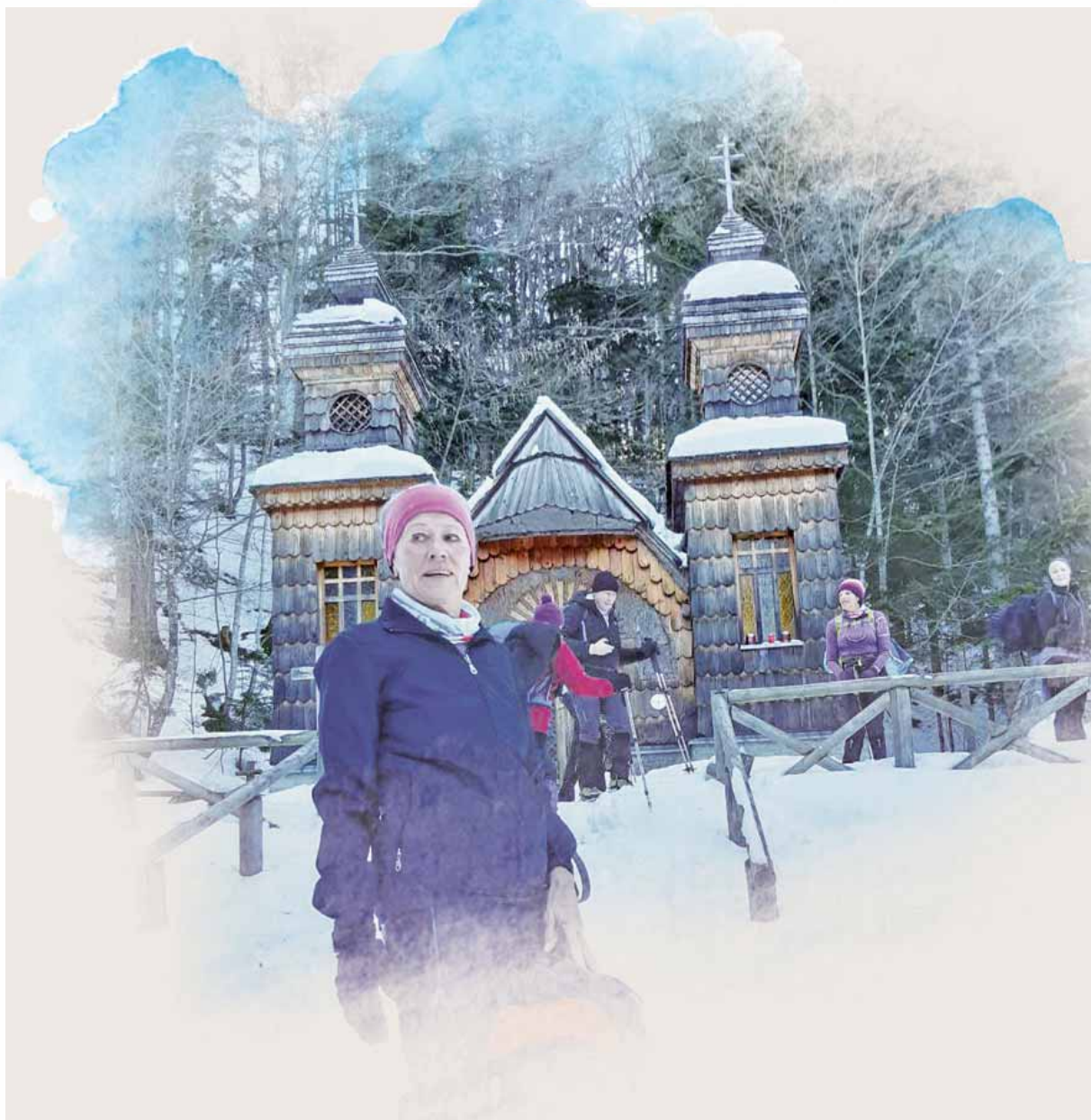
*Zbornice – Zveze, se na njih naročite na*

*email: [clanarina@zbornica-zveza.si](mailto:clanarina@zbornica-zveza.si).*

*Spremljajte nas tudi na Facebooku:*

*[www.facebook.com/zbornica.zveza/](http://www.facebook.com/zbornica.zveza/)*

*Zbornica - Zveza*



## Intervju z Marinko Krašovic



Sabina Kračun, DMSBZT Celje

(Fotografija: Jana Petelinšek)

Marinka je naša dobra kolegica, za katero velja vztrajnost, pripravljena je na vsako akcijo in zelo komunikativna. Včasih hudomušno rečemo, da se moramo kar malo potruditi, da ob njej pridemo do besede. Marinka je pri svojih letih in svojih dejavnostih lahko vzor marsikateri mlajši kolegici in smo ponosni, da prosti čas preživimo z njo na bogat in ustvarjalen način.

### 1. Kako bi se predstavili nekomu, ki vas ne pozna?

Sem že zelo dolgo upokojena višja medicinska sestra. Sem nemiren duh. Rada imam, da se mi v življenju kaj dogaja, kaj zanimivega in koristnega. Sem mama in ponosna babica. Imam štiri vnuke, s katerimi se vidimo vsak teden. So šolo-obvezni in ni več časa. Rada imam dobro glasbo, dobre knjige in gledališče in seveda gibanje. Brez tega si ne znam več predstavljati življenja. Gibanje oziroma hoja po hribih pa sta seveda povezana z dobro družbo. Pred 17 leti sem prehodila tudi Camino de Santiagu.

### 2. Kdaj in kaj vas je spodbudilo, da ste postali (dipl.) medicinska sestra?

Da bom postala medicinska sestra, sem vedela kmalu v svojem življenju. Ko smo se kot majhne deklice igrali s prijateljicami na dvorišču vsaka s svojo punčko, že takrat. Te smo previjale, zavijale in obvezovale. V osnovni šoli pa je želja po poklicu medicinske sestre postala vedno močnejša in kmalu postala odločitev. Posebej sem si to ogledala v 7. razredu osnovne šole, ko sem šla na operacijo tonzil.

Po končani osnovni šoli sem eno leto obiskovala gimnazijo, ker je bil vpis v medicinsko šolo v Celju vsako drugo leto. Ko sem srednjo šolo končala, sem se odločila, da grem naprej na višjo šolo za zdravstvene delavce. Tam sem svoje srednješolsko znanje nadgradila in po treh letih šolanja postala višja medicinska sestra.

### 3. Kako bi opisali svojo poklicno pot? Ste kdaj naleteli na kakšne ovire, kaj vam je bilo najtežje?

Svojo poklicno pot sem začela na internem oddelku v bolnišnici v Celju, nato sem se zaposlila na psihiatriji v Vojniku.

V tem času sem naredila podiplomsko izobraževanje iz psihiatrije, ki mi je zelo prav prišlo tudi v naslednji službi v zaporu za mladoletnike in mlajše polnoletnike v Celju, kjer sem dočakala upokojitev.

Bila sem prva redno zaposlena višja medicinska sestra v celjskem zaporu. Svoje delovno mesto sem morala "narediti". Delo je bilo kar zahtevno, saj sem na začetku, pa tudi kdaj pozneje, morala spreminjati dotedanje poglede in navade, ki so veljali med sodelavci. Naletela sem tudi na nasprotovanja in mnenja, ki so bila v nasprotju s stroko. Svoje delo sem rada opravljala, zato sem kakšno oviro uspešno prebrodila.

Skozi svoje delo v zaporu sem spoznavala življenje z druge strani zakona. Ker sem se morala pri svojem delu izobraževati, sem se ob tem veliko naučila tudi o sebi.

Delovni čas sem imela samo dopoldne. Popoldne sem bila lahko z družino, kar mi je veliko pomenilo. Člani družine so poznali moje delo. Večkrat sem jim tudi povedala kakšno življenjsko zgodbo katerega od obsojencev, ki se me je še posebej dotaknila.

### 4. Vaša asociacija ob besedni zvezi dipl. med. s. in uspešna ženska? Kako ste usklajevali dom in službo?

Morda se sliši stereotipno, ampak biti medicinska sestra ni kar nekaj. Rada imam svoj poklic in še vedno ne rečem, da sem upokojenka, ampak upokojena medicinska sestra. Bolj kot se staram, bolj ugotavljam, kaj so lastnosti, ki jih mora imeti medicinska sestra. Ena glavnih lastnosti je empatičen, sočuten in spoštljiv odnos do ljudi, ne samo do bolnikov. Od tu pa potem pride vse ostalo – od strokovnega znanja, kreativnosti in še kaj bi se našlo.

Uspešna ženska, hmm ... to si vsak lahko razlaga po svoje. Meni je pomembno, da sem vzgojila dva fanta, ki sta danes družinska očeta in sta uspešna v poklicu. Ker naloga starša je, da usposobi svoje otroke za samostojno življenje. V tem sem bila uspešna.

### 5. Se vam zdi, da ste dosegli cilje na poklicnem področju? Bi kaj spremenili?

Zdi se mi, da z našim delom nikoli nisi na koncu. Vedno bi lahko naredil še kaj in še bolje. Na moji poklicni poti je bilo od moji upokojitvi delo zame dokončano. Pripravila sem pot

naslednicam, ki nadaljujejo, nadgrajujejo, posodablajo in izboljšujejo moje delo.

## 6. Kako doživljate skozi zgodovino svojega članstva v DMSBZT Celje? Kdaj ste se pridružili društvu in kaj vam članstvo pomeni?

Članica društva medicinskih sester sem postala v srednji šoli. Društvo me je, ko sem bila v službi, zanimalo predvsem zaradi izobraževanja. Se pa tudi društvo najbrž spreminja. Je pa še vedno glavna prioriteta izobraževanje, ki je bilo v času pandemije covida-19 tudi posodobljeno in zame zaradi vse te tehnologije manj prijazno.

V času službovanja v zaporu mi je bilo društvo edini stik s stroko.

Naše društvo je zelo aktivno na strokovnem področju. Poleg tega pa so tu še druge aktivnosti, ki se jih člani društva udeležujemo.

Gospa Kordiš me je povabila k sodelovanju v izvršnem odboru društva kmalu po tem, ko je nastopila mandat predsednice. Tako sem začela organizirati obiske kulturnih prireditelj, ki jih je bilo doslej že kar veliko. Začeli smo z muzikalom Jalta, Jalta v Kazalištu komedija v Zagrebu. Trenutno zadnja pa je opera Carmen v Operi Maribor.

Zaradi dolgoletnega članstva v društvu in svojega prispevka k pestrejšemu delovanju društva mi je društvo podelilo naziv častna članica društva, na kar sem zelo ponosna, hvaležna in počaščena.

## 7. Ves čas skrbite za sprostitevne dejavnosti članov v okviru raznih aktivnosti, ogledov kulturnih predstav, koncertov in drugih zanimivosti ... Kakšne projekte imate, načrte za naprej?

Še naprej bom spremljala dogajanje na slovenskih odrih tako gledaliških kot opernih in organizirala ogled predstev.

## 8. Kaj radi počnete v prostem času?

Prosti čas, ki ga imam kot upokojenka, si kar dobro zapolnim. Na prvem mestu je druženje z družinskimi člani, predvsem vnuki. Hobi, ki mi zapolni kar nekaj časa, je hoja po hribih z drugimi člani društva ali pa v kakšni drugi kombinaciji. Za vzdrževanje fizične kondicije tudi tečem. V času korone sem začela hoditi na bližnjo kmetijo, kjer pomagam pri kmečkih

delih. To delo mi je všeč, čeprav je naporno, ampak na koncu vidiš rezultat svojega dela. Naučila sem se okopavati korenje, buče, saditi česen in čebulo, pobirati krompir in še nekaj drugih del. S tem se mi je odprl še en nov vidik življenja, ki ga prej nisem poznala. Še bolj cenim kmečko delo in pridelke, zdaj ko vem, koliko dela in truda je treba vložiti, da nekaj zraste. V hecu pa rečem, da sem zdaj upravičila svoj dekliski priimek Kmet.

## 9. Kaj menite vi o trenutnem življenju in kaj bi želeli sporočiti kolegom/kolegicam v zdravstvu in nasploh javnosti?

*Živimo v časih, ki so nam življenje v zadnjih dveh letih postavili na glavo. Če gledam na splošno, smo pred tem živeli dokaj umirjeno življenje. Najprej korona in zdaj še vojna v Ukrajini pa sta vse spremenili.*

*Kolegice na covidnih oddelkih delajo na robu zmogljivosti. Poklic medicinske sestre je postal zelo prepoznaven. Ljudje so začeli spoznavati medicinske sestre drugače, širše.*

*Naenkrat smo se namesto z objemom začeli pozdravljati na daleč ali s komolci. Nadeli smo si maske in zdaj ne vidimo več obraza, mimike sogovornika. To me je v začetku navdajalo z grozo. Zdaj sem se pa navadila, ampak si želim starih časov brez mask, z objemi in druženji tudi s tistimi, s katerimi sem se v tem času družila manj.*



# V spomin



Je čas, ki daje in je čas, ki vzame.  
Pravijo je čas, ki celi rane, je tudi čas,  
ki nikdar ne mine, ko zasanjaš se v spomine.

**Bojana Zemljič** je bila rojena 1954 v Slovenj Gradcu. Maturirala je na gimnaziji na Ravnah na Koroškem 1973, diplomirala pa na Visoki šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani 1977.

Takoj po diplomi se je zaposlila v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec, kjer je začela delati v regionalnem dispanzerju za sladkorne bolnike. Leta 2000 je diplomirala še na Fakulteti za zdravstvene vede, smer zdravstvena nega v Mariboru, kjer je leta 2009 opravila tudi vse izpite na magistrskem študijskem programu za zdravstveno nego.

Za področje zdravstvene nege kroničnih sladkornih bolnikov se je še dodatno izobraževala. Postavila je tudi temelje edukacije sladkornih bolnikov v koroškem in slovenskem prostoru.

Pri delu na področju zdravstvene vzgoje kroničnih in predvsem sladkornih bolnikov v koroškem Diabetičnem dispanzerju se je ob delu dodatno strokovno izobraževala, med drugim na medicinski fakulteti Sveučilišta v Zagrebu in na endokrinološki kliniki v UKC Ljubljana.

Leta 1990 je prejela zahvalno listino Zveze društev za boj proti sladkorni bolezni Slovenije, leta 2008 pa še njihovo posebno zahvalo ob 50. obletnici slovenjgraškega društva.

Vsa leta službovanja je aktivno predavala na izobraževanjih, simpozijih in kongresih zdravstvene nege.

Od 1989 do 2007 je opravljala delo glavne medicinske sestre na oddelku za interno medicino, organizirala je niz izobraževanj za zaposlene v bolnišnici in za člane Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške.

Predsednica Strokovnega društva MSBZT Koroške je bila od 1988 do 2003 in podpredsednica do leta 2019.

2000 je prejela priznanje Zbornice – Zveze zlati znak, 2006 pa še jubilejno priznanje Strokovnega društva MSBZT Koroške.

Za izvedeni projekt predstavitve vseh strokovnih področij internistične zdravstvene nege v brošurah so timi oddelka interne medicine pod njenim vodstvom prejeli srebrni znak.

Že 1990 je pomembno pozornost namenila uvajanju kazalnikov kakovosti in varnosti v prakso zdravstvene nege, s posebno skrbjo, namenjeno varnosti pacientov in zaposlenih izvajalcev zdravstvene nege, in z uvedbo rednega spremljanja in analiziranja neželenih dogodkov, ki se pripetijo bodisi pacientom bodisi izvajalcem. Začela je ugotavljati tveganja za nastop padca pri pacientih s pomočjo Morsejeve lestvice padcev – MLP (lestvico padcev MLP je skupaj s sodelavci v bolnišnico vpeljala in priredila za potrebe slovenskega prostora po kanadskem vzorcu), nakar so vse bolnišnice v Sloveniji začele beležiti padce na enak način.

Bila je članica slovenske Sekcije medicinskih sester za management, dva mandata članica Komisije za priznanja pri Zbornici – Zvezi društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, članica Stalne delovne skupine za bolnišnično zdravstveno nego Slovenije ter članica programskega sveta Javnega zavoda Koroško višje in visokošolsko središče Kovivis.

Od 2008 do upokojitve 2015 je opravljala delo pomočnice direktorja za področje zdravstvene in babiške nege in oskrbe v SB Slovenj Gradec. Tvorno je sodelovala pri ustanovitvi Fakultete za zdravstvene in socialne vede Slovenj Gradec.

Vse do upokojitve je predavala etiko za vse novozaposlene kadre v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec.

Bila je članica Častnega razsodišča I. stopnje pri Zbornici – Zvezi za mandatno obdobje od junija 2021 do junija 2025.

Bila je članica etične komisije v SB Slovenj Gradec in predsednica Komisije za priznanja ter vodila Sekcijo upokojenih medicinskih sester pri Strokovnem društvu MSBZT Koroške.

Povezovala je medicinske sestre v širšem pomenu. S svojim delom je pustila pomemben pečat v stroki zdravstvene nege.

Bojana Zemljič je opravljala še številne druge funkcije, našli smo samo nekaj pomembnih in aktualnih.

*Draga Bojana, tebi gre velika zahvala, da navkljub težkim časom za zdravstvo ta hip v zdravstveni negi še vedno zmoremo napredno razmišljati in si prizadevati, da je naša bolnišnica, ki smo jo podedovali od svojih predhodnikov, na »zelo dobrem glasu«. Zaradi tebe smo še bolj zavezani najvišjim vrednotam, nenehnemu vgrajevanju najnovejših strokovnih smernic in z dokazi potrjenih znanj v klinično prakso ter k zagotavljanju kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave pacientov.*

Hvala ti, poklon in spoštovanje! Pogrešali te bomo.

Medicinske sestre smo izgubile vzornico, učiteljico, podpornico, prijateljico ...

V imenu Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške  
Janja Pungartnik, predsednica





Strokovno društvo  
medicinskih sester,  
babic in zdravstvenih  
tehnikov Koroške

## Ta urica na teden je samo zame ...



Janja Pungartnik,  
predsednica društva



*Pozitivni s Katjo  
Kotnik Prosenjak*



*Tapkanje z Uršo Zakrajšek*

Med dogodki  
(Fotografije: Janja Pungartnik)

Živimo v stresnih časih. Mineva drugo leto pandemičnega primeža koronavirusne bolezni. Medicinske sestre smo v vsem tem času v polnem pogonu. Pozabljamo, da se je treba tu in tam ustaviti in pomisliti nase. Nabralo se je toliko odgovornosti, da pozabimo poskrbeti za svoje osebne potrebe.

Čas zase - zakaj je tako pomembno, da si ga vzamemo in kaj sploh to pomeni? To je čas za namerno osredotočanje pozornosti na svoj notranji svet. Čeprav je težko dati prednost nečemu, kot je sproščanje, ko imamo na seznamu opravil še toliko nalog, pa je prav skrb zase pomemben vidik obvladovanja stresa.

V Strokovnem društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške smo tudi na začetku tega leta članstvu ponudili popoldanska druženja, katerih rdeča nit so bili med sabo povezani štirje tematski sklopi, ki naj bi prispevali k boljšemu počutju. Druženja so se drugo za drugim odvijala vsak torek v januarju in februarju. Vse teme naših druženj so temeljile na obvladovanju vseh stresnih dejavnikov okrog nas.

Z nami so bile Martina Razdevšek, univ. dipl. ekon., poslovna ženska, zavezana poslovni odličnosti pri delu v pisarni in pri delu z ljudmi. V dveh čajankah z Martino *Moje življenje, moja odgovornost* ter *Razmišljati ali doživljati* nas je skušala pripeljati do spoznanja, da živeti zavestno pomeni, zavedati se, kaj se v življenju dogaja, in kar je še pomembnejše, kaj se dogaja v naši glavi. Kako doživljamo življenje, je odvisno od naše izbire tega, v kaj verjamemo. Resnična sprememba se zgodi, ko sprejmemo in da je le ena stvar, ki se lahko spremeni *Kako izberemo, da vidimo stvari.*

Urša Zakrajšek, izvajalka EFT druge stopnje (Level 2) po programu AAMET (zdaj EFTi) nas je navdušila s svojo karizmo, toplino in sproščenostjo. Skupaj smo izvedli dve srečnji tapkanja. EFT ali Emotional Freedom Technique oz. tapkanje je učinkovita tehnika čustvenega osvobajanja. Temelji na znanju vzhodne medicine, njen utemeljitelj je Gary Craig. Je tehnika, s katero se osvobodimo negativnih čustev, omilimo boleče

spomine, spremenimo omejujoča prepričanja in zmanjšamo fizično bolečino. S prsti tapkamo po končnih točkah meridianov na telesu in s tem poskrbimo, da energija po telesu znova nemo-teno steče. Podobno kot pri akupunkturi, le da brez iglic in sami vplivamo na pretok energije v telesu.

Anja Lenart, diplomirana dietetičarka, zaposlena v Centru za krepitev zdravja v zdravstvenem domu Slovenj Gradec, je za nas

pripravila dve srečanji z vsebino, ki so jo v lanskem letu predlagali udeleženci modrih torkov, in sicer Kaj bi danes za malico? in Uporaba prehranskih dodatkov.

Prehranska dopolnila so namenjena dopolnjevanju običajne prehrane. Vsebujejo vitamine, minerale in oligoelemente, nekatera pa tudi koncentrirane rastlinske izvlečke, aminokisliline in druge substance, ki se v telesu vključujejo v fiziološke procese. Prehranska dopolnila niso nadomestila za uravnoteženo in raznovrstno prehrano in niso namenjena zdravljenju ali preprečevanju bolezni in se jim tudi ne smejo pripisovati te lastnosti. Ponudniki prehranskih dopolnil pogosto niso strokovnjaki s področja zdravja in zdravi, zato lahko nepravilno izbrani izdelek, neustrezno prepoznani znaki bolezni in nepravočasno zdravljenje resno ogrozijo stanje uporabnika oziroma bolnika. Kadar se odločamo za uporabo in nakup prehranskih dopolnil, se je smiselno posvetovati z nekom, ki je strokovno usposobljen na tem področju, lahko je to zdravnik, dietetik, nutricionist ali farmacevt v lekarni.

Malica je bolj pomembna, kot si mislimo. Za malico velja, da naj bi zagotovila deset odstotkov dnevne količine kalorij in pomembno je, da načrtujemo obroke in točno vemo, kaj bomo jedli čez dan.

Naloga Katje Kotnik Prosenjak, dipl. org. manager, večne raziskovalke, večne optimistke, vedno usmerjene v rešitve, je bila, da nas nauči pozitivnega razmišljanja. Za nas je izvedla dve srečanji *Navadimo se biti pozitivni*. Pravi, da je to, kako živimo svoje življenje, v veliki meri odvisno od našega načina razmišljanja. Svoje življenje lahko spremenimo tako, da spremenimo svoj odnos, način razmišljanja in pričakovanja. Vse je odvisno od tega, kakšen pristop imamo. Če imamo negativni fokus, bomo videli negativno situacijo. Če imamo pozitiven pristop, bomo videli, da je pozitivna. Pozitivni ljudje se osredotočajo na to, kar lahko storijo, ne na to, česar ne morejo storiti.

Torkove popoldneve je tako skupaj preživelo več kot 170 članic našega društva.

Po zaključku večine delavnic smo med udeleženkami izvedli kratko anketo o zadovoljstvu z izvedenimi srečanji. Udeleženke so zadovoljstvo z izbranimi

temami in organizacijo srečanj ocenile s 5,0 in vse udeleženke bi se delavnic udeležile znova in jih priporočile tudi drugim.

Naslednje leto tradicionalno nadaljujemo.

Udeleženke delavnic pa so o njih povedale:

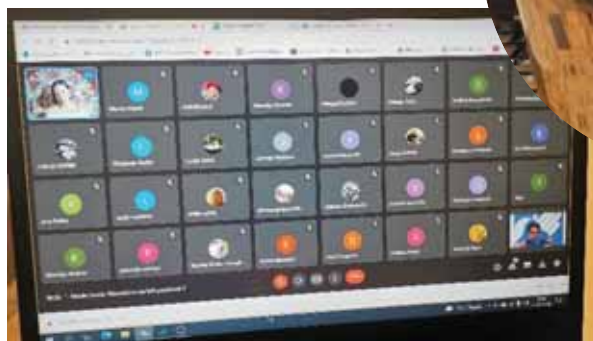
- *Zadovoljna, lepa predavanja, zanimiva, super je bilo, koristna predavanja, kratka in poučna.*
- *Zelo zanimiva predavanja, super izbrane teme in izvrstne predavateljice, zelo dobro organizirano, preko spleta.*
- *Ti modri torki so zelo dobrodošli, še posebej zdaj, ko se nismo smeli družiti v živo.*
- *Super organizacija, zanimive teme, izobraževanje z domačega kavča ... Vse pohvale.*
- *Modrih torkov se udeležujem zelo pogosto. Takrat si vzamem eno uro samo zase. Zahvaliti se želim Janji za organizacijo. Vsem predavateljicam za spodbudna predavanja, nasvete in navdih ter tudi udeleženkam, saj brez njih tudi ne bi imeli za koga organizirati predavanj.*
- *Teme so bile res dobro izbrane Vsem se zahvaljujem iz srca. Tebi, Janja, pa še posebej. HVALA.*
- *Modri torki so mi (teme, ki sem se jih udeležila) bili zanimivi in poučni. Dobiš nove informacije, ki so zelo koristne.*
- *Meni je bilo zelo všeč, da se usedem, dam možgane na »off« in »zbežim« od norega vsakdana. Vse pohvale za organizirana predavanja. Naslednje leto se spet udeležim.*

*Pesimist vidi težave pri vsaki priložnosti; optimist vidi priložnost v vseh težavah.*

*Winston Churchill*

*Čajanka z Martino*

*Sestavljamo zdravo malico*



*Delovno na enem izmed osmih Modrih torkov*



# V spomin Alenki

*Ivica Smajla*

Na prvo februarsko nedeljo, ko se počasi že približujemo pomladi, je v širnih višavah prelepih slovenskih gora, ki jih je vedno tako občudovala, svoje zemeljsko življenje zaključila naša Alenka. Za druge je bila le ena od mnogih iz črne gorske statistike, nam, ki smo jo poznali in z njo delili dneve in noči, pa predvsem draga kolegica. Alenka je bila preprosta, vendar z jasnimi načeli, vrednotami in prepričanji. Svoje poklicno življenje, ki mu je posvetila posebno skrb, je namenila izključno najmlajšim in najbolj občutljivim pacientom. S predanostjo zahtevnemu poklicu najprej zdravstvenega tehnika, kasneje pa diplomirane medicinske sestre je vsakodnevno izkazovala skrb za neštete otroke. Prijazna, razumevajoča do otrok, pokroviteljska, odločna in kritična do njihovih staršev. Vendar vedno spoštljiva. Alenka, počivaj v miru ...

*Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper*

Naša Alenka je bila v zadnjih tridesetih letih marsikateremu otroku, staršu in sodelavcu obraz pediatrične medicinske sestre. Njena strokovna drža in veder obraz sta pomirjala otroke in zaskrbljene starše. Za sodelavke je bila neprecenljiv vir izkušenj ter mentorica trenutno skoraj vsem na oddelku. Bila je dobra, neutrudna medicinska sestra, ki ni sprejemala kompromisov; za bolne otroke je bilo treba narediti vse najboljše in to takoj. Še danes v nas odmevajo njena številna podvprašanja pri predaji službe, ko je želela preveriti, da je vse narejeno, kot mora biti – najboljše. Ob delu medicinske sestre si je dušo bogatila s petjem, plesom, likovnim snovanjem in pohodništvom. Ročni izdelki v pediatrični ambulanti, kjer je najraje delala, nosijo njen pečat in nam bodo ostali dragocen spomin.

Po Alenkinem prezgodnjem odhodu ostaja med nami velika praznina, nam pa je dana naloga, da jo s skupnimi močmi in ojačani z njenimi nauki sčasoma zapolnimo. Hvaležni smo za prijateljstvo, človeškost in ljubezen, ki jo je delila z nami in našimi malimi pacienti.

*Pediatrični oddelek Splošne bolnišnice Izola*

Draga Alenka!

Sedim, otrpla v grozi, ki me navdaja.

Ne morem razumeti, da te je ukradla gora, ko te gledam nasmejano na slikah na FB.

Morda bom enkrat doumela, a danes še ne in jutri tudi ne.

Že nekaj let se ne druživa tako intenzivno, kot sva se poprej, saj sem v pokoju že tretje leto, pa vendar sva kar veliko sodelovali. Na pediatriji v SB Izola smo vsi kot ena prava družina, ki se skrega, se včasih malo muli, na koncu pa en iskren topel objem zgladi vse napetosti.

Tako sva funkcionirali tudi midve – obe sva trmasti, načelni, nepopustljivi in samosvoji. Tudi ko sva trmarili vsaka po svoje, ni bilo to nikoli v škodo malega bolnika. Velikokrat sva bili do staršev morda preveč ostri, a ti, Alenka, nikoli, ampak zares nikoli, do otrok!

Za to tvojo predanost in pripadnost malim bolnikom iskrena hvala.

Hvala, tudi za vso pomoč meni kot zdravnici, saj si znala ustaviti kak vihar, preden je prišel do mene. Če pa je prišel, ko je bil kak slab dan, sva ga skupaj umirili.

Pogrešala bom tvoj smeh in topel, čvrst objem. Bodi naš angel varuh tam v neskončnosti! Iskreno sožalje vsem, ki ste jo imeli radi!





**Strokovno društvo**  
*medicinskih sester, babic*  
*in zdravstvenih tehnikov Koper*

V skladu s 33. členom Statuta Strokovnega društva medicinskih sester,  
babic in zdravstvenih tehnikov Koper in  
Pravilnikom o priznanjih društva  
Upravni odbor društva s sklepom redne seje z dne 31. januarja 2022 objavlja

## RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA SREBRNI ZNAK ZA LETO 2022

Društvo bo v letu 2022 podelilo do pet srebrnih znakov.

Kandidatke/kandidate za priznanje lahko predlagajo posamezni člani, skupina članov, organi zavodov, koncesionarjev ali organi društva.

### Kriteriji za podelitev srebrnega znaka:

- uspešno večletno poklicno delo na področju zdravstvene in babiške nege, ki je prispevalo k večji prepoznavnosti zdravstvenega, izobraževalnega ali socialnovarstvenega zavoda ali
- kakovostno in učinkovito večletno organizacijsko delo v dejavnosti zdravstvene in babiške nege ali
- aktivno delovanje v okviru SDMSBZT Koper na strokovnem, izobraževalnem, raziskovalnem, socialnem, kulturnem ali športnem področju ali
- prispevek k humanizaciji odnosov na delovnem mestu, med člani društva, razvijanju stikov med člani ter društvu ali
- krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Srebrne znake bomo podelili na slavnostni prireditvi ob 12. maju, mednarodnem dnevu medicinskih sester in 5. maju, mednarodnem dnevu babic.

Pisne vloge z lastnoročnim podpisom predlagatelja pošljite **po pošti** na naslov:

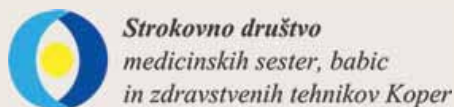
Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper, Dellavallejeva 3, Koper, s pripisom: "Komisija za priznanja – NE ODPIRAJ".

Komisija za priznanja bo upoštevala le predloge, ki bodo ustrezali razpisnim pogojem in bodo na sedež SDMSBZT Koper prispeli do vključno **30. aprila 2022**.

Komisija za priznanja  
SDMSBZT Koper

Doroteja Dobrinja,  
predsednica SDMSBZT Koper





*Strokovno društvo  
medicinskih sester, babic  
in zdravstvenih tehnikov Koper*

## Pohod na spodmole Veli Badin – ušesa Istre



Tanja Montanič Starc



Udeleženci pohoda na Veli Badin – ušesa Istre  
(Fotografija: Tanja Montanič Starc)

19. marca letos je SDMSBZT Koper organiziralo pohod na spodmole Veli Badin oziroma ušesa Istre. Stene so na skrajnem jugu kraškega roba, tik ob meji s Hrvaško.

Pohoda se je udeležilo 21 članov društva in njihovih družinskih članov. Ob 10.30 smo se zbrali v vasi Sočerga pri gostilni Sočerga, kjer nas je pričakal vodič Jožko, ki nam je med pohodom predstavil znamenitosti na poti in bližnji okolici. Od tam smo z avtomobili krenili do izhodiščne točke pri cerkvi sv. Kvirika na nadmorski višini 410 metrov, kjer smo parkirali. Na sončni in nekoliko vetrovni dan nas je čakalo skupaj dve do tri ure počasne hoje, približno pet kilometrov in pol v obe smeri. Pot je krožna in ustrezno markirana, višinska razlika je približno 200 metrov, torej primerna tudi za otroke in manj izkušene pohodnike.

Od cerkvice svetega Kvirika smo mimo obzidja pokopališča krenili naprej po kolovozni poti. Sledili smo markacijam in vseskozi hodili v isti smeri po vrhu grebena. Nato se je pot začela počasi spuščati in nas vodila mimo naravnega okna Bunker. Naprej smo prispeli do razcepa za vas Dvori ter se počasi spuščali v dolino. Na jasi pred makadamsko cesto smo zavili desno nazaj na pešpot. Pot se je počasi vzpenjala in nas v desnem ovinku vodila okoli grebena. Takrat se je odprl prelep pogled na celotno dolino. Pot nas je vodila mimo naravnega okna, večjezične informativne table in naprej do naslednje table, ki je že pod spodmoli. Tam smo se nekoliko zadržali, prisluhnili »tišini«, seveda se malo okrepčali pa tudi obvezno skupinsko fotografirali. Vodič nam je povedal, da v stenah gnezdijo ogrožene ptice in ravno zaradi tega je treba upoštevati vsa opozorila na opisnih tablah.

Nato smo se začeli vračati, zavili levo na pešpot, ki nas je vodila pod naravnim mostom. Počasi smo se vzpenjali ob prepadnem robu Velega Badina. Na posameznih razglednih mestih smo se robu povsem približali, zato dodatna pozornost ni bila odveč. Šli smo tudi mimo že opuščene in z jeklenicami varovane pešpoti. Višje smo prišli do gozdčka, kjer smo prvotno zavili proti Dvorom. Od tu smo se na izhodišče vrnili po isti poti.

Seveda se naše druženje tu še ni končalo. Z avtomobili smo se odpeljali do vasi Brezovica pri Gradinu, kjer smo se na domačiji Pičur okrepčali z domačimi dobrotami. Ob 16.30 smo zmerno utrujeni in polni lepih vtisov druženje zaključili v upanju, da ga čim prej ponovimo.





Društvo  
medicinskih sester, babic  
in zdravstvenih tehnikov  
PTUJ-ORMOŽ

## Strokovno izobraževanje DMSBZT Ptuj-Ormož »Ko konflikt postane igra« z rednim in volilnim občnim zborom



Tanja Ribič Vidovič

V DMSBZT Ptuj-Ormož smo se 5. marca 2022 zbrali na rednem občnem zboru, kjer smo izvolili novo predsednico, podpredsednico in organe DMSBZT Ptuj-Ormož za mandatno obdobje 2022–2026 in nadaljevali s strokovnim izobraževanjem pod naslovom Ko konflikt postane igra s predavateljico Klaro Ramovš.

Občni zbor z volitvami za novo vodstvo DMSBZT Ptuj-Ormož je potekalo v hotelu Roškar. Z obiskom nas je počastila predsednica Zbornice – Zveze Monike Ažman, ki nas je pozdravila in spregovorila o aktualnih dogodkih, težavah in trenutnem položaju zdravstvene in babiške nege v Sloveniji.

Na podlagi prispelih vlog je Občni zbor soglasno izvolil organe DMSBZT Ptuj-Ormož za mandatno obdobje 2022–2026.

V novem vodstvu so:

**predsednica:** Tanja Ribič Vidovič,

**podpredsednica:** Irena Galun,



Udeleženci strokovnega izobraževanja

»Ko konflikt postane igra«

(Vir: arhiv DMSBZT Ptuj-Ormož)

**predsedstvo:** Marija Kokol, Psihiatrična bolnica Ormož; Ida Emeršič in Brigita Mlinarič ZD Ptuj; Boštjan Viher, ZD Ormož; Mira Gašparič, CSO Ormož; Sergeja Zebec in Dragica Golob, DU Ptuj; Nevenka Rosič, ZUDV Dornava; Andreja Bračič in Polonca Dornik, zasebniki; Irena Klasinc, upokojenci; Klemen Vidovič, študenti; Valerija Kokot, Suzana Komperšak, Metka Rašl, Gordana Zelenik, Maja Zakelšek, SB Ptuj;

Nadzorni odbor DMSBZT Ptuj–Ormož: Anja Bela, Majda Feguš, Minka Vičar;

Častno razsodišče DMSBZT Ptuj–Ormož: Natalija Matjašič, Petra Škvorc, Simona Petrovič, Nina Dovečar, Dušanka Zadravec.

Sklep Občnega zbora je bil, da tajnika in blagajnika imenujejo na naslednji seji predsedstva. Občni zbor je izvolil poslance, ki bodo zastopali DMSBZT Ptuj–Ormož na Skupščini Zbornice – Zveze. Potrjeni so bili tudi imenovani člani v komisijo za priznanja in komisijo sklada za izobraževanja. S potrditvijo načrta dela društva za leto 2022 smo občni zbor zaključili. Nadaljevali smo s strokovnim izobraževanjem Ko konflikt postane igra s predavateljico Klaro Ramovš. Učne delavnice so potekale v manjših skupinah, kjer smo aktivno sodelovali. Naučili smo se, da konflikt, ki ga nekateri potencirajo, za druge sploh ni konflikt. Spoznali smo, kako prepoznati, obvladovati, razrešiti ali celo preprečiti nastanek konflikta. To uspešno naredimo s teorijo zavedanja odnosov in dobrim poznavanjem, opazovanjem oseb okrog sebe.

Hvala vsem, ki ste se udeležili občnega zbora in strokovnega izobraževanja ter vsem, ki ste pomagali pri realizaciji le-tega. Posebna zahvala vsem v predsedstvu društva, na katere se lahko zanesem v vsakem trenutku. HVALA.



Predsednica Zbornice – Zveze Monika Ažman in novoizvoljena predsednica DMSBZT Ptuj–Ormož Tanja Ribič Vidovič (Vir: arhiv DMSBZT Ptuj–Ormož)

# Čestitka



## 40. OBLETNICA HEMODIALIZE SB JESENICE

(Fotografija: Matic Ržen)

*Spoštovane kolegice in kolegi  
zdravstvenega in negovalnega tima  
hemodialize Splošne bolnišnice  
Jesenice,*

*ob vaši 40. obletnici dela na zahtevnem  
strokovnem področju iskreno čestitava.*

*Še naprej vam želiva uspešno delo,  
takšno, kot ste ga skozi vsa ta leta  
ohranjali,*

*gradili, razvijali in se soočali z  
nenehnimi izzivi.*

*Mirjana Čalić in Mirjana Rep*

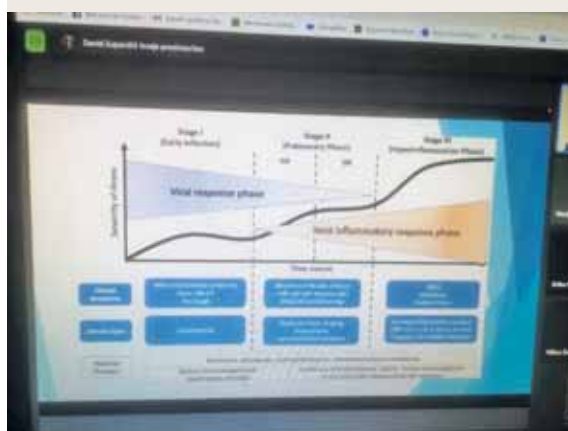


Društvo  
medicinskih  
sester, babic in  
zdravstvenih  
tehnikov  
Gorenjske

## Klinični večer Pomen vitamina D na vsakodnevno življenje



Zala Marn



Fotografije: Zala Marn

Klinični večer Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske 17. marca smo organizirali na daljavo, torej v spletnem okolju. Prvi klinični večer v letu smo namenili pomeni vitamina D v vsakodnevnem življenju.

Zala Marn, dipl. m. s. s specialnimi znanji, nam je predstavila nekaj osnov o samem vitaminu. Predstavila je tudi zgodovino odkritja vitamina D, potrebe po vitaminu D vsakega posameznika in kako se kaže samo pomanjkanje le-tega.

Drugi predavatelj, David Zupančič, dr. med., specialist infektologije, nam je predstavil učinkovitost vitamina D pri okužbi s koronavirusom. Poudaril je, da vitamin D vpliva na prirojeno imunost in pomaga pri obrambi sluznic pred respiratornimi obolenji. Povedal je, da je pomanjkanje vitamina D povezano z večjim tveganjem za hospitalizacijo in razvoj akutne respiratorne insuficience ob okužbi s koronavirusom. Sicer pa nadomeščanje vitamina D ni vplivalo na zmanjšanje smrtnosti. V bolnišnicah dajejo vitamin D vsem, ki jim ga dokazano primanjkuje.

Gregor Robič, dipl. zn., nam je predstavil nekaj izsledkov iz raziskav o vitaminu D. Ugotavlja, da je raziskav na tem področju zares veliko. Močno korelacijo ugotavlja med zemljepisno širino in vitaminom D ter višjim ultravijoličnim sevanjem višje v južni Evropi. Evropske raziskave nam povedo, da Evropejci povečini trpimo za pomanjkanjem vitamina D, predvsem v zimskem času. Ranljivi so predvsem starejši od 65 let, ljudje splošno slabšega zdravja, telesno neaktivni in ljudje z nižjo izobrazbo.

Zadnji predavatelj, Rok Gomezelj, mag. farm., nam je povedal, da kar 80 % Slovcem jeseni in pozimi primanjkuje vitamina D. Omenil je, da zaloge vitamina D trajajo največ nekaj tednov in da je dodajanje vitamina D obvezen del preprečevanja in zdravljenja osteoporoze. Rok Gomezelj je zaključil, da je nadomeščanje vitamina D varno in učinkovito.

In ker se dnevi daljšajo, ne pozabimo na sprehod v naravi, saj s tem poskrbimo tako za boljše splošno počutje kot tudi za zadosten vnos vitamina D.

Pa veliko sonca do naslednjic ☺

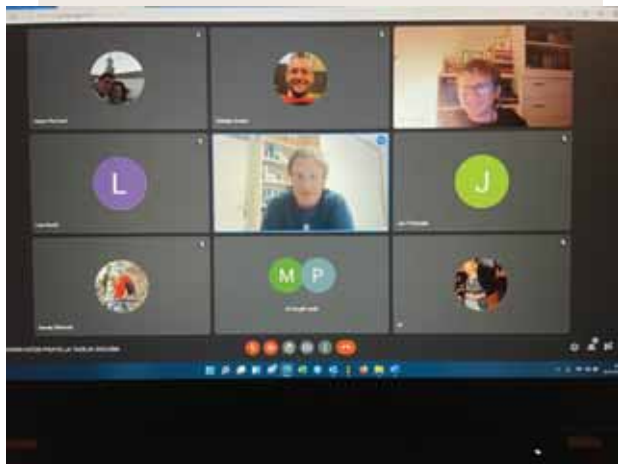


Društvo  
medicinskih  
sester, babic in  
zdravstvenih  
tehnikov  
Gorenjske

## Literarni večer s pisateljem Tadejem Golobom Pazite se siničk!



Jana Ivanka Zupan



Pisatelj in moderatorke literarnega večera  
(Fotografija: Alenka Bijol)

V torek, 22. marca, je Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske organiziralo čajanko oz. literarni večer s Tadejem Golobom, ki ga je moderirala Maja Peharc. Beseda je seveda tekla o seriji kriminalnih romanov kriminalista Tarasa Birse, o avtorjevem slogu pisanja in pristopu h kriminalnemu žanru ter seveda o nedavni nesreči, ki je precej pretresla slovensko javnost in zaznamovala avtorja.

Morda najbolj presenetljivo je dejstvo, da je Tadej Golob s pisanjem kriminalnih romanov začel iz zelo pragmatičnega razloga – potreboval je delo, s katerim bi se lahko preživljal. Do prve knjige *Jezero* (2017) je deloval kot novinar in kolumnist, bralci in bralke pa se ga najbrž spominjajo tudi po marsikateri biografski knjigi, Petra Vilfana ali Gorana Dragiča, alpinisti med nami pa najbrž poznajo *Z Everesta*, potopis o smučanju po Everestu (2000). Iz nuje porojena ideja o kriminalkah pa vseeno ni bila naključna, saj nam je avtor zaupal, da je tudi sam bralec tega žanra in ga je dobro poznal. Dobro pa je poznal tudi pravega kriminalista, ki ga je spoznal pri svojem delu. In tako so bili vsi elementi za Tarasa Birso nared: pravi kriminalist, pravi alpinist in še pravi novinar povrh, ki zna raziskovati. Avtor sam priznava, da je Taras Birsa precej podoben njemu, samo z dodanim nahrbtnikom težav in frustracij. Kdaj se Birsa konča in Golob začne, včasih tudi avtor sam ne ve.

Da so liki, dogodki in jezik doživeti, življenjski in pristni, potrdi tudi Tadej Golob, saj je pazljiv pri tem, da vsaki malenkosti nameni enakovredno pozornost. Zato so tudi »mrtvi rokavi«, delčki zgodbe, ki ne vplivajo na jedro dogajanja, izoblikovali in zanimivi. Ni naključje, da o Tarasovi ekipi – Osterc, Brajc, Tina in Ahlin – vemo tako veliko; kdo je ločen, kdo ima otroke in psa, tečno ženo, kdo mora shujšati itn. Vsi ti liki, tudi stranski, živijo v avtorju enakovredno in polno življenje kot Taras sam. Zanimivo je bilo tudi slišati, da je Ahlin avtorju »pobegnilek«. Ahlin je bil predviden v manjši vlogi, kot jo ima, ampak se med pisanjem tudi avtorju ni hotel preprosto umakniti ... ostal je in postal Tarasov šef. Ter počasi tudi prijatelj.

Golob izhaja iz novinarske šole, tako tudi piše in veliko truda vloži v jezik. Ki je v knjigah svež in pristen, za gorenjske dialoge se je posvetoval z domačini. S tem ko je svoja dogajanja umaknil iz Ljubljane, je manjšim krajem po Sloveniji dodal neke vrste pomembnost in večjo veljavo. Iz novinarske stroke seveda ostaja tudi želja in zaveza pa verodostojnih strokovnih informacijah in virih. Tako je npr. med svojimi pogovori s strokovnjaki patologij izvedel, da so prvi ptiči, ki se spustijo na truplo, siničke.

Seveda večera nismo mogli zaključiti brez avtorjeve hude nesreče, ki jo je doživel lani. Ta ga je zaznamovala, ne samo kot človeka in alpinista, ampak pa tudi kot avtorja. Avtor se je zahvalil celotnemu medicinskemu osebju za oskrbo, ki je je bil deležen tako v Splošni bolnišnici Jesenice kot v drugih zdravstvenih ustanovah. Da ga je nesreča res zaznamovala, pove tudi to, da bo naslednja knjiga v seriji nosila pomenljiv naslov *Koma*. Z velikim zanimanjem tako pričakujemo novo knjigo, obenem pa smo čajanko oz. literarni večer zaključili s polno skodelico prijetnih, literarnih vtisov.





Društvo  
medicinskih  
sester, babic in  
zdravstvenih  
tehnikov  
Gorenjske

## Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo



Jana Ivanka Zupan



Udeleženci pohoda ob kulturnem prazniku  
(Fotografija: Jana Ivanka Zupan)

Ob slovenskem kulturnem prazniku, 8. februarja, smo v okviru Sekcije upokojenih članov DMSBZT Gorenjske, odšli na pohod po Poti kulturne dediščine Žirovnica. Slogan letošnjega pohoda je bila misel, ki jo je France Prešeren zapisal 1844. po navdihu gesla francoske revolucije v svoji pesmi Zdravljica. Del pesmi, ki je bila prvič objavljena leta 1848, je 27. 9. 1989 postal tudi vsebina slovenske državne himne. Evropska unija pa je 2020. leta Prešernovo Zdravljico razglasila za pomembno kulturno dediščino in ji dodelila »znak evropske dediščine«.

V vaseh pod Stolom se je poleg velikega poeta rodilo še nekaj pomembnih Slovencev. Zaradi epidemioloških razmer smo se na pohod odpravili samostojno. Pot nas je vodila izpred Čopove rojstne hiše v Žirovnici, skozi vas Breznico do čebelnjaka Antona Janše, v Smokuč do Finžgarjeve rojstne hiše, po obronkih gozda do Rodin. Pot smo nadaljevali mimo Jalnove rojstne hiše in po »cesarski cesti« prispeli v Vrbo. Od tam pa po travniški poti nazaj do Žirovnice.

Pred Prešernovo rojstno hišo smo lahko prisluhnili recitalu Prešernove poezije. Ob posameznih postankih pa si je bilo možno ogledati zanimive filme o Poti kulturne dediščine Žirovnica, ki velja za najstarejšo tematsko pot. O prispevku Matije Čopa k slovenskemu jeziku in kulturi pa priča stalna razstava o življenju in delu v njegovi rojstni hiši. Slikarska razstava na Breznici z naslovom Čebelarju je bila namenjena Antonu Janšu, slikarju in začetniku modernega čebelarstva. Njemu v čast je bil 20. maj razglašen za svetovni dan čebel.

Slogan letošnjega kulturnega praznika v Žirovnici je sledil želji, da bi edinost, sreča, sprava znova bile prisotne v naši družbi – s solidarnostjo, prijaznostjo in strpnostjo, ki pomembno prispevajo h konstruktivnemu reševanju izzivov sodobnega časa, v smeri skupne blaginje državljanov. Solidarnost, prijaznost in strpnost pa so vrednote, ki jih pri opravljanju poslanstva na področju zdravstvene nege ne manjka. In vztrajanje v težkih pogojih dela v času pandemije to tudi potrjuje.





Društvo  
medicinskih  
sester, babic in  
zdravstvenih  
tehnikov  
Gorenjske

## Tečaj teka na smučeh



Sanda Šifkovič



Udeleženci pohoda  
(Fotografija: Jana Petelinšek)

V Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske smo tudi letošnjo zimo izvedli tečaj teka na smučeh. Za lokacijo smo izbrali priljubljene Rateče, kjer nas je pričakal čudovit, sončen dan.

Ob 9. uri smo se zbrali pred gostilno Ponca v Ratečah. Najprej smo si izposodili opremo za tek. Prijazno so nam svetovali in poskrbeli, da smo vsi dobili primerno opremo.

Učenje je potekalo v skupinah in je bilo sestavljeno iz kratke predstavitve opreme za izbrano tehniko. Med opremo za tek na smučkah sodijo tekaške smuči, čevlji, palice, oblačila ter dodatna oprema (rokavice, kapa, očala). Imeli smo dva učitelja, Ivo nas je učil klasično, Tadej drsno tehniko.

Sledilo je ogrevanje, vaje za učenje klasične ali drsne tehnike, vaje za ravnotežje ter utrjevanje naučenega na terenu.

Prvi koraki niso bili težki, vseeno pa je bilo prav, da smo osnove teka osvojili z inštruktorjem. Tudi brez padcev ni šlo. Sledil je najlepši del, ko smo tekli do Planice. Proga je bila lepo urejena, brez velikih vzponov in spustov. Ob progi so bile usmerjevalne table, ki so nakazovale pravilno pot teka.

Tečaj, ki je trajal štiri ure, je bil primeren tako za začetnike kot za tiste, ki so želeli svoje znanje nadgraditi.

Tek na smučeh je ena najlepših in okolju najprijaznejših oblik rekreacije. Strokovnjaki ga uvrščajo med najpomembnejše telesne aktivnosti. Dejavne so mišice celega telesa. Z uro vadbe porabimo približno 500 kcal. Primeren je tudi za starejše. Enostaven je za začetnike, pa tudi drag ni. Tveganje za

poškodbe je zelo majhno. Tovrstna rekreacija trenutno sodi med ene najbolj množičnih in priljubljenih rekreacij v naravi.

Nasmehi na obrazih in sproščeni pogovori o doživetem so bili dokaz, da je bil dan uspešen, pa še vsi smo napredovali v svojem smučarskem znanju.



## Sprejem v dom ostarelih



Maruša Marija Šolar



Ali se lahko pripraviš na bivanje v domu ostarelih? Težko.

Nikdar nisi dovolj pripravljen za ta korak. Že vstop v dom ti da vedeti, da v neki meri izgubljaš osebnost.

Drugi vidiki so prijetnejši, ko se ti predstavi vodstveno osebje, ko se predstavijo osebje zdravstvene nege in fizioterapevta. Manj prijetno je, ko ostaneš sam v sobi, kaj zdaj. Čakaš, kaj se bo dogajalo naprej. Pričakuješ, da te terapeuti seznanijo z dejavnostmi, ki so v domu. A v tem primeru ni bilo tako, ker se je v domu začel širiti koronavirus. Aktivno je delala samo fizioterapija. Za druge dejavnosti je čas obstal, ni jih bilo. Povprašam za knjižnico in dobila sem knjige in prebirala zanimive zgodbe. Kako pa oskrbovanci, ki se ne zadovoljijo s knjigami in tudi ne berejo, imajo samo čas za razmišljanje, kar vedno ni prijetno. Potem se je razširila pandemija in je bil oddelek začasno zaprt. Na tem oddelku so bile le pozitivne osebe in med njimi sem bila tudi sama. Po karanteni sem prišla v svojo sobo, vendar se stanje ni umirjalo, še vedno smo ostajali v svoji sobi, brez vseh obiskov in stikov s svojci. Malo smo komunicirali z osebjem. Po vsem tem pa se zelo počasi vživljali v bivalni red. Ugotoviš, da se moraš sam pozanimati za dejavnosti, ki so se počasi začele odvijati. Vendar v domu je malo ljudi, ki so iznajdljivi, da bi se vključevali v razne dejavnosti. To je naloga osebja v domu, da pripravijo sezname z urniki, kako potekajo dejavnosti in s tem seznanijo oskrbovance. Obnovijo se ankete o telesnem in duševnem zdravju oskrbovancev, ki so bile pripravljene pred covidom-19, in pogovor s socialno delavko oziroma za to postavljeno osebo.

Karantena osebja je zelo pomembna. Na splošno se je stanje izboljšalo in počasi se je bivanje v domu normaliziralo, kar pa ni bilo lahko. Pomagalo mi je, da se je bolezensko stanje izboljšalo.

Priprava na dom je zelo pomembna, vendar za bivanje v domu nismo nikoli dovolj pripravljeni. Pri vsem tem moraš sam sodelovati z osebjem, da pride do skupnega uspeha. Vendar je pri tem procesu potrebnega veliko skupnega razumevanja. Če smo dovolj strpni, je uspeh zagotovljen. Želim, da prispevek pomaga ljudem, ki se odločajo za dom, in delovnemu osebju v domu.

V običajnih razmerah ima socialna delavka z oskrbovancem pogovor, če je to mogoče in ta lahko sodeluje. V anketni list zabeležijo telesno in duševno zdravje prišleka.

Velik poudarek je na razgibavanju. Vsak dan je telovadba in še druge telesne vaje, ki pripomorejo k izboljšanju gibanja posameznih udov.

Ko ugotoviš, da s svojo invalidnostjo težko bivaš doma, je najboljša odločitev za domsko oskrbo. V domu je vsa oskrba, ki jo potrebuješ. Osebe ti pomaga, da počasi osvajaš vse potrebno za svojo gibljivost. Počasi zaživiš z oskrbovanci doma in skušaš z njimi čim več komunicirati, se pogovarjati in sodelovati pri družabnih igrarh.

Čas se je spremenil, stanje se je poslabšalo. Vsak dan se dela urnik za vsakodnevne dejavnosti. Včasih se že pripravljeni urnik mora spremeniti. To je moteče tako za oskrbovance kot za osebe. Fizioterapevta se trudita. Vendar jih je treba tudi pohvaliti.

Zelo lepo so priredili koncert v domu, kjer so sodelovali pevci ob spremljavi citer in drugih glasbil.

Imeli smo kosanjev dan. Zelo lepo pripravljeno. Terapevte in negovalno osebo so poskrbeli, da se je dneva lahko udeležilo čim več oskrbovancev.

Nato je bilo še martinovanje s potico Špehovko, grozrdjem in mladim vinom. Kosilo je bilo temu dnevu primerno – rdeče sladko zelje in mlinci, namesto purana pa pečen piščanec. Vsa pohvala kuharju za tako dobro pripravljeno hrano.

Mesečno je večkrat potekal sestanek vodstvenega osebja doma z vsakim oskrbovancem o situaciji v domu; vodstvo prisluhne oskrbovancem, kar pripomore k izboljšanju bivanja v domu.

Vsa zahvala upravi, ki v teh težkih časih poskrbi za lepe trenutke, za popestritev dni, ki jih še nekaj časa podoživljamo in se pogovarjamo, kako nam je bilo lepo.

Dom je primeren za vse, ki ne morejo živeti doma, potrebujejo pomoč pri osebni negi in vso pomoč, da lahko več ali manj normalno živijo ob pomoči negovalnega osebja. Treba se je prilagoditi vsakemu posebej, kar je včasih zelo težko ob upoštevanju zdravstvenega stanja oskrbovanca.

Če mi zdravstveno stanje dopušča, sem zelo vesela, da pome pridejo svojci in z njimi preživim kakšno soboto ali praznik. Teh nekaj ur bivanja z njimi mi veliko pomeni.

Mislím, da mi je uspelo prikazati utrinke življenja v domu. Čim bolj se moramo prilagoditi, tu normalno zaživeti in ga sprejeti kot drugi dom.



# TOSAMA

*Bela štacunca*

## Kupon ugodnosti

**10% popusta na celoten nakup**

**15% popusta na izdelke Vivamel**

**15% popusta na vse higienske vložke in tampone**

Kupon ugodnosti velja do 31. 12. 2022 ob predložitvi ID kartice Zbornice - Zveze. Popusti se ne seštevajo in ne veljajo na izdelke na naročilnico, ki jo predpiše zdravnik, na izdelke v akciji, darilne bone in izdelke z zaklenjeno ceno.

**Vir**, Šaranovičeva cesta 35, Domžale, ob tovarni  
**Maribor**, Jezdarska ulica 4, na Taboru  
**Koper**, Pristaniška 19, nasproti tržnice  
**Izola**, Ljubljanska ulica 1, na tržnici  
**Ljubljana**, Šmartinska 152, BTC - Hala A  
 visoko pritličje  
**Ljubljana center**, Trubarjeva cesta 38,  
 blizu Zmajskega mostu  
**Kranj**, Cesta Jaka Platiše 18, v Planet Kranj  
**Celje**, Ljubljanska cesta 10, vhod v center mesta

**Pomoč po telefonu:** 01 77 70 380  
**Spletna trgovina:** [www.tosamashop.si](http://www.tosamashop.si)

[www.tosamashop.si](http://www.tosamashop.si)



Sekcija upokojenih medicinskih  
sester DMSBZT Ljubljana

## Besednica v bežigrajski knjižnici



Marija Filipič



Nageljček  
(Fotografija: Marija Filipič)

Po dolgem času strogih epidemioloških ukrepov smo končno dočakali nekaj sprostitev. Olga Koblar, predsednica sekcije upokojenih medicinskih sester, nas je povabila na težko pričakovano srečanje. Upokojene medicinske sestre smo se zbrale v prostoru predavalnice Knjižnice Bežigrad, kjer smo že večkrat bile prijazno sprejete. Naša udeležba je bila presenetljivo številna, saj smo polno cepljene in upoštevamo vsa epidemiološka navodila. Zelo smo pogrešale srečanja, ki so prijateljska, strokovna, uporabna in še in še koristna.

Tudi danes nas je spremljala Danica Cedilnik, upokojena profesorica slovenščine, ki v častitljivih letih z veseljem posreduje svoje modrosti. Imenuje jih *zlata zrna, ki lajšajo in lepšajo življenje*. Zelo spoštuje izrek Janka Modra: **Jezik je moja vizitka**. Danica Cedilnik še vedno posveča svoj čas raziskovanju slovenskega jezika, sodeluje pri vzgoji in izobraževanju pravopisnega izražanja. Kot prostovoljka vodi delavnico **Beseda** v številnih skupinah: z bežigrajskimi gimnazijci, v domovih za starejše, tudi v drugih skupinah, kot smo upokojene medicinske sestre. Danes smo se posedle okrog miz s pisalno opremo in se pod njenim vodenjem malo poigrale. Dobile smo nekaj vaj, pri katerih smo urile svoje znanje in spomin – vstavljale besedam manjkajoče črke, stavke dopolnile z dvema stavkoma, z danimi črkami izpeljale čim več besed v določenem času. Vse udeleženke smo bile uspešne. Zelo smo uživale in potrdile ponovno sodelovanje.

Ob bližajočem prazniku dnevu žena je vsaka udeleženka dobila nageljček, ki ga je prijazno poslalo vodstvo društva, kar nas je doma še dolgo spominjalo na srečanje. Prejele smo tudi voščilnico Ivana Tavčarja, ki pravi: »Slovenska žena, še vedno te premalo spoštujemo! Pridna si pri delu, vedno si v skrbeh, da bi se ne podrl kak vogel hiše, da bi se otroci ne spridili. Tvoja je zasluga, da je tlačena in raztrgana slovenska zemlja ostala skupaj.«

Dobre volje smo se s hvaležnostjo razšle. Tudi kolegice, ki jim ni dano, da se osebno udeležijo srečanja, z veseljem in zanimanjem prejemajo pozornosti od predsednice upokojenih medicinskih sester pri DMSBZT Ljubljana Olge Koblar. Občutek, da niso pozabljene, jim dobro dene in se tudi prisrčno zahvaljujejo.





Strokovno društvo  
medicinskih sester, babic in  
in zdravstvenih tehnikov Celje

## Žička kartuzija in Stolpnik



Jana Petelinšek,  
članica DMSBZT Celje



Zadnjo soboto v marcu smo se člani pohodne skupine DMSBZT Celje skupaj s svojci in prijatelji odpravili na planinski pohod iz Žičke Kartuzije na Stolpnik. Tokrat nas je bilo 14.

Stolpnik je s 1012 m najvišji vrh Konjiške gore, pogorja, ki se razteza jugozahodno od Slovenskih Konjic. Na vrhu je 25 m visok razgledni stolp, s katerega ob lepi vidljivosti vidimo večji del Slovenije s Triglavom v ozadju. Sicer se nam odpre lep razgled na Celjsko kotlino, Pohorje, Boč in Paški Kozjak. Na vrh vodi vsaj deset poti, mi pa smo se odločili za pot iz Žičke kartuzije. Žička kartuzija je nekdanji samostan kartuzijanskega verskega reda v dolini svetega Janeza, v kraju Stare Slemene, v občini Slovenske Konjice. Ustanovljena je bila 1155. leta. Danes je Žička kartuzija kulturnozgodovinska znamenitost. Pri vhodu v Kartuzijo je gostišče Gastuž, ki velja za najstarejšo gostilno na Slovenskem.

Naš pohod se je začel v samem kompleksu Kartuzije strmo v hrib, kjer so se začele prve markacije in smerne table za Stolpnik. V prvem delu je bila pot gozdna, dokaj strma, v osrednjem delu pa se je vila med pašniki, travniki, mimo vikendov in domačij. Pri razpotju Trije križi smo se usmerili levo v smeri Grofovega štanta, od koder smo se usmerili strmo navzgor in po gozdni poti dosegli vrh Stolpnika. Nekateri smo se povzpeli še na 25 m visok stolp. Dan je bil prekrasen in razgledi nepozabni. Po kratkem počitku in malici iz nahrbtnika smo začeli sestopati v smeri Kamne gore, Sojeka in Starih Slemen. Po petih urah smo se krožno vrnili na izhodišče poti. Na kratko smo si ogledali kompleks Kartuzije in praktični prikaz lončarske obrti. Na pohodu smo ves čas upoštevali navodila in priporočila NIJZ. Pohod smo zaključili na terasi Gastuža, kjer smo strnili vtise prehojene poti in se predajali sončnim žarkom, ki jih ni manjkalo.

Še en lep dan smo preživel v naravi in kdo ve, kam nas pot zanese v aprilu, kjer se zopet začne naša pohodna žilica.

Udeleženci pohoda  
(Fotografija: Jana Petelinšek)





## Obravnava pacienta v covidni IT

Jernej Mori



Februarski strokovni klinični večer je bil posvečen obravnavi pacienta v covidni intenzivni terapiji. V zadnjih dveh letih, odkar traja covidna kriza, so te enote intenzivne terapije bile edino upanje življenjsko ogroženim pacientom, ki so zboleli za to boleznijo.

Zdravstveni delavci smo na trenutke delali, več kot znamo, hočemo in zmoremo. A vendar smo v teh težkih časih pridobili veliko dragocenega znanja ter izkušenj, stkali pa smo tudi nova prijateljstva. Lahko bi rekli, da nas je zdravstvene delavce ta kriza naredila boljše. Povezani v celoto so tako ta večer nova znanja in izkušnje predstavile medicinske sestre in fizioterapevt iz covidne intenzivne terapije.

Vlogo izvajalcev zdravstvene nege pri pronaciji kritično bolnega s covidom je predstavil Bine Halec, mag. zdr. nege, ki je v covidni intenzivni terapiji UKC Maribor od samega začetka njenega obstoja.

Pojasnili je vlogo medicinske sestre pri pronaciji – obračanju pacienta na trebuh, razložil je specifičen manever, s katerim dosežemo boljše oksigenacijo krvi.

Posebnosti hranjenja pri pacientih, obrnjenih na trebuh, po nazogastrični sondi je predstavil Jernej Mori, mag. zdr. nege. Enteralno hranjenje je prehranska podpora zdravljenja življenjsko ogroženih pacientov, ki jih zdravimo v enotah covidne intenzivne terapije. Še poseben izziv je hranjenje pacienta, obrnjenega na trebuh, po nazogastrični sondi. V kratki predstavitvi so bile prikazane posebnosti in pristopi k takšnemu načinu hranjenja.

Kako pomembna je vloga fizioterapije pri pacientih s covidom, nam je pojasnil Marcel Duh, diplomirani fizioterapevt iz covidne intenzivne terapije. V ospredju je bila predstavitev respiratorne fizioterapije, ki je usmerjena v preprečevanje zapletov pri dihanju, izboljšanje mehanike dihanja ter njen pomen za krepitev oslabilih dihalnih mišic.

Večer se je zaključil z ugotovitvijo, da so znanje in izkušnje, ki si jih delimo, v kriznih časih ključnega pomena za kakovostno zdravstveno nego.

**2) Vloga izvajalcev zdravstvene nege med pronacijo pacienta**

Univerzitetni klinični center Maribor



- 1. Splošna opomba
- 2. Za vsakega opozoriti različne stopnje (od 1. do 4. stopnje)
- 3. opozoriti v vsaki stopnji, vedno pri opozorilu na prvo stopnjo
- 4. prvo stopnjo prvo opozorilo (od 1. do 4. stopnje) prvo opozorilo na vsaki stopnji
- 5. prvo stopnjo prvo opozorilo (od 1. do 4. stopnje) prvo opozorilo na vsaki stopnji
- 6. prvo stopnjo prvo opozorilo (od 1. do 4. stopnje) prvo opozorilo na vsaki stopnji
- 7. prvo stopnjo prvo opozorilo (od 1. do 4. stopnje) prvo opozorilo na vsaki stopnji
- 8. prvo stopnjo prvo opozorilo (od 1. do 4. stopnje) prvo opozorilo na vsaki stopnji
- 9. prvo stopnjo prvo opozorilo (od 1. do 4. stopnje) prvo opozorilo na vsaki stopnji
- 10. prvo stopnjo prvo opozorilo (od 1. do 4. stopnje) prvo opozorilo na vsaki stopnji

Tukaj vnesite izraz za iskanje

Strokovni klinični večer v februarju

Zahrejni načrta

MD BH +8 BD

AVTOR: Jernej Mori

**POSEBNOSTI HRANJENJA PO NGS PRI PACIENTIH V PRONE POLOŽAJU**



Tukaj vnesite izraz za iskanje

Strokovni klinični večer v februarju

45:59

Zahrejni načrta

MD BH +8 BD

**ZAČETEK HRANJENJA**

CELIM PROJEKTI URNOSTI GLAVNE NEGE

Stopnja	1. stopnja	2. stopnja	3. stopnja	4. stopnja
1. stopnja	1. stopnja	2. stopnja	3. stopnja	4. stopnja
2. stopnja	1. stopnja	2. stopnja	3. stopnja	4. stopnja
3. stopnja	1. stopnja	2. stopnja	3. stopnja	4. stopnja
4. stopnja	1. stopnja	2. stopnja	3. stopnja	4. stopnja

KONTROLA REZONANČNA VOLIČNA DELOKA

Tukaj vnesite izraz za iskanje

Strokovni klinični večer v februarju

13:40

Zahrejni načrta

MD JM +8 BD

**Postopki**

- Terapevtski postaji (glede na RTD)
- Neinvazivna ventilacija (NIV)
- Diapirni manevri pljuč
- Manevri neinvazivna hiperinflacija pljuč (MHI/PHI)
- Aplikacija zbiralnega sistema
- Čiščenje starih post: sistemsko skeniranje, aspiracija, nosno-orofaringealna aspiracija, mehanična intubacija, ultrazvok prsnega koša

Tukaj vnesite izraz za iskanje

Strokovni klinični večer v februarju

17:20:44


Zahrejni načrta

MD +8 BD

**Lokomotorna fizioterapija**

Cilji

- Zgodnja mobilizacija in vertikalizacija
- Zmanjšati ali preprečiti komplikacije, ki nastanejo zaradi dolgega ležanja v postelji
- Izboljšati funkcionalnost in samostojnost pacientov pri opravljanju dnevskih opravil
- Ohranjanje in povečevanje moči skeletnih mišic
- Vzdrževanje gibljivosti sklepov in preprečevanje neželenih kontraktur
- Zmanjševanje atrofije skeletnih mišic



Tukaj vnesite izraz za iskanje

Med strokovnim izobraževanjem (Fotografije: Barbara Donik)



## 8. marec smo proslavili z odprtjem razstave Florence Nightingale v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja Dornava



Ivanka Limonšek in članice Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri DMSBZT Maribor



V mednarodnem letu medicinskih sester in babic je bila v prostorih Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT MB) od 12. maja 2020 do 8. septembra 2021 na ogled razstava ob 200-letnici rojstva Florence Nightingale (1820–1910).

Po predhodnih dogovorih in skrbni organizaciji je bila razstava 8. septembra 2021 predstavljena v razstavni hodnik Doma Danice Vogrinec Maribor, kjer si je bilo razstavo mogoče ogledati do 28. 2. 2022.

Na mednarodni praznik, 8. marec, dan žena pa je bilo svečano odprte prenesene razstave v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja v Dornavi (ZUDV Dornava).

V. d. direktorice zavoda Ivanka Limonšek je v otvoritvenem pozdravnem nagovoru spregovorila o pomembnosti dela Florence Nightingale za današnji čas in o izjemnem vplivu te britanske humanistke in medicinske sestre na utemeljevanje

položaja in znanja sodobne medicinske sestre. Poudarila je, da je zdravstvena nega še kako pomembna v zdravstvenih in socialnih zavodih, ki potrebujejo za izvajanje zdravstvene nege dobro izobražen negovalni kader.

V imenu DMSBZT MB je prisotne pozdravila predsednica društva Ksenija Pirš, ki je v svojem sporočilnem nagovoru prisotnim predstavila pomen delovanja članic Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege, ki delujejo v okviru DMSBZT Maribor. Delovno skupino sestavljajo: Marjeta Kokoš, predsednica, Milena Frankič, Tanja Glavič, izr. prof. dr. Jadranka Stričević in Silva Vuga, članice. Povedala je, da zgodovina sestrstva jasno govori, da je bila britanska humanistka, medicinska sestra Florence



Ivanka Limonšek, v. d. direktorice zavoda med nagovorom



Nightingale ustanoviteljica sodobnega sestrstva, zato je še kako pomembno, da je bila ta razstava pripravljena prav ob 200-letnici njenega rojstva kot spomin na to pionirsko medicinsko sestro »Flo«.

Poseben pomen in dodano vrednost k razstavi je dodal župan občine Dornava Janko Merc, ki je navzoče pozdravil in ob odprtju razstave čestital pogumu članic delovne skupine medicinskih sester za vložen trud pri pripravi razstavljenih slik, od katerih ima vsaka svoje sporočilo, in ZUDV Dornava, kjer so razstavo srčno sprejeli. Hkrati je tudi ponosno povedal, da je sodelovanje med občino in ZUDV Dornava izjemno.



Marjeta Kokoš, vodja delovne skupine med pozdravom

Kokoš. Razstava Florence Nightingale je pripravljena v štirih delih: prvi del predstavlja življenje Florence Nightingale, drugi del delo v Scutariju (Krimski vojna), tretji del njeno pisno delo, plakete, priznanja in nagrade, ki jih je prejela, in četrti del ogled muzeja v Londonu, ki osvetljuje življenje slavne britanske medicinske sestre. Poudarila je, kako pomembno je poznavanje dela Florence Nightingale, ki je sodelovala pri načrtovanju bolnišnic in napisala priročnik za medicinske sestre, ki je postal osnovno gradivo v Šoli za medicinske sestre in babice, ki so jo leta 1860 ustanovili v bolnišnici St. Thomas. V Londonu je nato ustanovila šolo in dom za medicinske sestre, kar pomeni začetek formalnega izobraževanja za ta poklic. Florence Nightingale je med vojno postala znana kot "dama s svetilko", saj je z njo ponoči preverjala počutje ranjenih britanskih vojakov.

Da je naše medsebojno sodelovanje izjemnega pomena, so z obiskom razstave potrdili tudi direktor Andraž Jakelj iz Psihiatrične bolnišnice Ormož in direktorica Anica Užmah ter pomočnica direktorice za zdravstveno nego mag. Natalija Gallnec iz Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča Ptuj.

O članicah Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri DMSBZT MB, ki so razstavo pripravile, pa je spregovorila vodja delovne skupine Marjeta

Prav je, da se vsem, ki v ZUDV Dornava nesebično skrbijo za svoje uporabnike, ob tej priložnosti zahvalimo za dosedanje delo in uporabnikom ter obiskovalcem zavoda zaželimo prijetne trenutke ob sprehodu skozi življenje in delo te "velike gospe" s svetilko.

Posebno zahvalo namenjamo gospe Andreji za njeno prijazno sodelovanje in obešanje slik v razstavnem hodniku.

Z odprtjem razstave Florence Nightingale v ZUDV Dornava smo se poklonili tudi mednarodnemu dnevu žena.



Med ogledom razstave

**Razstava bo v ZUDV Dornava odprta predvidoma do 31. 5. 2022. Vabljeni!**



## V upanju, da nam bo druženje spet naklonjeno



Milena Frankič



Po času, ki smo ga zaradi epidemije vsi preživeli zelo drugače, kot smo bili navajeni, bi se prav vsem prileglo brezskrbno preživljanje časa, ki je pred nami. V resnici pa bi najraje ta čas čim prej pozabili, saj nam je bilo oteženo vsakdanje življenje.

Vendar se optimistična predvidevanja nekaterih, da bo koronavirus s prihodom toplejšega vremena poniknil in se bo morda ponovno pojavil šele jeseni, niso uresničila. Naš vsakdan tako še vedno sooblikujejo priporočila NIJZ, mediji objavljajo novice o številu na novo okuženih in obolelih. A življenje teče dalje. Želja in upanje vseh nas je, da bi bilo letos veliko bolje in da bi lahko živeli svobodnejše, brez prepovedi in zapovedi ter omejevanj, kot smo jih bili deležni v minulih dveh letih. Pa vendar upokojene članice aktiva lahko ugotovljamo, da smo v tem »čudnem« času kljub vsemu uresničile nekatere cilje, ki smo jih načrtovale. Ne glede na nastalo situacijo nismo bile križem rok, temveč smo ostale povezane med seboj. Ob sproščanju ukrepov smo postopoma začele oživljati druženja v manjših skupinah. Začele smo telesno vadbo, saj ugotovljamo, da telovadimo zaradi boljšega počutja in koristi za zdravje. Prijetne občutke pa najdemo tudi v druženju po telesni vadbi. Klepet po vadbi nas motivira in smo prepričane, da nam pomaga pri vztrajnosti.

Zato vas, spoštovane upokojene članice, vabim, da se nam pridružite k telesni vadbi, da s to skrbimo za aktiven življenjski slog, saj nas sodoben način življenja vse bolj sili v telesno nedejavnost. Verjamem, da sami zmoremo veliko, skupaj pa zmoremo več.

Med druženjem  
(Fotografije: Milena Frankič)





Izr. prof. dr. Mateja Lorber,  
nova dekanica Univerze v Mariboru,  
Fakultete za zdravstvene vede



dr. Klavdija Čuček Trifkovič, Andreja Bjelan

*Na začetku letošnjega leta je rektor Univerze v Mariboru prof. dr. Zdravko Kačič imenoval izr. prof. dr. Matejo Lorber za dekanico Univerze v Mariboru, Fakultete za zdravstvene vede, in sicer za obdobje od 1. januarja 2022 do 31. decembra 2025.*

Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede (v nadaljevanju UM FZV) je tako doma kot tudi v svetu uveljavljena kot odlična izobraževalna in raziskovalna institucija, ki jo odlikujejo številni priznani domači in tuji visokošolski učitelji, raziskovalci, odlični študenti ter diplomanti. Tega se zaveda tudi nova dekanica izr. prof. dr. Mateja Lorber, ki je med drugim nosilka petih predmetov na študijskem programu 1. stopnje Zdravstvena nega, dveh predmetov na študijskem programu 2. stopnje Zdravstvena nega, enega predmeta na študijskem programu 2. stopnje Management v zdravstvu in socialnem varstvu in enega predmeta na študijskem programu 3. stopnje Zdravstvena nega.

Izr. prof. dr. Mateja Lorber se je v prvi vrsti za kandidaturo za dekanico UM FZV odločila zaradi pobude sodelavk in sodelavcev fakultete ter strokovnjakov in kolegov iz kliničnega okolja. Po njenih besedah je šlo pri odločitvi za kandidaturo za naslednji korak v njeni karieri, široko podporo kolegov pa je razumela kot spodbudo in potrditev svojega dolgoletnega uspešnega dela na fakulteti. Obenem je s tem sprejela tudi veliko odgovornost in izziv, saj je prevzela vodenje že dobro uveljavljene fakultete, ki se ponša s številnimi uspehi. Mednarodna prepoznavnost, visoka konkurenčnost in primerljivost z drugimi fakultetami so temelji, na katerih bo nova dekanica gradila vizijo UM FZV tudi v prihodnje.

V svojem programu je nova dekanica Mateja Lorber izhajala iz Strategije razvoja UM FZV za obdobje 2021–2030 in izkušenj, pridobljenih v času svoje akademske poti na fakulteti.

Kot enega izmed temeljnih ciljev v prihodnjih letih Mateja Lorber izpostavlja nadaljnje povezovanje znanstvenoraziskovalnega dela z okoljem in prakso ter povečanje znanstvene prepoznavnosti in citiranost zaposlenih in njihovih del. Ob tem poudarja tudi zadovoljstvo študentov in zaposlenih, ki je osnovnega pomena za dobro delovanje fakultete. Kljub vsesplošnemu problemu »bega možganov« si bo sama prizadevala za še tesnejše povezovanje s študenti, ki že med študijskim procesom z drugimi oblikami delovanja in zaposljivostjo predstavljajo njihov stalni stik s širšim okoljem. Zanimanje za študij na UM FZV je namreč iz leta v leto večje, študentje pa si tudi po končanem študiju in dobrih možnostih za zaposlitev želijo ostati del fakultete ter se vključevati kot mentorji naslednjim generacijam študentov. Nova dekanica Mateja Lorber si bo v prihodnje prizadevala tudi za zvišanje vpisnih mest, saj so potrebe po novih diplomantih zelo velike. S staranjem prebivalstva se bodo potrebe po primer-no izobraženem in usposobljenem kadru le še stopnjevale. Obenem bo nadaljevala aktivnosti za pridobitev akreditacije za že načrtovani univerzitetni študijski program 1. stopnje Babištvo.

Bibliografija Mateje Lorber zajema 518 bibliografskih enot, med katerimi so znanstveni članki (od tega 26 izvornih znanstvenih člankov), znanstveni in strokovni prispevki na konferencah,

poglavja v znanstvenih monografijah, predavanja v tujini, delo s tujimi študenti, recenzije, mentorstva in druga gradiva. Sodeluje v številnih domačih in mednarodnih projektih ter je prejemnica mnogih priznanj. Med drugim je prejela bronasto priznanje UM FZV za dosežke in zasluge na pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu leta 2014, najvišje priznanje (zlati znak) Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije za uspešno delo in prispevek k izvajanju programov na področju zdravstvene nege leta 2016, nagrado za znanstvenoraziskovalno, umetniško in izobraževalno delo za izjemne uspehe, dosežke in zasluge rektorja Univerze v Mariboru leta 2017, zlato priznanje UM FZV za dosežke in zasluge na pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu leta 2017 ter priznanje za zelo vidne uspehe, dosežke in zasluge pri izobraževalnem delu leta 2021.

*Čestitka*

*Novi koraki po znanih in novih poteh ...*

*"Najboljša pot vodi zmeraj naprej."*

*Helen Keller*

Spoštovana izr. prof. dr. Mateja Lorber,  
iskrene čestitke ob izvolitvi.

V vlogi dekanice Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru vam želimo vse dobro in uspešno delo za nadaljnji razvoj izobraževanja na področju zdravstvene in babiške nege v mariborski regiji, v slovenskem in mednarodnem okolju.

Z željo po nadaljnjem sodelovanju se zahvaljujemo za dosedanje vezi in povezanost z Društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor dosedanji dekanici, Prof. Dr (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske) Majdi Pajnkihar ter vsem sodelavkam in sodelavcem fakultete.

*V imenu Društva medicinskih sester, babic  
in zdravstvenih tehnikov Maribor  
Ksenija Pirš, predsednica*



CENTER ZA VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE IN KARIERNO SVETOVANJE

## XII. STIKI ZDRAVSTVENE NEGE

Častni pokrovitelj



ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE -  
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER,  
BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Pokrovitelj



Strokovno društvo  
medicinskih sester, babic in  
in zdravstvenih tehnikov Celje

SIMPOZIJ Z MEDNARODNO UDELEŽBO

# Zagotavljanje in izboljševanje kakovostne in varne zdravstvene obravnave – realnost ali iluzija?

Simpozij bo potekal v **četrtek, 26. 5. 2022**, z začetkom ob **9.30** na **Visoki zdravstveni šoli v Celju**, v predavalnici A.

### Splošne informacije

Simpozij je v postopku vrednotenja za pridobitev licenčnih točk na Zdravniški zbornici Slovenije in na Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezi strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Kotizacija znaša **100 EUR**.

Na simpozij se je treba prijaviti z e-prijavnico, ki je dostopna na povezavi: <https://forms.gle/NUu1JtNuYBCesqrc9>.

Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest oz. najkasneje **do 21. 5. 2022**. Število mest je omejeno. **Odjave upoštevamo do pet dni pred simpozijem**. Po tem roku odjav ne upoštevamo več in obračunamo vrednost kotizacije.

**Predsednica programsko-organizacijskega odbora:**

doc. dr. Tamara Štemberger Kolnik

Organizator si pridružuje pravico do manjših sprememb v programu. Predavanja tujih predavateljev bodo potekala predvidoma na daljavo v angleškem jeziku.

### *Programsko-organizacijski odbor:*

*doc. dr. Tamara Štemberger Kolnik, izr. prof. dr. Bojana Filej, doc. dr. Boris Miha Kaučič, Andreja Ljubič, izr. prof. dr. Gorazd Voga, viš. pred. mag. Darja Plank, viš. pred. mag. Andreja Hrovat Bukovšek, Katja Esih, Alenka Presker Planko, Mihaela Pinter Rojc*

**Dodatne informacije** – VZŠCE, Center za vseživljenjsko izobraževanje in kariero svetovanje, tel.: 03 428 79 00 ali po e-pošti: [ivis@vzsce.si](mailto:ivis@vzsce.si)

**Vljudno vabljeni!**

**Dekan:**

izr. prof. dr. Gorazd Voga



## PROGRAM SIMPOZIJA

9.00–9.30 Registracija udeležencev (avla VZŠCE)

### Vzroki in posledice neizvajanja zdravstvene obravnave

Moderatorja: izr. prof. dr. Bojana Filej in izr. prof. dr. Gorazd Voga

9.30–9.45 Otvoritev simpozija in uvodni nagovori  
izr. prof. dr. Gorazd Voga, dekan Visoke  
zdravstvene šole v Celju

9.45–10.05 Ključne ugotovitve projekta RANCARE: Kam  
usmeriti razvoj (preoblikovanje) zdravstvene  
nege?  
*prof. dr. Olga Riklikiene, Lithuanian University of  
Health Sciences, Litva*

10.05–10.25 Neizvedena zdravstvena nega: rezultati  
slovenske pilotne raziskave  
*izr. prof. dr. Bojana Filej, doc. dr. Boris Miha  
Kaučič, doc. dr. Tamara Štemberger Kolnik,  
Visoka zdravstvena šola v Celju, Andreja Ljubič,  
Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije*

10.25–10.45 Neizvedena zdravstvena obravnava zaradi  
napake in kršitve opustitve  
*izr. prof. dr. Andrej Robida*

10.45–11.05 Nedostatna zdravstvena nega kao ključna  
odrednica kvalitete  
*Branka Rimac, Klinički bolnišnički centar Zagreb,  
Hrvatska*

11.05–11.25 Pomen managementa zdravstvene nege z  
vidika neizvedene zdravstvene nege na vseh  
ravneh zdravstvenega varstva – primer Irske  
*Rachel Kenna, Government of Ireland, Department  
of Health, Irska*

11.25–11.40 Razprava

11.40–12.05 Odmor

### Vpliv epidemije na (ne)izvajanje zdravstvene obravnave

Moderatorja: viš. pred. mag. Andreja Hrovat Bukovšek in Andreja Ljubič

12.05–12.25 Zdravstvena obravnava pred epidemijo in v  
času epidemije: Kaj nas čaka v prihodnosti?  
*pred. mag. Franc Vindišar, Ministrstvo za  
zdravje Republike Slovenije*

12.25–12.45 Vpliv epidemije na (ne)izvajanje preventivne  
dejavnosti v primarnem zdravstvenem  
varstvu  
*asist. Sanja Vrbovšek, Nacionalni inštitut za  
javno zdravje, viš. pred. Nataša Vidnar, Zdravstveni  
dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Zbornica – Zveza,  
Sekcija medicinskih sester v promociji zdravja in  
zdravstveni vzgoji*

12.45–13.05 Vpliv epidemije na (ne)izvajanje storitev v  
bolnišničnem okolju

*doc. dr. Milena Kramar Zupan, Splošna  
bolnišnica Novo mesto*

13.05–13.25 Izkušnje zastopnika pacientovih pravic o  
dostopnosti do zdravstvene obravnave z  
vidika pacienta

*Cvetka Jurak, Nacionalni inštitut za javno  
zdravje, Območna enota Celje*

13.25–13.45 Izzivi financiranja zdravstvene oskrbe v času  
epidemije

*doc. dr. Tatjana Makar, Zavod za zdravstveno  
zavarovanje Slovenije*

13.45–14.00 Razprava

14.00–14.30 Odmor

### Medpoklicno sodelovanje kot oblika zaveznitva: paradigma nadaljnega razvoja

Moderatorja: doc. dr. Tamara Štemberger Kolnik in doc. dr. Boris  
Miha Kaučič

14.30–14.50 Smo pametnejši in močnejši, če delamo  
skupaj?

*doc. dr. Tamara Štemberger Kolnik, Visoka  
zdravstvena šola v Celju, Andreja Ljubič,  
Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije*

14.50–15.10 Sodelujemo ali le kritiziramo? Nevroznanosti  
v medpoklicni oskrbi pacienta

*Vida Žabot*

15.10–15.25 Medpoklicno sodelovanje v luči v pacienta  
usmerjenih zdravstvenih obravnav: vidik  
Zdravniške zbornice Slovenije

*prof. dr. Bojana Beovič, Zdravniška zbornica  
Slovenije*

15.25–15.40 Medpoklicno sodelovanje v luči v pacienta  
usmerjenih zdravstvenih obravnav: vidik  
Zbornice zdravstvene in babiške nege  
Slovenije

*Monika Ažman, Zbornica zdravstvene in  
babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih  
društev medicinskih sester, babic in  
zdravstvenih tehnikov Slovenije*

15.40–16.00 K pacientu usmerjena obravnava – preidimo  
od besed k dejanjem

*izr. prof. dr. Bojana Filej, Visoka zdravstvena  
šola v Celju*

16.00–16.15 Razprava in zaključek simpozija



## IN MEMORIAM

*Mira Jazbinšek*

(1926 – 2022)

\*

*Ko umre človek, ki smo ga spoštovali in imeli radi, postane svet za senco temnejši. Potem odkrijemo svetle strani in spomine, ki nam jih je zapustil.*

*Mira Jazbinšek, dolgoletna ravnateljica na Srednji zdravstveni šoli Jesenice, je pustila velik pečat. Prizadevala si je za izobraževanje dobrega zdravstvenega kadra na šoli in v širšem prostoru.*

*Vedeli smo za njeno težko mladost, čeprav o tem ni veliko govorila. Bila je v koncentracijskem taborišču v Ravensbrücku, po vojni je bila mobilizirana v Črno goro in Bosno, kjer je skrbela za vojne sirote in delala kot zdravstvena delavka. Ob vrnitvi v Ljubljano je postala glavna sestra na Zavodu za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani.*

*Bili smo majhen kolektiv; pri izobraževanju strokovnih znanj so nam pomagali zdravniki Splošne bolnišnice Jesenice, pri splošnoizobraževalnih vsebinah pa profesorji jeseniške gimnazije. Z zadovoljstvom in vso predanostjo smo skupaj z ravnateljico Miro vlagali skrb in napor v izobraževanje zdravstvenega kadra, ki jim je pomemben predvsem in še posebej bolnik.*

*Med nami je bilo vedno prijetno in prijateljsko vzdušje. Vedeli smo, da lahko potrkammo na njena vrata. Bila je stroga, pravična, vedno pripravljena na pogovor. Rojstne dneve in druge obletnice smo praznovali skupaj. Ko je bila že v pokoju, je na naših občasnih srečanjih vedno rekla: »Moja dekleta, kako lepo, da se razumemo in da smo skupaj.«*



*Vedno se je bomo spominjale z mislimi Neže Maurer:*

*Naj jim ostanem v spominu kot potok,  
ki odžeja in pomirja z žuboreco pesmijo.*

*Sodelavke Zdravstvene šole Jesenice*

# Naj dijak Slovenije prihaja iz Zagorja



Jožica Jelen Jurič, Domen Drobež

**V začetku februarja je v veliki dvorani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport potekala prireditev Naj dijak/dijakinja, ki jo je organizirala Dijaška organizacija Slovenije.**

Namen projekta je izbrati aktivne dijake, ki so uspešni ne samo na učnem področju, ampak se v prostem času ukvarjajo tudi z različnimi obšolskimi dejavnostmi. Naj dijak Slovenije je postal Domen Drobež, ki obiskuje 4. letnik Srednje šole Zagorje, program zdravstvena nega. Domen je odličen dijak, vedno pripravljen sodelovati v različnih projektih tako v šoli kot svojem prostem času. Je odličen glasbenik, prostovoljen gasilec, humanitariec, športnik, ambasador trajnostnega razvoja, ljubiteljski krosist, uspešen član ekipe Prve pomoči Zagorje. Domen je lahko vzor številnim mladim.

V nadaljevanju sledi Domnova predstavitev, kako mu uspe biti uspešen v šoli in hkrati kakovostno in uspešno preživljati prosti čas.

Sem Domen Drobež, star 18 let in sem bil izbran za naj dijaka Slovenije za šolsko leto 2020/2021.

Z natečajem za naj dijaka Slovenije sta me seznanili razredničarka in svetovalna delavka Srednje šole Zagorje, ki jo obiskujem. Obiskujem program zdravstvena nega in sem dijak 4. letnika. Po predlogu šole sem moral prijavnici za naj dijaka priložiti vsa dokazila (priznanja, sodelovanja, udeležbe ...). Na natečaju je sodelovalo več kot 50 dijakov iz vse Slovenije, sam sem dosegel največ točk in tako prejel naziv naj dijak Slovenije za šolsko leto 2020/2021. Natečaj organizira Dijaška organizacija Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport.

Ob novici, da sem izbran za naj dijaka Slovenije, sem bil zelo presenečen, saj se pred tem nisem zavedal, kolikšno težo imajo vsa moja sodelovanja, tekmovanja in udeleževanja. K mojim uspehom imata nedvomno delno zaslugo tudi starša, ki me spodbujata, spremljata, bodrita, mi psihično svetujeta pred tekmovanji ter me finančno podpirata, zato sem jima zelo hvaležen.

Prihajam iz Čolnišč, vasi nad Zagorjem ob Savi. Imam še dve mlajši sestri, ki obiskujeta osnovno šolo. V prostem času se ukvarjam z igranjem diatonične harmonike, ki jo igram že 12 let. V zadnjih dveh letih se učim igranja harmonike v zasebnem glasbenem centru Falant, pred tem pa sta me poučevala Brane Klavžar in Nejc Žepič. V zadnjih mesecih sem začel svoje znanje igranja na diatonično harmoniko deliti oz. prenašati na druge. Obiskujem Glasbeno šolo Zagorje, kjer se učim solo petja, pred tem pa sem zaključil nižjo izobrazbo nauka o glasbi. Treniram olimpijsko disciplino tekvondo v klubu borilnih veščin Pon do Kwan Zagorje ob Savi. Ker imam rad adrenalin, ljubiteljsko vozim motokros. Sem član Prostovoljnega gasilskega društva Čolnišče, kjer aktivno sodelujem že od šestega leta. V gasilskem društvu

sem v letu 2021 opravil izpit za gasilca pripravnika, v kratkem pa me čaka še usposabljanje za operativnega gasilca, kar pomeni, da bom lahko na intervencijah sodeloval brez mentorja. Seveda bom, ko opravi izpit za operativnega gasilca, šel na dodatna izobraževanja za pridobitev raznih tehničnih specializacij. Sem prostovoljec Rdečega križa Slovenije, Območnega združenja Zagorje ob Savi, kjer sem član ekipe prve pomoči, s katero na tekmovanjih dosegamo odlične rezultate. V RK OZ Zagorje ob Savi aktivno sodelujem že od 8. razreda osnovne šole, kjer se je vse skupaj začelo, saj mi je bilo slednje zelo navdihujoče. V okviru RK OZ Zagorje ob Savi sem opravil tudi tečaj za bolničarja. V prostem času rad kolesarim, hodim v hribe, smučam, sem inštruktor v pustolovskem parku GEOSS itd.

Že kot majhen sem rad spremljal poklice, kot so gasilci, policisti, reševalci ..., kjer se vedno nekaj »dogaja« oz. sta prisotna adrenalin in pomoč ljudem v stiski. Ko je v osnovni šoli prišlo do odločitve, kam naprej v srednjo šolo, sem se odločil za Srednjo šolo Zagorje, program zdravstvena nega, saj rad pomagam ljudem, želim, da se »vedno nekaj dogaja«, hkrati pa je šola blizu mojega doma. Naj pa poudarim, da sem vesel, da sem se odločil za ta poklic in Srednjo šolo Zagorje, saj gre za manjšo šolo, ki nudi pomoč dijakom, če je treba, profesorji pa so prijazni in vedno pripravljeni prisluhni. Po končani srednji šoli imam namen šolanje nadaljevati na zdravstveni fakulteti.

Glede na usklajevanje vseh mojih aktivnosti so nujni doslednost, organiziranost in red. Včasih me ni doma po cel dan – zjutraj sem v šoli, popoldne pa imam obšolske obveznosti, zato se zgodi, da kakšen dan preidem domov šele pozno zvečer, vendar mi ni žal niti minute, ki jo vložim v vse svoje aktivnosti.

Za zaključek naj le dodam, da je možno doseči vse, včasih so potrebna odrekanja prostega časa in časovna usklajevanja, vendar se da – kjer je volja, je pot.



Na podelitvi priznanja za naj dijaka ministrica za šolstvo dr. Simona Kustec in Domen Drobež

Domen Drobež s sošolkama in članicama ekipe prve pomoči

(Fotografije: osebni arhiv)



## Kako zeleni so naši pašniki?



Jože Lavrinec

*Zavedanje o vlogi prehrane na človekovo zdravje se je v zadnjih sto letih močno spremenilo. Medtem ko so naši pradedki gledali na svoje krožnike večinoma skozi prizmo nasitnosti, so naše babice že vedele, da je poleg zadosti kalorij treba poskrbeti tudi za beljakovine, vitamine, železo in kalcij.*

Zavedanje o vlogi prehrane na človekovo zdravje se je v zadnjih sto letih močno spremenilo. Medtem ko so naši pradedki gledali na svoje krožnike večinoma skozi prizmo nasitnosti, so naše babice že vedele, da je poleg zadosti kalorij treba poskrbeti tudi za beljakovine, vitamine, železo in kalcij. Sledila so obdobja učenja, kako poskrbeti za srčno-žilno zdravje, pa kako preprečiti sladkorno bolezen in rakasta obolenja. Računalniki in z njimi internetne povezave so pripeljale številne raziskave do domačega fotelja, žal se sočasno nismo najbolj uspešno naučili ločevati zrnja od plev. Zato niso redki, ki poskušajo svoje zdravje ohranjati s stradanjem, drugi z izločanjem celih skupin živil iz svoje prehrane, tretji z demonizacijo posameznih hranil in četrti z bizarnimi prehranskimi praksami. Ironično je, da večina misli, da se prehranjujejo zdravo! Medtem ko se prebivalci razvitega sveta kopljejo v navidezem obilju, se nerazviti svet še vedno otepa s pomanjkanjem, kar je posledica neustrezne razporeditve pridelane hrane. Toda to se že jutri lahko spremeni. Globalno onesnaženje, siromašenje obdelovalne površine, izginjanje biotske pestrosti, podnebne spremembe že danes ovirajo zadostno pridelavo kakovostne hrane in kaj lahko se zgodi, da se bodo naši pravniki morali spet ukvarjati z zadostnim vnosom energije, ker bo hrane globalno primanjkovalo. Slike so temačne, a dokaj verjetne, če globalno ne spremenimo odnosa do hrane.

Opozorila so premalo, potrebna je akcija. Toda kakšna? Sodobni človek zelo nerad spreminja svoje navade. Še posebej, če ima ob tem občutek, da so mu kratene pravice. Poleg tega je sodobni človek vaje na pestro ponudbo hrane, na delno ali celo povsem predpripravljeno hrano in se običajno rad razvaja s polnimi okusi sladkega, slanega in mastnega. A je tudi obremenjen s svojim videzom ter močno skrbi za svoje zdravje. Ne nujno pametno in ne nujno uspešno!

Svet se nenehno srečuje s krizami: političnimi, vojaškimi, zdravstvenimi ... Vse to se odraža tudi na prehranskem področju. In prehrana je eden najpomembnejših dejavnikov. Od prehrane ni odvisna le prehranjenost ter zdravstveno stanje tako posameznika kakor celotne družbe, temveč vpliva tudi na ekosistem celotnega planeta in preko tega ponovno na kakovost življenja vseh prebivalcev Zemlje. Za zdaj svetovni

produkciji kalorij še vedno uspeva loviti korak s potrebami naraščajočega števila prebivalstva. A kaj ko se človeštvu vedno nekako zalomi pri pravični razdelitvi hrane in zato 820 milijonov ljudi zaužije premalo energije. Žal je še mnogo več takih, ki uživajo hranilno neustrezno prehrano oz. se celo prenajedajo. Obstajajo podatki, ob katerih bi se morali zgroziti. Nezdavo prehranjevanje, ki ga priznamo ali ne, je večji dejavnik tveganja za razvoj številnih kroničnih obolenj ter prezgodnje smrti kakor nezdrave spolne navade, zloraba nikotina, alkohola ter mamil skupaj.

**Ko pridelavi hrane s pomočjo intenzivnega kmetijstva (čim več pridelane hrane, na čim bolj obdelani zemlji s pomočjo visokega vnosa vode, gnojil, zaščitnih sredstev ter mehanizacije) svoje doda še ogromna potrošnja energentov in druge kemije pri transportu in predelavi, se ekološka enačba ne izide. Zato so spremembe nujne!**

Splošno uveljavljeno pravilo, da mora biti pridelava in predelava hrane ekonomsko uspešna pač terja svoj neljubi davek. Tega seveda plača narava, prej ali slej. Vedno bolj osiromašena polja s prevladujočo monokulturo počasi siromašijo ekosistem. Ko pridelavi hrane s pomočjo intenzivnega kmetijstva (čim več pridelane hrane, na čim bolj obdelani zemlji s pomočjo visokega vnosa vode, gnojil, zaščitnih sredstev ter mehanizacije) svoje doda še ogromna potrošnja energentov in druge kemije pri transportu in predelavi, se ekološka enačba ne izide. Zato so spremembe nujne!

Razmišljajoči se človek bo takoj sprožil dilemo, kaj spreminiti in kako, da prepreči črni scenarij. Vendar se ob sleherni ideji takoj porodi na stotine dilem. Na srečo se nam pri iskanju odgovora ni treba podati na brezpotje. In to samo zato, ker so smernice že napisane.

V okviru EAT-Lancet komisije se je zbralo 37 vodilnih znanstvenikov iz 16 držav. Umi različnih usmeritev (zdravje človeka, agrikultura, politične znanosti, sociologija, ekologija) so v skupnem iskanju določevali globalne cilje s področja uravnotežene zdrave prehrane ter naravi prijazne pridelave hrane. Čeprav velike delovne skupine običajno niso ravno uspešne, saj so praviloma le same sebi namen, je bila ta skupina neverjetno uspešna. Leta 2019 so izdali skoraj 500 strani obsežno poročilo z naslovom »Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems« ter ga prepustili zainteresirani javnosti v uporabo. Dokument je odlično gradivo tako za odločevalce na nacionalni kakor lokalni ravni, a tudi odlična usmeritev za kmetijske pospeševalce ter vzgojitelje zdravega prehranjevanja.



Poti za doseganje energijsko in hranilno zadostne količine hrane za večino populacije ob sočasno čim manjši ekološki obremenitvi je sicer več, a ena vodi ravno ob uvajanju-učenju-pospeševanju ustrezne variante »zdrave in uravnotežene prehrane«. Medinska sestra, ki je na eni strani zagovornica pacientovih pravic ter sočasno »učiteljica zdravega življenja«, je prva, ki bi jo zato moral ta dokument podrobneje zanimati.

Njihov opis zdrave prehrane je sicer specifičen, a kljub vsemu zveni nekam znano: »Zdravo prehranjevanje zagotavlja optimalen energijski vnos in temelji na pestri paleti živil

rastlinskega porekla, obogateni z malo živil živalskega porekla, ter daje prednost maščobam z nenasičenimi maščobnimi kislinami pred nasičenimi. Močno se omeji uživanje prečiščenih žit, industrijsko predelane hrane ter enostavnih sladkorjev.« Le kdo se ne bi strinjal, da te trditve ne zvenijo zelo splošno in nič kaj prepričljivo?

Da se ne bi kdo po nepotrebem razburjal, je v dokumentu naveden tudi statistično idealiziran prehranski načrt za energijsko vrednost 2500 kalorij, kar pomeni, da je primeren za večino telesno aktivne odrasle populacije.

Prehranska skupina	Priporočena količina v gramih dnevno	Dovoljen razpon v gramih	energija
Polnozrnata živila (riž, pšenica, koruza, ječmen ...)	232	0	811
Škrobnata zelenjava (krompir, sladki krompir)	50	0–100	39
Zelenjava (vse vrste)	300	200–600	78
Sadje (vse vrste)	200	100–300	126
Mleko in fermentirano mleko ... (polnomastno)	250	0–500	153
Beljakovinska živila:			
govedina, svinjina, jagnjetina	14	0–28	30
perutnina	29	0–58	62
jajce	13	0–25	19
ribe	28	0–100	40
stročnice	75	0–100	284
oreški	50	0–75	291
Dodane maščobe:			
nenasičena olja	40	20–80	354
nasičena olja	11,8	0–11,8	96
Dodani sladkorji (vse vrste, tudi med)	31	0–31	120
Znanstveno utemeljen prehranski načrt planetarne zdrave prehrane za prehranski vnos 2500 kcal			

Vir: *EAT-Lancet commission, 2019. Food in the Anthropocene: the EAT–Lancet Commission on healthy diets from sustainable food systems». Summary report*

Suhoparna preglednica je samo suhoparna preglednica, naj jo obrnemo kakor koli že. Večina ljudi lahko ure in ure strmi vanjo, a je še vedno ne bo znala spremeniti v praktične napotke. Mogoče bi bile odločitve malce lažje, če bi ob preglednici pomislili še na nacionalne prehranske navade. A vseeno poskusimo pripraviti osnovne napotke oziroma prevesti preglednico v bolj razumljiv jezik:

1. Ker večina Slovencev, tako kakor tudi večina Evropejcev, zelo rada poseže po konkretnih porcijah mesa in mesnih izdelkov, je prvo pravilo nekdlko bolj bdeče ter gre težje v ušesa. »Glavna beljakovinskih virov v dnevni prehrani naj bodo živila iz rastlinskega sveta (stročnice, oreščki in semenje)! Med tednom lahko posežemo po manjši količini rib in alternativnih virov omega-3 maščobnih kislin. Vse skupaj dopolnimo z malo rdečega mesa (14 g/dnevno), perutninskega mesa (29 g/dnevno) in jajc (13 g/dnevno).

1a. Po možnosti povsem opustimo uživanje mesnih izdelkov.

1b. Zaradi boljšega občutka in lažjega pripravljanja obrokov lahko večkrat tedensko načrtujemo brezmesne broke ter imamo samo »en« mesni obrok (98 g), dva perutninska obroka (po 100 g) ter en ribji obrok (196 g) tedensko.

2. Dnevno zaužijemo povprečno po 500 g zelenjave in sadja. V to količino ni vključena škrobata zelenjava. Le-ta je na jedilniku občasno s povprečno količino 50 g dnevno.

3. Maščobe, ki jih potrebujemo za kuhanje in zabelo, naj bodo rastlinska olja z visokim deležem nenasičenih maščobnih kislin ter brez delno hidrogeniranih rastlinskih olj. Za dopolnitev lahko uporabimo še največ 12 g rastlinskih olj s pretežno nasičenimi maščobnimi kislinami (npr.: palmino, kokosovo).

4. Glavni vir ogljikovih hidratov naj bodo polnozrnata žita ter zelo malo dodanih enostavnih sladkorjev (do 31 g/dan).

4a. Primerna dnevna količina polnozrnatih žit (pšenica, riž, ječmen, koruza, rž ...) znaša 232 g na osebo. To naj bi zaužili v obliki kaše ali drobljencev, lahko pa tudi v obliki kruha, ki je spečen iz omenjene količine polnozrnatih moke.

4b. Vse skupaj dopolnimo še z majhno količino gomoljaste (škrobne) zelenjave. Priporočena količina krompirja je za povprečnega Slovenca smešno majhna in znaša povprečno 50 g dnevno.

5. Mleko je kljub vsemu še vedno pomemben vir kalcija. Planetarna zdrava prehrana naj bi vključevala povprečno po 250 ml mleka ali fermentiranega mleka dnevno. Lahko pa tudi nadomestimo z ustrežno količino mlečnih izdelkov (s 30 g sira ali 50 g skute).

Kako bomo prišli do splošnega izvajanja planetarne zdrave prehrane, je danes težko napovedati. Vseeno niso ravno redki, ki že danes poskušajo tako živeti in se prehranjevati.

Seveda je to le ena pot, mogoče tista, ki jo bo najtežje promovirati in dosegati. Druge so znane: zmanjševanje količin zavržene hrane ter počasno povečevanje pridelave hrane na okolju prijazen način.

## OBVESTILO

*Če ne želite prejemati Utripa v papirni obliki, ker ga prebirate preko spletne strani Zbornice – Zveze, nam to sporočite na e-naslov:*

*[clanarina@zbornica-zveza.si](mailto:clanarina@zbornica-zveza.si)*

*Uredništvo*

**Drage članice in člani!**  
**Sodelujte v nagradni igri Zbornice - Zveze**  
**s koronsko zgodbo, izkušnjo s cepilnega**  
**mesta, izvirnim motom, sliko ali opisom**  
**dogodka v vaši delovni sredini in dobili**  
**boste majico SKUPAJ ZMOREMO!**



Vaš prispevek pričakujemo na e – naslovu: [splet@zbornica-zveza.si](mailto:splet@zbornica-zveza.si)

V naslednji številki bomo objavili najbolj izvirne zgodbe.

*Malo preden mi je poteklo potrdilo o prebolevnosti covid-19, sem se šla cepiti s prvo dozo Pfizerjevega cepiva. Seveda sem se šla cepiti v svojem kraju, v svoji domači ZD Vrhnika. Na vratih zdravstvenega doma je bila gneča. Ljudje so čakali na cepljenje. Ustavila me je neka starejša gospa in me spraševala, zakaj sem se odločila za cepljenje. Iz prve sem ji odgovorila, da zato, ker sem imela možnost videti, kako hudo bolni so ljudje, ki so se okužili z virusom. Imela sem možnost videti situacijo v okviru Ljubljanske fakultete. Klinične vaje. Gospa se mi je rahlo nasmehnila in mi povedala, da je njen mož preminil zaradi okužbe s koronavirusom in da je danes prišla na poživitevni odmerek. Zmajala je z glavo in rekla, da nikoli v življenju ni nikomur želela ničesar slabega in da bi se ji zdelo pošteno, da tudi drugi ne bi želeli slabo komu drugemu, da naj se grejo cepiti.*

*Za vedno mi bo gospa ostala v lepem spominu.*

*Vse pohvale pa tudi osebju ZD Vrhnika.*

*Lep pozdrav  
Gerjolj Anita*

## Izkušnja s hitrimi brisi

Evo, v domu starejših imamo na voljo hitre teste, ki so lahko pakirani posamično ali v kompletu po 25 kosov.

Sodelavka je odprla škatlo, kjer je bilo več brisov in z vrha vzela prvo testno palčko, ki je bila zavita v sivi ovojnini.

Naredila je test, ki je pokazal: POZITIVNO!

Cela štala: »Ajde Fatima, hitro pojdi domov pozitivna si, bejž, da ne boš še koga okužila.«

Pa reče: »Mah, ne nisem, ne verjamem ... se bom še enkrat testirala.«

Naslednja dva testa se obarvata negativno, ampak ona gre vseeno domov.

Naslednji dan se preko osebne zdravnice naroči na PCR testiranje, jaz pa jo pokličem po telefonu, saj sem imela čuden občutek. Kako je lahko zdrava punca pozitivna? Tukaj nekaj ni v redu.

In jo vprašam: »Fatima, a si se mogoče testirala s testom v sivi ovojnini? Ker je tester za pozitiven in tester za negativen bris?«

In ona se zasmije: »Haha, jaa, hahaha, res sem se s testom iz sive ovojnine, sem mislila, da je tako pakirano.«

No, pripadala sta ji dva prosta dneva, smeh na ta incident, predvsem pa čudovit spomin ...

Tina Koprivc



Naja Glavinac, 8 let





## Motoristi in motoristke zdravstvene in babiške nege, vljudno vas vabimo na 1. srečanje motoristov!

**Kje?** Na poligonu Tezno pri Mariboru

**Kdaj?** Sobota: 21. 5. 2022

### Kaj bomo delali?

- 9.00 - 10.00 Registracija udeležencev
- 10.00 - 10.15 Pozdravni nagovor in osnovne informacije o poteku dogajanja
- 10.30 - 11.30 Vaje varne vožnje z inštruktorji (prva skupina) in delavnica PP (prva pomoč) – motorist motoristu (druga skupina)
- 11.45 - 12.45 Vaje varne vožnje z inštruktorji (druga skupina), delavnica PP (prva pomoč) – motorist motoristu (prva skupina)
- 12.45 - 14.00 Čas za malico in izmenjavo izkušenj
- 14.00 - 15.00 Panoramska vožnja
- 15.15 - 15.30 Zaključek in slovo

---

Verjamemo, da nam bo dan ob varni vožnji najprej na poligonu in na koncu še na panoramski vožnji prehitro minil, predvsem pa bomo pod strogim očesom inštruktorjev spoznavali kaj novega in z udeležbo na 1. srečanju motoristov naredili še več za svojo varnost v cestnem prometu.

---

Veselimo se delovnega srečanja oz. »osvežitvenega« trenin- ga varne vožnje z vami.

Prijave zbiramo do 10. maja 2022, in sicer se prijavite po e-prijavnici na spletni strani Zbornice – Zveze.

Vaja varne vožnje je brezplačna.

Monika Ažman, predsednica Zbornice – Zveze v sodelovanju z delovno ekipo

*P. s.: Pogoji za udeležbo je lastni motor, spremlja vas lahko sopotnik.*





										UTRIP	OKRAS IZ SPIRAL ZAVITIH CRT	NEKD. ROM. PRED. SEDNIK (ION)	GEOMET. TELO IZ KROGA IN PLAGSA	SLAVKO IVANČIČ	IGRALEC GUINNESS	STRUPENO IGLASTO DREVO
										VOLKS-WAGNOV MODEL	3					
										OTOCJE MED SEVERNO IN JUŽNO AMERIČKO						
										STEVILLO Z DVEMA NCLAMA				EDVARD STANIČ PSATELJ SAMO-KOVLJA		
										IGRALKA AVBELJ IN PEVKA SVETE					4	
										PEVKA ERBUS				ZGODOVINAR PRUJEVC	TROPSKA RASTLINA, MANJSKA KONOPLJA	
										KUBANSKI PEVEC (ION)						
										KAMEN STAVLEC MIRILEC MIKRO RAZDMEJ			TRETIJA POTENČKA STEVILA SLONOV ČEKAN		10	
AVTOR: KODOR MESA ČRKE	POJAVLJANJE TVOROV PO TELESU	SISTEM, KI KAZE RESODNANCO	BREZBOZNIK	IMPRESIJA	KRAJ PRI ZADRU	SMUKARSKO SREDIŠČE V SVICI	RAZLIČNI ČRKI S STRESICO	NEKD. ANGLOSKI PREMIER NEM. AS-TRONOM				STEFAN ADAMIČ NEKD. FIN. MINISTER (DUSAN)				
IZJITNA TRAVNISKA GOBA			12					1			2					
MANJSI VENTIL										PRIHVALILEC VISA ALI KRKA	PESNIKA MUSEE TARIEK COLN NA VESLA		11			
VELIKA OST, KONICA				5			PAST (NAREČNI) BIJAGALNIŠKI ZTIBEK					SAMICA TRMASTE TOVORNE ZVALI	PASMA PŠOV ZA LOV NA PERLIAD			
AVSTRILJSKA FILM IGRALKA (SOPHIE)					AFRISKA JEZIK SKUPINA HEVAGSI NAFTAR						OMILO Z RESAMI BILBEČ, TEPEČEK					
ČETRTI RIMSKI KRALJ				ONE-MOGLOST SRIL REZISER JOVA NOVIC		9										
ORJASH TROPSKI KUSCAR						GORSKA RASTLINA NASA IGRALKA (KATARINA)				PTICE LIEDE RUSJANOVO LETALO			14			
STAR IZRAZ ZA BRISACO			8					AZUSKA UTEZNA ENOTA SIMBOL ZA KOBALT			13		IZTOK COP NATASA BRISKI			
NAS SAKSO-FONIST (KAREL)	6				SORODSTVO PO PREDNIKIH											
VINO-RODNA RASTLINA					KANDIDA ZA USTNE VOTLINE		7			NAJVEČJI MOGLJSKI VLADAR INDIJE						
OZNACENE ČRKE RAZPOREDITE V LOK, KJER BOŠTE DOBILI KONČNO REŠITEV.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		

avtor: Marko Drešček

### Nagrajeni Tosamini vložki in tamponi

Tosamina znamka Natura Femina Organic je letos v največji globalni raziskavi novosti, sprememb in inovacij izdelkov široke potrošnje prejela pečat »Izbran produkt leta 2022«. Vložki, tamponi in novost v znamki – aplikator za večkratno uporabo tamponov – so izbrali in nagradili slovenski kupci. Prepoznaven rdeči pečat bo leto dni opozarjal, da je Natura Femina Organic znamka, ki ji ženske zaupajo zaradi njene izjemne kakovosti.

Pravilne rešitve - geslo nagradne križanke nam posredujte do 20. maja na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana ali po e-pošti na naslov [clanarina@zbornica-zveza.si](mailto:clanarina@zbornica-zveza.si) in izžrebali bomo 6 nagrajencev. Med praviimi rešitvami bomo izžrebali 6 nagrad, ki jih prispeva Tosama d. o. o. Vrednost dveh prvih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 30,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost dveh drugih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 20,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost tretje nagrade pa predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 10,00 evrov.



ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV  
MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE



## SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ZOBOZDRAVSTVU *organizira izobraževanje za pridobitev specialnega znanja*

Obveščamo vas, da bomo **maja 2022** začeli izobraževanja za pridobitev **specialnega znanja s področja zdravstvene nege v zobozdravstveni dejavnosti in specialnega znanja s področja zobozdravstvene vzgoje in preventive**.

Namen izobraževanja je strokovno usposobiti izvajalce zdravstvene nege v zobozdravstveni dejavnosti javnega in zasebnega zobozdravstvenega varstva otrok, mladostnikov, odraslih in oseb s posebnimi potrebami in usposobiti izvajalce programa zobozdravstvene vzgoje in preventive za strokovno in učinkovito izvajanje programa zobozdravstvene vzgoje in preventive. Izobraževanje obsega skupaj 100 ur in vsebuje teoretični in praktični del.

### TERMINSKI NAČRT IZOBRAŽEVANJA:

Predavanja in delavnice bodo maja in junija 2022 ob četrtnih in petkih od 16. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 17.30.

### OBLIKE IZOBRAŽEVANJA:

Predavanja, delavnice, priprava seminarske naloge oziroma zaključni izpit.

### LOKACIJA IZOBRAŽEVANJA:

Predavanja bodo potekala virtualno v spletnem okolju Google Meet, v prostorih Zbornice – Zveze in v kliničnih okoljih.

### ZAKLJUČEK IZOBRAŽEVANJA:

Usposabljanje za pridobitev specialnega znanja s področja zdravstvene nege v zobozdravstveni dejavnosti in specialnega znanja s področja zobozdravstvene vzgoje in preventive se zaključí z uspešno opravljenim preizkusom znanja oziroma s seminarsko nalogo.

### PRIJAVE:

Prijave na izobraževanju zbiramo do vključno petka, 29. 4. 2022, oz. do zasedbe prostih mest. Na vsako izobraževanje se lahko vključi največ 25 udeležencev, torej pohitite s prijavi, saj če bo prijav več, bomo upoštevali vrstni red prijav.

Izobraževanje je namenjeno zdravstvenim tehnikom, srednjim medicinskim sestram, zobozdravstvenim asistentom, diplomiranim medicinskim sestram, profesorjem zdravstvene vzgoje.

**PRIJAVE na izobraževanje bo omogočeno na spletni strani Zbornice – Zveze: [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si), pod: E-PRIJAV-NICA za vsako specialno znanje ločeno.**

Cena izobraževanja na udeleženca je 750 evrov z vključenim DDV.

*Vljudno vabljeni!*

Damjana Grubar I. r.,  
predsednica Sekcije MS in ZT v zobozdravstvu



Monika Ažman,  
predsednica Zbornice – Zveze



Društvo za oskrbo ran Slovenije (DORS)

3. in 4. junij 2022

organizira

dvodnevno strokovno srečanje

## STANDARDNI POSTOPKI OSKRBE AKUTNE IN KRONIČNE RANE TERME ZREČE

Petek, 3. 6. 2022

- 7.45–8.50 Registracija udeležencev  
8.50–9.00 Uvodne besede: predsednica društva DORS  
prim. doc. dr. Tanja Planinšek  
Ručigaj, dr. med., višja svetnica

### I. SKLOP

- 9.00–9.20 PREDSTAVITEV SLOVENSKE STRATEGIJE O OBRAVNAVI BOLNIKOV S KRONIČNIMI RANAMI  
9.20–9.50 PREDSTAVITEV PRIPOROČIL ZA OSKRBO KRONIČNIH RAN  
9.50–10.10 DEFINICIJA RANE IN TIPI CELJENJA RAN  
10.10–10.30 FAZE CELJENJA RAN IN VPLIVI NA CELJENJE  
10.30–10.50 Razprava  
10.50–11.20 *Odmor*

### II. SKLOP

- 11.20–11.50 PRIPRAVA DNA RANE – TIME KONCEPT  
11.50–12.10 Ocena rane

- 12.10–12.30 ČIŠČENJE RANE IN PREPREČEVANJE OKUŽBE  
12.30–12.50 ALI POZNAMO SODOBNE OBLOGE ZA OSKRBO RAN?  
12.50–13.10 Razprava  
13.10–14.30 *Odmor za kosilo (v lastni režiji)*

### III. SKLOP

- 14.30–14.45 GELI  
14.45–15.00 ALGINATI  
15.00–15.15 PENE  
15.15–15.30 HIDROKOLOIDI  
15.30–15.45 VISOKO VPOJNE OBLOGE  
15.45–16.00 OBLOGE S KOLAGENI  
16.00–16.20 OBLOGE Z MEDOM  
16.20–16.35 TERAPEVTSKE OBLOGE  
16.35–16.45 Razprava  
16.45–17.15 POVZETEK VSEBIN  
17.15–18.00 OBČNI ZBOR DRUŠTVA DORS  
18.30 *Večerja*

Sobota, 4. 6. 2022

- 8.30–9.00 Registracija udeležencev

### IV. SKLOP

- 9.00–9.15 BIOCELULOZNE OBLOGE  
9.15–9.30 AKRILATNE OBLOGE  
9.30–9.45 PRŠILA ZA POSPEŠEVANJE CELJENJA RAN  
9.45–10.00 POLIMERNA MEMBRANA Z AKTIVNIMI UČINKOVINAMI  
10.00–10.15 OBLOGE Z JODOM  
10.15–10.30 OBLOGE S SREBROM  
10.30–10.45 OBLOGE S KLOORHEKSIDINOM  
10.45–11.00 Razprava  
11.00–11.30 *Odmor*

### V. SKLOP

- 11.30–11.45 OBLOGE Z OGLJEM  
11.45–12.00 OBLOGE S PHMB  
12.00–12.15 NATRIJEV HIPOKLORID IN HIPOKLORNA KISLINA  
12.15–12.30 GELIRAJOČE OBLOGE  
12.30–12.40 Razprava  
12.40–13.00 VSI VSE ZNAMO  
13.00 Zaključne besede: Predsednica društva DORS

### Spolšne informacije:

Kotizacija vključno z DDV:

- 130 EUR za člane DORS-a,
- 210 EUR za nečlane,
- 340 EUR v primeru udeležbe zdravnika in medicinske sestre iz skupne organizacijske enote,
- 45 EUR za redne študente medicine in zdravstvene nege ter za upokojene zdravnike in medicinske sestre

Kotizacijo nakažite na transakcijski račun:

Društvo za oskrbo ran Slovenije, Cigaletova ulica 9, 1000 Ljubljana

Številka TR: 02012 0254085451, Sklic na številko 00 002022 odprt pri NLB.

Prijave pošljite najkasneje do 20. 5. 2022 na:

- e-naslov: bajecmojca@gmail.com ali
- naslov društva: Društvo za oskrbo ran Slovenije, Cigaletova ulica 9, 1000 Ljubljana.

### Hotelska namestitvev:

Hotel Vital 4*	Vile Terme 4*
enoposteljna soba soba 58 eur/osebo	enoposteljna soba 80 eur/osebo
dvoposteljna soba soba 66 eur/osebo	dvoposteljna soba 46 eur/osebo

### Rezervacija sob do 20. 5. 2022

E-mail: andreja.burja@unitur.eu

z navedbo: Društvo za oskrbo ran Slovenije (DORS)

Strokovno srečanje je v postopku dodelitve licenčnih točk pri Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije in pri Zdravniški zbornici Slovenije.

**Strokovni odbor:** Tanja Planinšek Ručigaj, Vanja Vilar, Anita Jelen, Majda Gačnik, Milanka Markelič, Igor Frangež, Otilija Mertelj

**Organizacijski odbor:** Mojca Bajec, Branka Kokalj, Dragica Jošar, Justina Somrak, Frančiška Pinoza, Maja Vrhovnik, Nataša Čermelj, Ema Plut

*Veselimo se srečanja z vami.*



**Organizator**

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji

**TEMA SREČANJA****MULTIDISCIPLINARNA OBRAVNAVA  
PACIENTA Z BIPOLARNO MOTNJO****Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija**

14. 4. 2022, v spletnem okolju Google Meet  
(registracija od 8.30 do 9.00)

**Program izobraževanja**

Program je dostopen na spletni strani [www.sekcijapsih-zn.si](http://www.sekcijapsih-zn.si) in na spletni strani Zbornice – Zveze.

**Kotizacija, nakazilo, število udeležencev**

Kotizacija z DDV znaša 120 €. Članom Zbornice – Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50-% popust pri plačilu kotizacije.

**Licenčne in pedagoške točke**

Strokovno izobraževanje je pri Zbornici – Zvezi in Zdravniški zbornici Slovenije v postopku vrednotenja za pridobitev licenčnih točk ter v postopku vpisa strokovnega izobraževanja v register.

**Dodatne informacije in prijava**

Na portalu Zbornice – Zveze <https://register-clani.zbornica-zveza.si/pr>. Če imate z elektronsko prijavo težave, se lahko prijavite tudi e-pošti: [prijava.psihsekcija@gmail.com](mailto:prijava.psihsekcija@gmail.com).  
Dodatne informacije: [prijava.psihsekcija@gmail.com](mailto:prijava.psihsekcija@gmail.com) ali na številko 040 682 268 (Aljoša Lapanja)

**Organizator**

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji

**TEMA SREČANJA****OBVEZNE VSEBINE: POKLICNA ETIKA IN  
ZAKONODAJA S PODROČJA ZDRAVSTVA****Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija**

Petek, 22. april 2022, ob 9.00 uri, prostori DMSBZT Maribor,  
Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor.

**Program izobraževanja**

Enodnevno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi.

Več o programu preberite na spletni strani društva:  
[www.dmsbzt-mb.si](http://www.dmsbzt-mb.si)

**Kotizacija, nakazilo, število udeležencev**

Članom društva so stroški izobraževanja kriti iz naslova plačanih članarin.

Kotizacija znaša 120 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 60 EUR z vključenim DDV).

**Licenčne in pedagoške točke**

Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in je usklajen z obveznimi vsebinami, ki jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin s področja »Poklicna etika in zakonodaja« v licenčnem obdobju.

**Dodatne informacije in prijava**

Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo na spletni strani Zbornice - Zveze: [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si), pod: E - prijavnica.

## Organizator



Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji

## TEMA SREČANJA

**Volilni občni zbor in  
Strokovni klinični večer v aprilu:  
KAKŠNE NEGOVALNE DIAGNOZE  
BI IZBRALI ZA POKLICNO SKUPINO  
»MEDICINSKE SESTRE«?**

Sprehod po procesni metodi dela z izborom  
negovalnih diagnoz Nanda na igriv način,  
izvajanje tehnik in orodij za lepši dan in še kaj,  
Danijela Pušnik, mag. zdr. nege

## Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 21. 04. 2022 ob 16.00 uri v veliki predvalanci dr. Zmaga  
Slokana (16. etaža) UKC Maribor, Ljubljanska ul 5, 2000 Maribor

## Program izobraževanja

Program je v celoti objavljen na spletni strani društva:  
[www.dmsbzt-mb.si](http://www.dmsbzt-mb.si)

## Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Članom društva so stroški izobraževanja kriti iz naslova  
plačanih članarin.

Kotizacija znaša 50 EUR z vključenim DDV za posameznega  
udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske  
obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta.

## Licenčne in pedagoške točke

Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi  
in je vpisan v register strokovnih izpopolnjevanj pri  
Zbornici - Zvezi.

## Dodatne informacije in prijava

Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo na spletni strani  
Zbornice - Zveze: [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si), pod: E - prijavnica.

## Organizator



Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji

## TEMA SREČANJA

**NOVOSTI IN ZNANJE KOT PODLAGA  
KIRURŠKI ZDRAVSTVENI NEGI**

## Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

11. 5. 2022, Thermana Laško

## Program izobraževanja

Program izobraževanja z učnima delavnicama je namenjen  
zdravstvenim delavcem, ki pri svojem strokovnem delu  
potrebujejo znanja iz kirurškega področja zdravstvene nege.

## Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija z DDV za izobraževanje znaša:

- za člane Zbornice – Zveze  
(ki imajo poravnane vse članske obveznosti) 95 €,
- za nečlane pa 190 €.

Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zbornice – Zveze  
02015-0258761480, sklic na številko 00 0212-11052022 s  
pripisom za Sekcijo MS in ZT v kirurgiji.

## Licenčne in pedagoške točke

Program izobraževanja je v postopku določanja števila točk pri  
Zbornici – Zvezi.

## Dodatne informacije in prijava

Dodatne informacije: [adrijana.debelak@gmail.com](mailto:adrijana.debelak@gmail.com).  
Prijava preko e-prijavnice na spletni strani Zbornice – Zveze.

**Organizator**

Zbornica – Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci

**TEMA SREČANJA****6. SREČANJE TRIAŽNIH MEDICINSKIH SESTER**

**Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija**

Torek, 17. maj 2022  
Hotel G Design, Tržaška c. 330,  
1000 Ljubljana  
Registracija udeležencev  
od 8. ure do 8.50

**Program izobraževanja**

Predstavitve novosti na področju triaže po načelih manchestrskega triažnega sistema, prikazi različnih algoritmov za različna področja, prikazi primerov triaže v urgentnih centrih. Program bo objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze.

**Kotizacija, nakazilo, število udeležencev**

Kotizacija z DDV znaša 190 € (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50-% popust in znaša 95 €). Kotizacijo nakažite na TR NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, št. 02015 – 0258761480, sklic na stroškovno mesto 00 0224 - 17052022, s pripisom Sekcija MS in ZT v urgenci.

**Licenčne in pedagoške točke**

Program strokovnega srečanja je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj in pridobivanja licenčnih ter pedagoških točk pri Zbornici – Zvezi.

**Dodatne informacije in prijava**

Prijave preko e-prijavnice, ki je na spletni strani Zbornice – Zveze. Dodatne informacije: tina.gros@gmail.com ali nada.macura@gmail.com, tel. 031 853 014.

**Organizator**

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji

**TEMA SREČANJA****SVETOVALNE IN MOTIVACIJSKE TEHNIKE ZA DELO S PACIENTI, VIII. del**

**Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija**

19. in 20. 5. 2022, Terme Zreče, Hotel Vital (registracija od 8.15 do 9.15)

**Program izobraževanja**

Program je dostopen na spletni strani [www.sekcijapsih-zn.si](http://www.sekcijapsih-zn.si).

**Kotizacija, nakazilo, število udeležencev**

Kotizacija z DDV za dva dni je 320 €. Udeleženci se lahko prijavijo tudi samo za prvi ali drugi dan, glede na interesno področje. V tem primeru znaša kotizacija 180 € za posamezni dan. Članom Zbornice – Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna pri plačilu kotizacije 50-% popust.

**Licenčne in pedagoške točke**

Strokovno izobraževanje je pri Zbornici – Zvezi in Zdravniški zbornici Slovenije v postopku vrednotenja za pridobitev licenčnih točk ter v postopku vpisa strokovnega izobraževanja v register.

**Dodatne informacije in prijava**

Na portalu Zbornice – Zveze. Če imate z elektronsko prijavo težave, se lahko prijavite tudi na e-naslov: prijava.psihsekcija@gmail.com. Dodatne informacije: prijava.psihsekcija@gmail.com ali na številko 040 682 268 (g. Aljoša Lapanja)

**Organizator**

DMSBZT Maribor

**TEMA SREČANJA**

**ODPRAVIMO BOLEČINO V HRBTENICI Z OZAVEŠČANJEM ČUSTEV,**  
izr. prof. dr. Jadranka Stričević in viš. predav. dr. Dušan Čelan

**Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija**

Četrtek, 19. 5. 2022 ob 16.00, prostori DMSBZT Maribor, Ul. Heroja Jevtiča 5, 2000 Maribor

**Program izobraževanja**

Program je v celoti objavljen na spletni strani društva: [www.dmsbzt-mb.si](http://www.dmsbzt-mb.si)

**Kotizacija, nakazilo, število udeležencev**

Članom društva so stroški izobraževanja kriti iz naslova plačanih članarin.

Kotizacija znaša 50 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta.

**Licenčne in pedagoške točke**

Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in je vpisan v register strokovnih izpopolnjevanj pri Zbornici - Zvezi.

**Dodatne informacije in prijava**

Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo na spletni strani Zbornice - Zveze: [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si), pod: E - prijavnica.

**Organizator**

Zbornica – Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci

**TEMA SREČANJA**

**11. seminar  
PREPOZNAVA ŽIVLJENJSKO  
OGROŽENEGA PACIENTA  
IN REANIMACIJA**

**Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija**

Petek, 27. maj 2022  
Hotel Delfin, Tomažičeva ulica 10,  
6310 Izola - Isola  
Registracija udeležencev  
od 8. ure do 8.50

**Program izobraževanja**

Seminar je pripravljen za obvezne vsebine iz temeljnih postopkov oživljanja odraslih in otrok. Vsebuje teoretični del s predavanji iz obveznih vsebin in praktično delavnico. Celoten program bo objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze.

**Kotizacija, nakazilo, število udeležencev**

Kotizacija z DDV znaša 190 € (članom, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50-% popust in znaša 95 €). Kotizacijo nakažite na TR NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, št. 02015 - 0258761480, sklic na stroškovno mesto 00 0224 - 27052022, s pripisom Sekcija MS in ZT v urgenci.

**Licenčne in pedagoške točke**

Program strokovnega srečanja je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj in pridobivanja licenčnih ter pedagoških točk pri Zbornici – Zvezi.

**Dodatne informacije in prijava**

Prijave preko e-prijavnice, ki je na spletni strani Zbornice – Zveze.  
Dodatne informacije:  
tina.gros@gmail.com ali  
nada.macura@gmail.com,  
tel. 031 853 014.

**Organizator**

DMSBZT Maribor v sodelovanju s Sekcijo reševalcev v zdravstvu pri Zbornici – Zvezi

**TEMA SREČANJA**

**OBVEZNE VSEBINE:  
TEMELJNI POSTOPKI  
OŽIVLJANJA  
z vključenim AED**

**Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija**

Petek, 27. 5. 2022 s pričetkom ob 8. uri,  
prostori DMSBZT Maribor,  
Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor

**Program izobraževanja**

Enodnevno strokovno izpopolnjevanje z učnimi delavnicami je namenjeno zaposlenim v zdravstveni in babiški negi. Število udeležencev je omejeno na 35. Več o programu preberite na spletni strani društva: [www.dmsbzt-mb.si](http://www.dmsbzt-mb.si)

**Kotizacija, nakazilo, število udeležencev**

Članom društva so stroški izobraževanja kriti iz naslova plačanih članarin.

Kotizacija znaša 160 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 80 EUR z vključenim DDV).

**Licenčne in pedagoške točke**

Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in je usklajen z obveznimi vsebinami, ki jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin s področja »TPO z AED« v licenčnem obdobju.

**Dodatne informacije in prijava**

Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo na spletni strani Zbornice – Zveze: [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si), pod: E-PRIJAVNICA.

**Organizator**

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji

**TEMA SREČANJA**

**MS IN ZT V  
OFTALMOLOGIJI ŽE 40  
LET**

**Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija**

Datum: 27. 5. 2022  
Kraj: Hotel Four Points by Sheraton, Pot za Brdom 4, Ljubljana  
Registracija: 7.45 do 8.15

**Program izobraževanja**

Program strokovnega izobraževanja bo v celoti objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze: [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si)

**Kotizacija, nakazilo, število udeležencev**

Kotizacija za udeležbo na strokovnem izpopolnjevanju znaša 190 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice – Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50-% popusta (plačajo 95 EUR z vključenim DDV), razliko do polne cene pa krije Zbornica – Zveza.

**Licenčne in pedagoške točke**

Program strokovnega srečanja je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj in pridobitve licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici – Zvezi.

**Dodatne informacije in prijava**

Prijava je možna preko spletne strani [www.zbornica-zveza.si](http://www.zbornica-zveza.si) e-prijavnica. Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest. Ostale informacije dobite na tel. 041 487871 (Andreja Marolt).

## Organizator



Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji in gastroenterologiji

## TEMA SREČANJA

30. strokovni seminar  
SEDACIJA – ANESTEZIJA  
MED ENDOSKOPSKIMI  
POSEGI

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji in gastroenterologiji

## Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

V petek, 27. in soboto, 28. maja 2022,  
Grand hotel Bernardin – Kongresni center  
Bernardin, Obala 2, 6320 Portorož  
Čas trajanja: od 8.00 (27. 5. 2022) do  
12.30 (28. 5. 2022)  
Registracija ob 8.00

## Program izobraževanja

Program je objavljen na spletni strani  
Zbornica – Zveza.

## Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Dvodnevna kotizacija je 320 €, enodnevna  
190 € z DDV. Člani Zbornice – Zveze, ki  
imajo poravnane članske obveznosti, so  
upravičeni do 50-% popusta in kotizacija  
znaša 160 € oz. 95 €.  
Kotizacijo poravnate na transakcijski račun  
ZBNS-ZDMSBZTS št. 02015-0258761480,  
sklic na 00 0218-27052022.

## Licenčne in pedagoške točke

V postopku pridobitve licenčnih točk  
Zbornice – Zveze

## Dodatne informacije in prijava

Število udeležencev je omejeno na 100  
oseb. Prijava na izobraževanje preko  
e-prijavnice na spletni strani  
Zbornice – Zveze. Dodatne informacije:  
petrinec.marija@gmail.com

## Organizator



Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu

## TEMA SREČANJA

NACIONALNI PROTOKOLI  
V ZOBODZRAVSTVENI  
DEJAVNOSTI

## Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 3. 6. 2022, od 15.30 do 19.30 v  
spletnem okolju Google Meet

## Program izobraževanja

Program bo v celoti objavljen na spletni strani  
Zbornice – Zveze.

## Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija znaša 100 EUR z vključenim  
DDV za posameznega udeleženca. Člani  
Zbornice – Zveze, ki imajo poravnane članske  
obveznosti, so opravičeni do 50-% popusta  
(plačajo 50 EUR z vključenim DDV).

## Licenčne in pedagoške točke

Vloga za pridobitev licenčnih in pedagoških  
točk za strokovno srečanje bo oddana na  
Zbornico – Zvezo.

## Dodatne informacije in prijava

Elektronske prijave bodo možne na spletni  
strani Zbornice – Zveze:  
www.zbornica-zveza.si, pod: E-PRIJAVNICA.  
Dodatne informacije: damjana.grubar@  
gmail.com ali cok.marina@gmail.com

## Organizator



DMSBZT Maribor v sodelovanju s Sekcijo  
reševalcev v zdravstvu pri Zbornici – Zvezi

## TEMA SREČANJA

OBVEZNE VSEBINE:  
TEMELJNI POSTOPKI  
OŽIVLJANJA  
z vključenim AED

## Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 10. 6. 2022 s pričetkom ob 8. uri,  
prostori DMSBZT Maribor,  
Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor

## Program izobraževanja

Enodnevno strokovno izpopolnjevanje  
z učnimi delavnicami je namenjeno  
zaposlenim v zdravstveni in babiški negi.  
Število udeležencev je omejeno na 35.  
Več o programu preberite na spletni strani  
društva: www.dmsbzt-mb.si

## Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Članom društva so stroški izobraževanja  
kriti iz naslova plačanih članarin.  
Kotizacija znaša 160 EUR z vključenim  
DDV za posameznega udeleženca. Člani  
Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske  
obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta  
(plačajo 80 EUR z vključenim DDV).

## Licenčne in pedagoške točke

Program je namenjen zaposlenim v  
zdravstveni in babiški negi in je usklajen z  
obveznimi vsebinami, ki jih mora vsebovati  
strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen  
pogoj obveznih vsebin s področja »TPO z  
AED« v licenčnem obdobju.

## Dodatne informacije in prijava

Prijave na strokovno izpopolnjevanje  
potekajo na spletni strani  
Zbornice – Zveze: www.zbornica-zveza.si,  
pod: E-PRIJAVNICA.





# Zakaj biti član / članica Zbornice – Zveze

U  
G  
O  
D  
N  
O  
S  
T  
I  
Č  
L  
A  
N  
S  
T  
V  
A

1. Svojim članom vodimo **pregledno, uporabniku prijazno** osebno mapo (portfolio) strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj.
2. Strokovna izobraževanja so v organizaciji Zbornice – Zveze ter regijskih društev in strokovnih sekcij za člane tudi do **50 % ugodnejša**.
3. Naši člani dobijo brezplačno glasilo **Utrip** v tiskani ali elektronski obliki.
4. Z e-novicami vas bomo sproti obveščali o **izobraževanjih in aktualnem dogajanju v zdravstveni in babiški negi**.
5. Člani lahko **enkrat letno zaprosijo za Sredstva iz sklada za izobraževanje**, in sicer tako za kotizacije za strokovna izobraževanja kot za šolnine na vseh ravneh.
6. Odvisno od trenutne ponudbe zunanjih partnerjev, ki jo nenehno dopolnjujemo, naši člani lahko izkoristijo številne zanimive ugodnosti.
7. Članom omogočamo aktivnejše vključevanje v raziskovalne mednarodne in domače projekte.
8. Svetujemo vam pri **strokovnih vprašanjih**, ki se vam porajajo na delovnem mestu. Kot člani ste upravičeni do brezplačnih strokovnih mnenj in odgovorov.
9. Regijska strokovna društva skrbijo za **strokovni in osebnostni razvoj** svojih članov z organizacijo različnih strokovnih izobraževanj, strokovnih ekskurzij ter organizacijo kulturnih, športnih in drugih zanimivih dejavnosti ...
10. Ob včlanitvi vsak član prejme knjižici Profesionalna podoba izvajalcev zdravstvene in babiške nege ter oskrbe ter Kodeks etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije in Kodeks etike za babice Slovenije ter simbolično darilo.
11. Posebnih ugodnosti so deležni tudi **študenti**, člani Zbornice – Zveze, do 27. leta starosti.

## POSEBNA PONUDBA ZA NAŠE ČLANE

TERME VIVAT

hotel & resorts



# -15%

VEČ INFORMACIJ NAJDETE NA  
WWW.STANCIJA-SLOVENIJA.SI

Za več informacij o članstvu  
Zbornice – Zveze  
05 322 11 11  
05 322 11 12  
05 322 11 13  
05 322 11 14

Članstvo v Zbornici – Zveze  
za leto 2024  
Za več informacij o članstvu  
05 322 11 11

# SKUPAJ ZA PRIJAZNEJŠI OTROŠKI SVET




V Mercatorju veliko pozornosti posvečamo mladim družinam in njihovim potrebam. Zato smo oblikovali Klub Lumpi, ki je namenjen staršem z otroki, starimi do 7 let. V klub so vabljeni tudi nosečnice, vsi člani pa pridobijo številne koristne nasvete in ugodnosti.

## LUMPI BABICE

**Ko najbolj potrebujemo pravo strokovno pomoč, so tu naše/vaše babice.**

Za člane Kluba Lumpi skupaj z vašo pomočjo omogočamo nosečnicam in mladim staršem brezplačno strokovno svetovanje, ki je na voljo vsako sredo.

 Brezplačna telefonska številka je objavljena v Mercatorjevi aplikaciji Moj M.



Služba strokovne in kulturne vzgoje otrok  
Zbiraj odgovore! Število brezplačnih vseh  
letnih in izdatkovih stroškov! Služba



## NASVETI PEDIATRA IN UGODNOSTI OB VČLANITVI V KLUB

Koristne nasvete o razvoju otroka, ki jih je pripravila pediatriinja, prejmejo člani tudi ob včlanitvi v klub. Poleg tega prejmejo kupone ugodnosti za nakupe izdelkov otroškega sveta.



## VSAK NAKUP IZDELKOV OTROŠKEGA SVETA ŠTEJE

Z nakupi izdelkov otroškega sveta, tudi igrač in opreme za otroke, člani zbirajo Lumpi točke. 100 Lumpi točk prinaša kupon v vrednosti 5 EUR.

## VABLJENI V NAŠ OTROŠKI SVET, VABLJENI V KLUB LUMPI!



Včlanitev je zelo enostavna, brez papirnatih obrazcev in pošiljanja po pošti.

Skenirajte priloženo QR kodo, naložite aplikacijo Moj M, kliknite na ikono Klub Lumpi in sledite navodilom. Če še nimate Pika kartice, jo boste s pomočjo te aplikacije lahko nemudoma pridobili.

Za informacije in pomoč pri včlanitvi v klub je na voljo brezplačna telefonska številka 080 20 80. Več na [www.lumpi.si](http://www.lumpi.si)



**Mercator**  
moj najboljši sosed